

SZERKESZTŐSÉG BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 768. Kéziratokat nem küldünk vissza. CSAK BÉRMENTES-LEVELEKET FOGADUNK EL. ELŐFIZETÉSI DJ: Vidékre postán v. helyben házhoz hordva: Egy évre... 40 kor. Egy negyedévre 10 kor. Egy fél évre... 20 kor. Egy hónapra 5 kor. 40 fill.

EGYETÉRTÉS

Dr. PAP ZOLTÁN főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY esélyirodalmi főszerkesztő.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 796. HIRDETESÉRT ÉS NYILTTÁRÉRT VALÓ KÖZLEMÉNYEKELTÉSEK... KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 796.

Kérjük azokat a t. cz. előfizetőket, kiknek előfizetése október hó 15-én lejárt, hogy a lap megrendelését szíveskedjenek sürgősen megújítani, mert a lap továbbküldését beszüntetjük.

A kísérteties menet.

Nem a nemzetnek van szüksége arra, hogy az 1715-ki szegénytörvény, mely a haza legjobb fiait a kiközösítés és gyalázat bélyegével illette, ki legyen égetve alkotmányos törvényhozásunk ezeréves gyűjteményéből. Az idők kerülhetetlen világításában minden régi törvény, még az is, mely csak aljas szolgaiságnak és gyűlölködő önzésnek kodifikált emléke, igaz tükre annak a nemzedéknek és annak az osztálynak, a melynek uralkodó szelleméből kellett a törvény minden belülnéki kiszűrődnie. Az a törvény, a mely Rákóczi és társait a hazaárulás bűnével és kárhózatával illette, a magyar nép tiszta szemének és megerősödött közérzésének soha nem volt más, mint iszonyatos szegénybélyeg azok emléke, kik ezt a törvényt megalkották. Mintha a történelem gyilkos ironiája ezt a bűntető törvényt éppen a törvényalkotók számára örök pellenégre, örök hitóvá változtatta volna. Szinte elégtétellel láttuk benne az utókor rettenetes igazságszolgáltatását, szinte szükséges példának óhajtottuk megtartani a jövőendő számára.

De talán a történelmi kiengesztelés egy új ténye legyen a rossz emlékü törvény eltörlése? Talán az alkotmányos haladás és a törvényes megváltás küzdelmes útján egy újabb jelentős állomáshoz jutunk el vele? Hisz ez a mi idők nagy munkája. Kézel négy száz éve bírja az osztrák ház az alkotmányos királyság jogairól a mi országunk fölött; négy száz éve vivja is nemzetünk komor és olykor vészteljes harczeit megtámadott alkotmányos szabadságáért. És ebben a történelmi végzetben talán kevésbé fájdalmas sorsnak kellett fogadnunk azt, ha az udvari önkény erőszakosan letiporította törvényeinket, mint azt, hogy sikerült alkotmányosságunkat meghamisítania és idegen érdekek szolgái saját intézményeinket a nemzeti önérték kiforgatására használhatták fel. Hogy annyi dicső vértanunk veszett el a birodalom hóhérek kezén, a régibb és újabb Golgoták, a császári zsarnokság minden vértfogó gyilkosa, mindez kisebb gyász nekünk, mint-hogy akadt olyan magyar országgyűlés is, amelyen minden nemzeti érzésből kivetkőzött magyarok a haza nevében hazaárulónak nyilvánították a legizgazabb hazafiakat, udvari tanynyalókká sülyedt törvényhozók az igaz szabadság nevében proskribáltak a szabadság hős védőit. Hogy most a királynak, mint a magyar alkotmányosság másik egyenlő tényezőjének hozzájárulásával töröljék el az 1715-iki gonosz proskripció törvényét, nem azt jelenti-e mindörökké, hogy a mi alkotmányosságunkat a hamisítás minden foltjától mentessé kell tennünk? A mi alkotmányosságunk legbecselebb hagyománya a nemzet törvény-tisztelete. A nemzeti alkotmányosság felegyára a jogtölytonosság egyenletesen tömör sziklára lehet csak felépítve. Azért nem tűrhunak meg akár a törvénykönyvből kifeszülő régi rongyoként sem olyan törvényt, amelyet az idegen befolyás, a felbérelt szolgáltság csempészett be és melyet a nemzet közérzése megvetéssel fogadott. És ezzel az eltörléssel ismét ünnepélyesen megpecsételjük azt az elvet, hogy a király és nemzet egymásközi viszonya csak a tiszta nemzeti közszellemre lehet építve, az alkotmányos törvény csak a népkarakt igaz-

ságán alapulhat. A magyar nemzet fölött tartósan uralkodnia nemcsak erőszakos önkénynek nem lehet, de még a törvény külső színébe bujtatott hazugsággal sem. Igen, ezt a tanulságot hirdetik most oly ékeszszóval az idegen sirokból hazatérő halott hőseink. Vajon a békét, az engesztelődést, a régi félreértések végeleges eloszlatását hirdetik-e vele? Hajh micsoda igazán kísérteties menette változnak előttünk, ok a megdöbbentés, ok a sirokból kikelt szellemek, amikor éppen jelenlegi alkotmányos kérdéseink sűrű ködgomolyán látjuk őket keresztülhaladni. A csak tegnap megállított egyik alkotmányválság és a már holnap fenyegető újabb alkotmányválság között milyen rejtelmes szimbólumunk lángolhat ok előttünk? A biztos béke zálogul fogadjuk-e őket, avagy az újra kitörő harc nagy segítségül? Milyen furcsán cseng füleinkbe a Rákócziórl szóló most be-terjesztett törvényjavaslathoz bevezető szövege: »O felsege atól az érzéstől áthatva, hogy az elődeire hosszú századokon át súlyosan nehezedett félreértések és ellentétek ma már egy végleg letűnt korszak történelmi emlékeit képezik... Ah igen, ez volt az örök »szabadelvű« korszak leg-színesebb frázisátváltója, a melynek hirtelen leuullatán rémes halállejt vigyorgott reánk, mint egy nagyon is régi korszak megújult történelmi mentője. Nem tegnap volt-e az, hogy ott tántorogtunk az abszolútisztikus örvény szelén, nem tegnap ülőbőtké-e a törvényvédő hazafiakat, tagadták meg alkotmányunk jogát és osztlatták fel fegyverhatalommal az országgyűlést? És a fegyverszünet mai állapotában, a mikor a nemzet bármilyen kétségei többségi kijelentése ellenben a király elhatározásának teljes szabadságát fenntartotta, nem lebeg-e fölöttünk változatlanul a katonai diktatóság chlopy-i kardja. Oh ez a négy száz éves történelem még nem mutat arra készséget, hogy a Rákóczi- emlék dicsőséges felelevenedése után maga végkép történelmi emlékké váljék és dohos lomfárba vonuljon vissza. A hősök sírjól kell szellemei előtt ott áll meg is a határkönel és végig az országban bátyafalak mög-gül gunyosan mered rá az ünneplő lelkesedésben föllendült országra.

Mi vár reánk? Kérdezzük a viszályzó halottaktól. És ok, a kik két százados sírjukban oly beszédek, oly lelkesek voltak, mintha most igazán néma halottakká válnának. De mi érezzük velök közölegni azt a tulvilágról zúgó lehelletet, mely újra halhatatlan erőt önt alkotmányunkba és viharzón ledönt minden elkorhadtt bálványt. És a ki törvényes jogainkra merne újra támadni, azt a honi földben oly későn elphint csontjaitk tá-míthatják majd arra az igazságra, a melyet a római költő fejezett ki: *Exoriare aliquis ex ossibus ultor.* Csontjainkból kell a boszulónak támadnia.

Goluchowski távozása.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután tíz órakor külön kihallgatáson jelent meg a királynál, azután pedig táncoskórára volt gróf Goluchowski közös külügyminiszterrel. Politikai körökben első rangú válságos napnak jósoltak a mai napot, mert Wekerle Sándor miniszterelnök mai kihallgatása a királynál és azután hosszú tanácskozás gróf Goluchowski-val, annak a kérdésről, a melyet egy oldalról már Goluchowski-válságnak neveznek, míg más, nem kevésbé illetékes oldalról válságos karaktert tagadják. A külső körökben is olvasni tudó bécsi politikusok abból a körülményből, hogy Wekerle ma hazautazott, azt a meggyőződést merítik, hogy ma a kérdés még nem jutott abba az állapotba, a mikor a döntés elkészíthető. Ennek következtében a politikai világunk várakozni kell leg-alább néhány napig, nem sokáig, mert bár a delegáció ideje még egy hónap múlva következhet el, de abban a kérdésben, vajjon ez a külügyminiszter lépjen-e a delegáció elé, vagy pedig más, hamar kell dönteni. Hiszen az esetleges külügyminiszternek idét kell adni arra, hogy a parlamenti, illetőleg delegációs viszonyok felől tájékozódjék és az expozé elkészítse. A döntés tehát nem következhetik be az utolsó pillanatban. Bécsi felfogás az is, hogy az ülésszak befejezése, vagyis a delegáció tagjainak újra való választása is a Goluchowski-ügyvel van kapcsolatban, mert a függetlenségi párt lemond a delegáció újra választásáról, ha Goluchowski visszavonul. A miniszterelnök audienciája egy óránál tovább tartott. Azután visszatért a magyar palotába, ahol a válságos idők jellemző ki-sérő, a bécsi újságírók egész csapata fogadta és faggatta a helyzetéről. A miniszterelnök főképpen arra szorított, hogy a magyar kormányk azt a nézetet fejezze ki, hogy nincs szó Goluchowski-válságról, mert a külügyminiszter nem adta be lemondását a királynak. Amikor az újságírók azt a kérdést intézték hozzá,

hogy Goluchowski megjelenik-e a delegáció előtt, a miniszterelnök tréfásan utasította őket Goluchowskihoz. A tréfában azonban komoly valóság magva rejlik, mert csakugyan nem a magyar kormánytól függ, hogy a külügyminiszter mit tart arról a kérdésről, hogy helyes lesz-e bevárni a delegációt, hanem Goluchowskítól. Goluchowski tisztán látja ma már a helyzetet, mert Wekerle egy órákor hosszú látogatást tett nála s bizonyára őszintén eléje tárta azt, hogy a delegáció lefolyását a magyar kormány mit vár. Goluchowski mindjában van a delegáció lefolyását bevárni, ha akarja; most tehát ő tőle függ teljesen, hogy akar-e azokhoz az eszközökhöz nyulni, amelyek rendelkezésére állanak, hogy a magyar delegációt a maga számára megnyerje. Ha igen, akkor marad, ha nem, akkor nem. A miniszterelnöknek az újságírókkal folytatott beszélgetése körülbelül így folyt le: Az újságíróknak a Goluchowski-ügyre vonatkozó kérdésére a következőket válaszolta: — Az ügy most a király előtt van. Válságról most még nem lehet beszélni, mert hiszen Goluchowski még nem mondott le. A kihallgatás tárgya a Goluchowski-ügy volt, de az erről valót szavakat természetesen nem közölhetem önökkel. A jelenlévők egyike erre megjegyezte, hogy ha nem lehet szó Goluchowski-válságról, akkor persze az utójaról sem szabad még beszélni. Mire Wekerle röviden ezt mondta: — Természetesen nem. Ezután az a hír került szóba, hogy Goluchowski nem fog többé a delegáció előtt megjelenni s mikor Wekerlehez erre nézve kérdést intéztek, ezt felelte: — Hogy meg fog-e jelenni Goluchowski a legközelebbi delegáció előtt, vagy nem, azt magától Goluchowskítól kell megkérdezni. Hisz én azt nem tudhatom. — Wekerle végül ismételte, hogy Goluchowski lemondását még nem nyújtotta be s hogy az ügy a király előtt van, amire a jelenlévő újságírók egyike megjegyezte: — Ha az ügy a király előtt van, ez nyilván arra utal, hogy a mai kihallgatás egyenesen a lemondás kérdésével foglalkozott. Wekerle válasza erre a következő volt: — A mai kihallgatás a Goluchowski-kérdéssel foglalkozott, de annak a megbeszélése csak a későbbi, hogyan lehetne ezt az ügyet mégis csak rendezni. ... Mindezekből látható, hogy a döntés még semmi irányban sem következett el. Nem is volt a helyzet olyan, hogy a döntés a mai nap várható lett volna, mert ma csak arról volt szó, hogy o felsege véleményét kért a miniszterelnöktől arról, hogy a magyar kormány a delegáció lefolyásáról milyen nézetben van. Wekerle miniszterelnök a mai kihallgatásán részletes jelentést tett o felségnek, hogy a magyar pártok között uralkodó hangulatról illetve milyen lefolyása várható a delegációnak? A kormánykőrtől felfogása szerint legnagyobb valószínűség az, hogy o felsege a miniszterelnök jelentése alapján mérlegelni fogja a helyzetet s azután gróf Goluchowski

Az Egyetértés tárczája.

Báró Perényi Zsigmond. Történelmi tanulmány. — Az Egyetértés eredeti tárczája. — Írta: Hentailer Lajos. ... leborulok emléked előtt... mesterem... Kossuth Lajos. A redek erősen szorították Pozsonyban a bécsi kormányt a felirat miatt. István főherceg tudatta Széchényi Istvánnal, hogy Metternich Kelemen beadta lemondását, Széchényi e hír vártauln érte. O még mindig azon mesterkedett, mi módon lehetne a felirat szövegét enyhíteni. Kossuth azonban nem engedett. Elhatározta, hogy indítványt készítvél Széchényi ellenaknai daczára. Báró Perényi Zsigmond felkereste Széchényi Istvánt s kérte „hagyon fel az akadémikusdással, ha nem akar vasvillát a há-sába”. Széchényi megfogadta e tanácsot. A redek a feliratot egyhangulag fogadták el. A törvényhozás küldöttsége márczius 15-én vitte a feliratot Bécsbe. Széchényi már ekkor teljesen megadta magát. O vitte be fogatán Bécsbe Kossuth nejét s naplójába e napról a következőket jegyezte fel: „István-polnunk kell Bathányit és Kossuthot”. A nap hőse Bécsben Kossuth Lajos volt. Diadalmenettel kísérték a Károly főhercegszállóba s két napon át hatálmában tartotta Bécsset. A magyar fourak, kik előbb tüntetőleg kerültek Kossuthot, csapatosan állodágtak nappali szobájában. Orahosszúig üldögélt ott, Kossuth lakásán, a Károly főherceg-szállóban Széchényi István is: „pedig — említi iratában Kossuth Lajos — azelőtt lakom küszöbét sohasem lépte át”. s mozgalmas márczius 15-iki napon báró Perényi Zsigmond késő éjjel maradt Kossuth Lajosnál. A vendégek elmentek! Amikor magukra maradtak, Perényi megszólalt:

— Barátom! ez itt már forradalom. Ma delesz nálunk is. És ez a forradalom azzal a beszéddel esindulodott, melyben azt monddák, hogy a magyar királyi és az osztrák császári korona közti ellentétet alkotmányossággal ki lehet egyenlíteni. Tudod-e te, hogy te ezzel egy nagy abszurdumot mondtál? Nem lehet azt kiegyenlíteni! Ezek az emberek itt körülöttem mind azt képzék, hogy csak a szankció legyen meg, minden jó lesz. Dehogyan lesz! Hisz azt a szankciót úgy ahogy, majd csak hazavisszük. De tudod-e miért visszük haza? Azért, mert megcsináltak! Nem lehet ezt az ellentétet kiegyenlíteni. Vagy osztrák egységes birodalmi provincia, vagy elválás. Tertium non datur! Minden, ami a kettő közt van, csak amolyan színházi dekoratív. Csak amolyan czafrang, melyvel magunkat amitjük, hogy állami életünk rongyait ne lássuk. Ily időben jó az embereket ismerned. Hát én tudodra adom már most, hogy engem a czafrang nem ámit. Nekem provinciaskodás nem kell. En el vagyok határozva a másik irányba menni. Légy bizonyos benne, a dolgok oda fognak menni. Oda kell menniök; én kész vagyok menni a vételekig. Győzelemre ha lehet; akasztófára, ha kell. En megyek! Ezt akartam csak tudodra adni. Kossuth Lajos mély megilletődéssel nézett az ősz Perényi Zsigmond nyugodt, ferlias arczába, amint e nagy dolgokat egészen hideg nyugalommal mondta el. Azután megszólalt: — Te látok vagy. A látók hivatása a népet vezérelni. Vezesd nemzetedet. Perényi elmosolyodott s csak ennyit mondott: — A vezér nem csinálja magát. O csinálódik. A vezérséget a körülmények adják. Neked adták! Vond igazat te szegény! Kötelességed! Jó éjszaka!... Ki volt e látók, ki a haza jövőjét és saját végzetét már 1848 márczius 15-én így megjövendölte? Ki volt e férfi, kiröl megemlékezve, Kossuth Lajos egyik levelét így

végezté: „... neked, te kimagostó alak, ki abból az időből oly páratlan egyedül állasz, neked leborulok emléked előtt... mesterem!” Perényi Zsigmond Magyarország egyik legelső családjaik sarja. A Perényiek már a vedyeshazi királyok alatt nagy urak, olygárok és dynasták voltak a felső megyékben. A család tagjai fényes, előkelő szerepet játszottak nemzetünk történetében. Jeruzsálemi Andrástól kaptak 1240-ben az abaujmezei Perén közseget. Ekkor vette fel a Dobos nemzetség a Primi nevet, mely idők jartával Perényivé lett. Az Arpadok kihalásával az Anjouk hívei. Oriási birtokait Zsigmond király adományozta nekik. Perényi Imre 1414-től 1416-ig országbíró. Perényi Imre Dobos László uralkodása alatt nádorosan. Fia, Ferenc nagyváradi püspök és Gábor ugocsa főispán Mohácsnál estek el. Főleg utóbbi volt kiválóan eszes, tanult, szép és vitéz férfi. O mindvégig ellenzte, hogy Zápolya és Frangepán Kristóf megérkezése előtt Mohácsnál ütközzenek. Perényi Gáborról írta a költő: „Szilaj paripáján ott küzd o is elől Az ifjú Perényi... Széled arczán a hit magasztos sugára Atoivad az erő s hősiég lángjába — Jaj, ki rá mer nézni!” Mohács után Perényi Péter, a koronaör, Szapolyay Janos mellé állott. 1526 november 11-én, Szekeshérváron, mielőtt Podmaniczky István kassai püspök Szapolyay fejére tette a szent koronát, Perényi Péter volt az, aki harsány hangon kérde a templomban egybegyűlt rendektől: — Magyarok! Ime itt a korona, melyet én 3 ev óta nem láttam, mituan el volt rejtve. Akarjátok-e, hogy azzal szepesi Zápolyay Janos megkoronáztassék? Csak ezután tette a püspök Zápolyay fejére a koronát. Ez a Perényi Péter azonban ravasz, fondorleku, előrelátó, eselszöví ember volt. Feltette magában, hogy a koronát nem adja ki kezei közül. Hátha alkalomatlan hasznát veheti? Keresztül is vitte tervét. A koronázást magnum áldomás, fényes királyi lakoma

követte. Ezt azonban nem várt esemény zavarta meg. Perényi Péter ugyanis kijelentette, hogy „addig nem ül le az ebedhez, mig az ország fokineset, a koronát, kezéhez nem adják”. Az újonan megkoronázott János király nem tudta mit csináljon? Annál kevésbé, mert a nagy jogtudós, kerepeczi Verböczy István is Perényinek, a koronaörnek adott igazat. Mit tehettek, visszaadták Perényinek a koronát. Janos király néhány nap múlva Budán Perényi Pétert elévítéi vajdává és a szekelyek grófjává nevezte ki. Perényi Péter pedig — hálából — a magyar koronát, azazalt az ürügy alatt, hogy azt veszélyes Visegrád tartani, magval vitte előbb siklósi várába, majd Abaujba s ott a Preda-hegy meredek szikáin épült Füzér várába rejtette el. Később Sárospatakról cserébe kiadta Ferdinándnak. Ferdinánd viszont hálából nemcsak ellogatta s börtönbe vetette Perényit. Alitólág mert 1542-ben, midőn brandenburgi Joakimot a törökök oly csufosan kergettek el Pest alól, ekkor összezárt volt a törökkel. Ez időtől kezdve a család kiválóbjai hol a nemzet oldalán, hol pedig az osztrákok mellett harcoltak. A véres onodi gyűlés — mely első ízben mondta ki az elszakadást a Habsburgoktól — XXIII-ik ciklike által a Perényi-családot visszahelyezte az abaujmezei örökös főispánságba. Hősünknek, Perényi Zsigmondnak edes atya István, Ung vármegye főispánja volt. Zsigmond Végardon született Beregmegyében 1782-ben. Atya korán fogta a betűro s beadta a nagy szombati konviktusba. A jogot előbb Kassán, majd Pesten és Pozsonyban vegzezte. Utóbbi helyen már gyakorlatilag készült a közpályára. Kiváló műveltség, éles logikája s széles látóköre által tünt ki kortársai közül. Pozsonyból hazatért Beregmegyébe, mely csakhamar főjegyzővé választotta. Ekkor már kisugárzott erősen alkotmányos és szabad-

elvű érzelme. Megjegye bálványozta. Nem csoda, ha Beregmegyé rendjei az 1808-iki országgyűlésre öt választották meg követknek. Ez országgyűlés a napoleoni hadisegely ügyét tárgyalta. Perényi Zsigmond csak az esetben volt hajlandó a hadi kontribuciót megadni, ha az udvar és a katonai főhaditáncs „hiteles felvilágosításokat ad s a szükségletet igazolja.” Vilagos szónoki előadása, látór fellépése s az alkotmányhoz való merev ragaszkodása rögön a vezerszónokok sorába emelte őt. Az országgyűlés veget erőven, Beregmegyé első alispánnak választta. Az 1811-iki országgyűlésen ismét követ. Nepszerüsége megyéjében egyre nőtt. Főleg amikor megtudták, hogy a hatalom Perényi is hivatalba akarta dugni, hogy mai, modern kifejezéssel éljek, azért, hogy „Jegre tegyék.” O nem fogadta ezt el. Nepszerüségét a szabad, alkotmányos eszmék terjesztésére használta fel. Ez Bécsben szemet szurt. Királybiztost küldtek a megyére Perényit is vad alá fogták. Tisztázta magát, de egyelőre visszavonult a közelettől. Nem is lépett remetségéből elő, amig virradni nem kezdett. Amikor azonban a megyék a bécsi udvar törvénytelen tulkapasai ellen sorsompóba léptek, Perényi rögön élére állott a megyei elleneknek. A megyék mozgalmának eredménye az 1825-iki országgyűlés. Ezen ismét Perényi képviselte megyéjét. Ekkor ismerkedett meg Kossuth Lajossal, a ki az 1825-iki országgyűlésen, mint 23 éves fiatal ügyvéd, mint „tavolevők követe” vett részt. Perényi régi, edzett bajnoka volt már akkor az alkotmányos küzdelmeknek. A lángelű és eszű Kossuthban nagyon fogékony tanítványra akadt. Szeretőkül, barátságuk innen származik s tartott szakadatlanul. Perényi ez időtől kezdve egész az 1840-iki országgyűlés végéig az ellenék soraiban kiűdött. Ennek daczára József nádor helytartónácsosnak nevezte ki. A bécsi kormány az

A Házban ezalatt hárman beszéltek a javaslatról. Holó Lajos, Lányi Mór és Ernst Sándor.

Holó a vagyon és tőke birtokosait szótta csatornába a magyar ipar érdekében. Meg is fenyegette őket:

— Ha meg nem mozdulnak, a szegény kivándorló, aki kereset híján kénytelen itthagyni az országot, tudni fogja, kit átkozson meg.

Lányi Mór is a magyar tőkét szeretné felrúgni lomhaságnak.

Végül Ernst Sándor arról panaszkodott, hogy a törvényjavaslatot nagy sebbel-lobbal hozták a Ház elé.

Hétfőn folytatni fogják a vitát. Az ülés végén Lengyel Zoltán a honvédelmi és honvédség egyenruhájára dolgan interpellált.

Jekelfalussy Lajos válasza mindenkit elégedtet.

Részletes tudósítást itt követhetünk:

A képviselőház ülése.

—Közéledt délelőtt tíz órákor.—

Elnök: Josth Gyula.
Jegyzők: Hammersberg László és Váradny Károly.

Az elnök: Az ülés megnyitom.

Váradny Károly jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, mely nem hítteljesített részlet, melyet észrevétel nélkül hítteljesítették.

Az elnök: Bemutajta Kelemen Béla levelet, melyben főispánján történt kinevezése miatt képviselői állását lemond.

Bemutajta az összeférhetlenségi ítélet bizottság jelentését Mikszáth Kálmán összeférhetlenség ügyében.

Több vármegyé és város feliratának bemutatása után

Bizonyi Akos, az igazságügyi bizottság elnöke bemutatja a bizottságban H. Rakóczi Ferenc és Bujdosó társai hamvainak hazahozataláról szóló törvényjavaslattal kapcsolatos jelentését. Kéri ennek kinyomtatását, szétosztását és napirendre kitűztetését.

Az elnök: A napirendre kitűzés iránt az ülés végén fog eldöntést látni.

Gal Andrea, a közlekedési bizottság elnöke bemutatja a tengeri szabadszállásról szóló törvényjavaslattal kapcsolatos bizottsági jelentését. Kéri a jelentés kinyomtatását, szétosztását és napirendre kitűztetését.

Graf Thorotzkay Miklós jegyző jelenti, hogy az indítványkönyvbe újabb bejegyzés nincsen. Az interpellációs könyvbe Lengyel Zoltán a honvédtisztség és a honvédtiszti ruhák; Samassa János az olasz éginnyel telelőbű és Petrovics István a Hunyadvármegyeyi visszavétel ügyében jegyezték be interpellációt.

Az elnök: Az interpellációk feltétl 6 órákor tér át a Házra.

Következik az iparfejlesztésről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Nincs előadó.

Az elnök: Az előadó urat illeti a szó. (Mozgás balfelől. Felkiáltások: Nincs itt!) Ez már megegyez, hogy az előadók köteleességüket ilyen nagyval teljesítik. (Mozgás, zaj.)

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: Kéri a Házat, mellőztesson megengedni, hogy a javaslatnak Saterányi legyen az előadója. (Mozgás.)

Az elnök: A házszabály nem enged meg, hogy valamely javaslatnak előadója más legyen, mint akit a bizottság választ, vagy megbíz (Zaj.)

Kálói József: Az előadó melegségére felhozza, hogy fontos javaslatok tárgyalásánál az eddigi gyakorlat szerint a kevésbé fontos napirendre kifizült tárgyakat szokták felhelyezni az előadó ebből a felsorolásból kizárva. Kéri a mentelmi bizottság jelentését tárgyalni. (Zaj és ellenmondások.)

Az elnök: A Ház legnap megállapította az ülés napirendjét s ettől eltérni nem lehet. (Ugy van!)

Olaj Lajos: A Háznak jogában áll a napirendet megváltoztatni. Kéri, hogy változtassanak meg és tárgyalják előbb a mentelmi ügyeket.

Az elnök: A napirendet nem lehet már megváltoztatni, mert már annuciateltelt, hogy a törvényjavaslat tárgyalását megkezdjük.

Kossuth Ferenc: Kéri, hogy a bizottság tagjai közül valaki foglalja el az előadói székert, mert e fontos javaslat tárgyalása sáros.

Az elnök: Ez csak egy lehetőség, ha a bizottság bog meg valakit a helyettesítéssel. (Ekkor megerkezik Nagy Emil előadó, azt nagy méltalankodással fogadják.)

A magyar ipar fejlesztése.

Nagy Emil előadó: A közgazdasági és pénzügyi bizottság behatóan megvizsgálta a hazai ipar fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot s azt némi módosítással elfogadásra ajánlja.

Kossuth Ferenc beszéde.

T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Azután a szép és terjedelmes jelentés után, amelyet az előadó ur most előterjesztett, alg volna szükség arra, hogy én felszólaljak. Mégis megteszem azt röviden azért, hogy általánosságban néhány nyilatkozatot tehessen. (Halljuk! Halljuk!)

Aki a közgazdasági önállóságot akarja, annak akarnia kell az iparfejlesztést is. (Ugy! Ugy van!) En az ellenzék padjairól a közgazdasági függetlenség létrehozásáról küzdöttem. A miniszteri székben nem változtam (Eljenzés) és meggyőződésemnek megvalósításán dolgozom ma is. (Élénk tetszés.)

Dolgozom azaz a meggyőződéssel, hogy az ország közgazdasági önállóságot meg fogjuk valósítani a magyar királyi alkotmány hozzájárulásával és hogy Ausztria be fogja látni azt, hogy az lesz a természetes állapot, tehát az egyedüli kívánatos állapot, amelyben azok a sűrűdások, amelyek a két állam népeit egymással szemben ellenséges hangulatra serkentik, meg fognak szűnni; és meg fogunk találni azt a teret, amelyen a két állam közgazdasági viszonyai kellő méltánossággal rendezhetők és így állandósított lesznek, amire a közgazdasági terettségének nagy szüksége van. (Élénk helyeslés.) Minthogy én, amint mon-

dám, a közgazdasági önállóságot kívánom, kívánom kell az iparfejlesztést is. (Helyeslés.) Ezért terjesztettem be az előttünk fekvő javaslatot.

Délaot, T. Ház, hogy az iparfejlesztésnek legtermészelebb és így legbiztosabb alapja az volna, ha a hazai tőke lépne az iparfejlesztés terére. (Ugy! Ugy van!) és ha meggyőzőnek a közvélemény arról, hogy az ipar az emberi kérések között a legjavadmázbobb kereset és ha felbredne az országban a vállalkozási és társulási szellem s ennek folytán azok a tőkék, amelyek most sok száz millió erejéig lomhán hevernek a takarékpénz arakban (Ugy! Ugy van!) az ország közgazdaságának fellendítésére volnaak fordíthatók. (Helyeslés.)

Igaz, hogy más országokban is az iparfejlesztés sok évtizedet, sőt évszázadot is velt igénybe, tehát mi nem remélhetjük azt, hogy az nálunk másképp legyen, de azért mégis lehetetlen, hogy ne fejezzem ki azt az óhajomat, hogy az iparfejlesztési hajlamot a közelfogásban síttesse az, hogy a társadalom magasabb körét foglalkoztassák a gyárral, a bányászattal és a kereskedelemmel. (Élénk helyeslés és taps.) Adjanak ezzel példát a felsőbb körök abban az irányban, hogy szüntek meg az a féltés, hogy az ipar és kereskedelem nem uri foglalkozás. (Élénk eljenzés és taps.)

Tekintsünk körül Európában és első sorban nézzünk Angliára, amely a polgárosodás élen halad és a világ legdagdagabb és leg hatalmasabb országa, meg fogjuk látni, hogy ott számos lord gyáros, bányász, kereskedő. (Ugy! Ugy van!) Így például a mostani angol királynak egyik rokona az Argyll hercegi család egyik fiatalabb tagja kereskedelmi téren működik a londoni Stock exchangelon és ezt az egész angol társadalom természetesnek találja.

Ezt a példát kellene a mi nagyurainknak követni és e ténre kellene lépnie a magyar tőke annak is, mert ezzel szolgálnának leginkább hazánk közgazdasági érdekeit. (Ugy! Ugy van!)

Minthogy azonban nem remélhetjük, hogy oly rövid idő alatt, mint amennyi rendelkezésünkre áll, a társadalmi feloldás kellően átváltozzék, ennek folytán mesterségesen kell iparunkat fejleszteni, mesterségesen kell az ipar terére vonni a tőkét, még pedig lehetőleg teljes erővel a magyar tőkét. Erre törekvés teljes erejével a kormány. (Élénk helyeslés.) De nemcsak a hazai tőkét, hanem idegen tőkét is kell igyekszünk a magyar iparfejlesztés szolgálatába bevonnai, még pedig lehetőleg nemcsak egy oldalról, tehát nemcsak Ausztriából, (Élénk helyeslés), hanem Angliából, Franciaországból, Olaszországból, Németországból is. (Élénk helyeslés.)

És ne mondja senki, hogy ez esetben az ország kart szenvedne annak folytán, hogy az idegen tőkének uszta haszna esetleg kivándorlón az országból. Mert a tőkeket az ipar terén tizta haszna által tíz százalek; ez vendorultat ki, de kilenczven százaléka az idegen tőkének itthon marad; itthon marad munkabéren, feldolgozott nyersanyagok értéken. Az idevont tőkének, ugy mint a hazai tőkének is bizonyos előnyöket kell biztosítani és bizonyos kedvezményeket kell adni, ennek szubszvenciókkal is szolgálni azért, hogy a kezdet nehézségeivel megküzdési vállalkozók, továbbá el lehessen osztani és ki lehessen egyenlíteni a természetes különbségeket és lehessen ilyen támogatással pótolni azt, amit meg több évvel nélkülözni vagyunk kénytelenek, vagyis a vámvédelmet, amely annyira szükséges az ipar fejlesztéséhez. (Helyeslés.)

hogy a legerősebb államok is a vámvédelenibb feljómadatok. Igenis, a vámok védelme alatt fejlődött minden államnak az ipara az egész világban, az egyetlen Anglia kivételével, de az Egyesült-Allamok is beleértve, amely pedig az ipar terén előjár az egész világban. (Ugy! Ugy van!)

T. Ház! Az ipar fejlesztésének eképp áldozott tőke a legjobb befektetés, amit az ország eszközölhet. Rövid idő alatt visszatérül és a tőke adóban, továbbá előmozdítja a legalsóbb népesség fejlődését úgy fizikailag, mint szellemileg. Ima Angliában azt látjuk, hogy mita az ipar elérte mostani magasságát, azóta az angol népsokk jobban táplálkozhatik és ennek folytán fizikai erje, munkakereje és szellemi erje meglepően növekszik.

Egyáltalán az iparnak fejlesztése a közvagnosodást mozdítja elő, teret nyújt a mezőgazdasági keresetnél javodezább és állandóbb kereset, ennek következtében csökken a kvándorlás, ami nálunk annál fontosabb, memel jobban behozonyul az, hogy már a népesedés természetes szaporodásának sem megfelelő számu kvándorlók hagytak el új hazáért az edes magyar hazát.

Mida az ipari foglalkozás javodezább voltáról szoliam, tavolról sem akartam ellentéte állítani az ipart a mezőgazdasággal. (Ugy! Ugy van!) sőt ellenkezőleg, sennem hirdetem, hogy memel inkább fejlesztjük iparunkat, annak inkább megnyituk előtűnk annak a lehetőség, hogy mezőgazdasági terményeinket itthon dolgozzuk fel és hogy elemi ezüknéket itthon fogyasszunk el, a népeségnek nagyobb fogyasztási képessége folytán. (Helyeslés.)

Szűnjének meg tehát azok az agályok, melyekkel az agrár körökben az iparfejlesztéssel szemben néha találkozzunk, mert az iparfejlesztés avolról sem zárja ki a földművelésnek a fejlesztését. A kormány gondoskodni fog arról, hogy azon áldozatokat, melyeket meg kell hozni a földművelés érdekében, meghozza az ország, tekintet nélkül arra, hogy az iparért nagy áldozatokat hoz. Mindkét esetben ezen áldozatok hasznos befektetések, melyek megterezik az államnak.

Még csak egy megjegyzést kell tennem, t. i. azt, hogy az iparfejlesztésben a kormány kénytelen bizonyos diszkrecionális fogat kéri a maga számára. Ezt nem szivesen teszi, nem szivesen teszi ezt egytlen alkotmányos érzelmi kormány sem. A kormányos érzelmi miniszter nem keresi a felelősséget szaporított, sőt ellenkezőleg, iparkodik a képviselőházzal megosztani a felelősséget. Azonban az iparfejlesztés előmozdításának módjátan bizonyos korlátok vannak, amelyekkel lehetetlen tisztelőben nem tartani és amelyek tisztelőben tartása nélkül az iparfejlesztés lehetetlenné válik. (Ugy! Ugy van!) Az iparfejlesztést kereskedelmi szellemmel és diszkrecióval kell eszközölni. Hegya mi a nyilvánosság előtt akarjuk az iparfejlesztési cseleket tárgyalni, vagyis azt, hogy ki kájon szubszvenciót és segélyt és ki nem, akkor nem találunk vállalkozót arra, hogy Magyarországon ipart fej-

leszzen, mert komoly elemek nem tennék ki magukat annak, hogy az ő hitelképességük, vagy az ő üzleti viszonyaik nyilvánosan legyenek megvitatva, esetleg egy konkurrens által sugalmazott képviselő által megbérálva, vagy a napisajtó hasábjain tárgyalva. Nem akarok ezen a téren tovább immorálni; mindenki fogja érteni, micsoda veszélyeknek lenné ki magát az, ki ily körülmények közti vállalkoznék Magyarországon ipart fejlesztetni. (Ugy! Ugy van!)

Ne neheztünk meg tehát az iparfejlesztést azáltal, hogy magunk elé rémképeket festünk. Meglehet, hogy az országra rá fog uja nehezéni az a szerencsétlenség, hogy oly kormányzás alá jut, mint az utolsó volt. Ez az országgyűlés azonban és az egész ország mindent el fog követni, hogy e szerencsétlenség meg ne történhessek (Élénk helyeslés.), de ha ez mégis megtörténnék, az ilyen kormányunk ugy is kezében van az ország pénze, nem szorulna tehát a szerény 2,400.000.000-ná, amely az iparfejlesztésre van száva. Ne teremtsük tehát magunknak az iparfejlesztés terén felülmenthatatlan nehézségeket, atól való felelemben, amely felelemben körülményeink közt nem jogsóvut, mert, ismételten, a mi kezünkben van alkotmányoságunk védelme. (Ugy! Ugy van!)

T. Ház! Nem akarok tovább szólni. (Halljuk! Halljuk!) Vannak oly törvényjavaslatok, amelyeknél a tulságos ajánlás csak ront. Ez a törvényjavaslat is azok közé tartozik. Aki nem érzi azt, hogy Magyarországnak szüksége van nagy iparra; aki nem érzi azt, hogy mindent el kell követni ebben az országban azon idő alatt, a mely előttünk áll a mostani politikai viszonyok közt, hogy az ipart fejlesszük, aki ezt nem érzi, annak ugyis hibá beszélünk. (Ugy! Ugy van!) Ez a törvényjavaslat át van havta a legbiztosabb és őszintén hazafias szelleművel, át van havta egy mélyszégyes gyakorlati érzéstől. Lehelnek hibái, mert minden emberi alkotás természetesen gyarol. Ha ezek a hibák az idő folyamán ki fognak tűnni, én leszek az első, aki javasolni fogom ezen hibáknak kiküszöbölését. (Élénk helyeslés és eljenzés.)

Addig is kérem a T. Házat, hogy fogadjja el a terjesztett törvényjavaslatom. (Hosszan tartó zajos helyeslés, eljenzés és taps.)

Hozzászólások.

Szentiványi Árpád: T. képviselőház! A függetlenségi és 48-as párt nevében és megbízásából kívánom pár percere a T. Ház figyelmét igénybe venni. (Halljuk! Halljuk!)

Képletem előre, hogy a szónvegen levő, a hazai iparnak fejlesztésére irányuló törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogodom. (Helyeslés.) Elfogadom azért, mert meg vagyok győződve, hogy a törvényjavaslat élethelelepletesse nagy úrt fog pótolni. De elfogadom azért is, mert meggyőződésem, hogy ha a törvényjavaslat életbe fog lépni, rövid egy pár év alatt az ipar fejlesztése rendkívüli mértékben előre fog haladni. (Halljuk! Halljuk!)

Ugy — reméljük — nem sokára, egy pár év alatt bekövetkező gazdasági kilóvándorlási hazának és nemzetünknek nagy szolgálatot fog tenni. Elfogadom annak dacára, hogy beszemrem, hogy csakugyan olyan diszkrecionális jogokat ruház a kormányra, illetve a kereskedelemi miniszterre, a melyeknek meg alig találjukki, mert hiszen felhatalmazást ad a kereskedelemi miniszternek, hogy a budget keretében beül annyi szubszvenciót, amnyit segélyt adjon és annak a valóhatnak adja, amennyit és amelyek neki tetszik és ó jónak lát. Igaz, hogy ezzel a kormányának, a kereskedelemi miniszternek a felelőssége is annai nagyobb válik, nemcsak a jogi felelősséget értem, mert hiszen jogi felelősséggel egyórtmán tartoznak mindenkinek. De értem azt a felelősséget, ameyt a miniszter vállal azért is, hogy ez az iparfejlesztés csakugyan sikerüljön is fog. (Ugy! Ugy van!)

Tudom én azt, hogy az ilyen diszkrecionális jog megadásához igen nagy bizalom kell, én azonban kijelentem, hogy feltehen bizalommal visletem a jelenlegi nemzeti kormány iránt, különösen pedig a kereskedelmi miniszter iránt, (Élénk eljenzés) és azért a szónvegen levő törvényjavaslatot nemcsak elfogadom, hanem elfogadást végezt a T. képviselőháznak a legmelegebben ajánlom. (Élénk eljenzés és taps.)

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: T. képviselőház! Egy pár szóval akarok meg a kérdéshez hozzászólni, illetőleg bejelenteni azt, hogy mivel a törvényjavaslatban ipartanacsban van szó, helyesnek vélem — annai inkább, mert hiszen ez a törvényjavaslat a kórtólold is vizsgálódás tárgyat fogja kezem — hogy az ipartanacs közvényének rendezük. (Helyeslés.)

Annak idejen tehát erre néző törvényjavaslatot szubszvenciózom be nyújtani, még pedig úgy, hogy az ipartanacsba állandóan egy bizonyos számu tagot a képviselőház jelöljön ki. (Élénk helyeslés.)

Mészai Gyula: Örömmel csatlakozok minden olyan mozgáshoz, mely a magyar iparnak előmozdítására szolgál, de kénytelen mégis kijelenteni, hogy a törvényjavaslat a jelen formájában nem fogadjatja el.

A horvátok.

Bauer Antal: Horvát nyelven mondja el beszédét.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Megvalóm gyarlóságot, nem tudok horvátul, nem értem tehát, hogy mit mondott a T. képviselő ur. De úgy hallom, hogy a képviselőházasom a horvát képviselők nevében azt javasolta, hogy a törvényjavaslat tárgyalása halasztassék el. Elhész én nem tudok hozjárulni, (Élénk helyeslés) a bal- és középső oldalon.) és pedig azért nem, mert a törvényjavaslat sok héttel ezeótt a horvát kormánytól közölött. Erre nevez hosza eszmekényen is loyrt és a minisztertanácsban a horvát miniszterrel egyetértőleg alaptaltott meg ezen törvényjavaslatnak minden olyan része, amely Horvátországra vonatkozik.

Az hiszem, hogy a T. horvát képviselő urak meg lehetnek győződve arról, hogy en Horvátország jogai iránt a legnagyobb tisztelőt visletem. (Élénk helyeslés) a közösen és a baloldalon.) sőt abból, hogy Horvátország szabadsegának az a feloldatása lesz, amelynek most örvendünk, szerénytelenség nélkül követelhetek magamnak is egy bizonyos részt. (Ugy van! a bal- és középső oldalon.) De a T. horvát képviselőúrsai-

mat éppen ezért kérem kell, hogy kívánságaikban ne menjenek túl azon a határon, ameddig a magyar képviselőház elmeiket. (Általános élénk helyeslés.)

Az elnök: Bauer Antal és társai határozati javaslatot is nyújtottak be. Mielőtt tehát a tanácskoztatás tovább folytatónék, a határozati javaslat fel fog ovastatni.

Váradny Károly jegyző: (Olvasva.) —T. Ház! Műtán a napirenden levő törvényjavaslat az 1868 : XXX. törvényzikknek több lényeges intézkedéseit séri, a mennyiben tudnillik ezen törvényjavaslat Horvát-Szlavonországra vonatkozó, indítványozom, hogy ezen törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása addig elhalasztassék, amig a horvát és magyar kormányok meg nem egyeznek a törvényjavaslat fent említett hiányainak kijavítására nézve.

Holó Lajos azt kívánná, hogy minden társadalmi erő, mely pénzzel rendelkezik, siessen az iparfejlesztés segítségére, mert e nélkül nem lesz nálunk gazdasági élle, e nélkül nem lehet kenyere adni minden embernek.

Áz elnök tíz percere felfüggeszti az ülést. A szünet után.

Vinkovics Bozso beszél horvát nyelven, felszólalva a törvénynek ama szakaszait, a melynek Horvátország belügyi autonómiáját érintik.

Ugron Gábor kifogásolja, hogy a gyorsírók nem jövezték a most elhangzott horvát beszédet. Gondolkozni kellene arról, hogy legyen a Háznak horvát gyorsírója és hitelles horvát fordítója, hogy ezeket a beszédeket hitelles magyar fordításban is közölni lehessen az országgyűlés naplójában.

Nagy Ferenc azt kifogásolja, hogy a horvát képviselő delegátusoknak nevezik magukat; a horvatok itt nem mint delegáció vannak jelen, hanem csak egyeni képviselői joggal bírnak.

Áz elnök helyesli, hogy horvát gyorsíró alkalmazassék s intézkedni fog azért is, hogy legyen a képviselőháznak hitelles horvát fordítója. Konstatálja, hogy Vinkovics képviselő közpölesség kifejezést használ, amikor horvát delegátusokról beszél.

Polónyi Géza igazságügyminiszter a törvénykönyvet idézi annak igazolásul, hogy a horvát képviselők is csak olyan egyeni képviselői jogokkal gyakorolhattak, mint a többi képviselő.

Ezután folytatják az iparfejlesztő törvényjavaslat tárgyalását.

A többi szónok.

Lányi Mór: Teljesen egyetért Holó Lajos felszólalásával. A magyar nemzeti ipar fejlesztésének okvetlenül szükséges munkájában tovább habozni nem lehet. De fejleszténi a magyar ipart új piacok megnyitása nélkül nem lehet. De első kötelessége a magyar közönségnek, hogy ezt a nagy kötelességet a maga közönségnek, hogy a hazánprunk fejlesztésére mar azért sem halszhatjuk, mert utat kell állnunk a külföldi inváziók ellen. Hazánprunk emelesével agrarterményeink gyarapodni fognak. Statisztikai adatok szerint az ipartermények ugy aránylanak a nyers-terményekhez, mint kentő az egyhez, vagyis kétszer annyit érnek az osztrák iparcikkékert, mint amennyit mi exportálni képesek vagyunk. Okvetlenül szükséges tehát az önálló vámterület felállítás. Tagadhatatlan, hogy nekünk szükségünk lesz idegen munkásra és idegen tőkre. Ezt a munkacérot és ezt a tőkét általán segítségen kell részesíteni. Igaz, hogy a javaslat nagy előnyöket biztosít a kormányának, de a jelen esetben csak a cédél kell nézni, a cédél pedig a magyar ipar fejlesztése, tehát szent. (Helyeslés.)

Vinkovics Bozso: Ferretett szavait igazolja ki minden horvát nyelven.

Ernst Sándor: Bar a javaslat csak a nagyipari, a gyárpárti mozdítja elő, de azért meg lehet elzárkózni a javaslat elől, mert be kell látni, hogy közgazdasági merlegünkben a gyári ipar nagy súlyt jelent.

Áz elnök: Következik az interpellációk s emiatt a ülés megszakítja. Megállapítja a következő ülé napirendjét.

Az interpellációk.

Lengyel Zoltán: A honvédtisztség felállítására és a honvédség új egyenruhája tárgyában intéz interpellációt a honvédelmi miniszternek. A honvédtisztség felállítására már régi keletű s a függetlenségi pártnak régi követelése. A függetlenségi párt, mely az önálló magyar hadsereg elvét hangoztatja, ezt a követelésüket nem domborította ki elege az utolsó delegációban. A honvédtisztség érdekében bennünket mint katonai szakértők, költség- és létszámemelési szempontból, ismerteti a felállítás honvédtisztség tervezetét s azt a mai állapotban csak a közös hadsereg szaporításra valóknak tartja. Éppen azért kívánja a honvédelmi miniszter választani, hogy világosságot vessen erre a fontos kérdésre. Interpellációja második része a honvéd egyenruhára vonatkozik. Abban a pillanatban, mikor a kormány a honvéd tisztségről beszél, abban a pillanatban elveszi a magyar honvédség ruháját. Elkötöték a honvédsg jeleztesét, magyaros ruháját s az osztrák 34. gyalogezred ruháját adták rá. Csufszag kedvéért a magyar jeleketk az osztrák ruhára pár darab magyar zsinórt varrtak rá. Ez a ruha nem felel meg a magyarság szempontjának, de nem felel meg a katonai szempontoknak sem. Most, a mikor minden téren harcolunk a magyarosodás érdekében, elvették honvédség jeleztesét magyar ruháját osztrák mundaiba bújtatták. A hadsereg magyar részben nem szabad megengedni egyetlen ilyen lépést sem, a mostani honvédruha pedig teljesen ellenkező a magyarság érzéseire és fogadját. A beolvadási törekvések is ez egy formája.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Az interpellációján foglalt kérdésekre a következőképen adja meg a választ:

A honvédtisztség kérdése meg nem jutott el abba a stádiumba, hogy arról a Házban előterjesztés lehessen tenni. Amint azonban végleges megállapodások jönnek létre, első kötelességem fogja tartani, hogy a Házat első tájékoztassam.

A honvédtisztség megváltoztatásáról már körülbelül husz év óta van szó. A változtatás mar keszen taláta, s a rendelkezési kénytelen volt kiadni, mert fat accompant állott szemben. De ki kell jelentenie, hogy nem zárkozik el az eigi, hogy legközelebb adandó alkalommal odahasson, hogy a honvédtisztség változtatásán a magyar nemzeti jog ki domborítsassék. (Helyeslés.) A ruha megváltoztatása nem tulajdonítható másnak, mint a honvédség kebeléből gyakran felhangzó

panaszoknak, melyek az attila célszerűtlenségét bizonyítják. Isméli, hogy kötelességünk fogja tartani a ruházatban a nemzeti jelleg kidomborítására ezaljóbb javaslatokat tenni. (Élénk helyeslés és eljenzés.)

Lengyel Zoltán és a Ház a miniszter választást tudomásul veszik.

Samassa János kéri, hogy interpellációját a szerdai ülésen terjesztésére elő (Helyeslés.)

Petrovics István a belügy- és pénzügyminiszterekhez intéz interpellációt azért, hogy Kállay Ferenc kassasorszövevénykére volt szavazók a vármegye közgazdaságtat sulyos vádakkal illetve nyílt leveleiben.

Áz elnök: Az ülést negyediárom órákor bezájra.

Budapest, október 20.

A képviselőház e hó 22-én, hétfőn délelőtt 10 órákor ülést tart, melyen a H. Rakóczi Ferenc és Bujdosó társaira vonatkozó törvényjavaslatot veszik tárgyalás alá; majd az üresedésben levő bizottsági tagok helyeket töltik be szavazás után, s az után folytatják az iparfejlesztésről szóló törvényjavaslat feletti vitát, végül pedig az előkészített mentelmi ügyeket tárgyalják le.

A függetlenségi párt értekezlete. Függetlenségi és 48-as párt holnap, vasárnap, este hat órákor Kossuth Ferenc elnöklete alatt értekezletet tart. Az értekezlet tárgya a Rakóczi-törvény tárgyalása, valamint a képviselőházi bizottságokban üresedésben levő tagságokra való jelölésekné a megjeljtése. A párt elnöksége ezúton is felkéri a párt képviselői tagjait, hogy az értekezleten minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.

Az alkotmánypárt értekezlete. Az országgyűlési alkotmánypárt szombat este 6 órákor folytatja a hazai ipar fejlesztéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Az értekezleten Nagy Ferenc elnökölt; a jegyzőkönyvet Toroczky Miklós vezette. A miniszterek közül Darányi Ignác jelent meg. A kereskedelemi ügy kormányt az értekezleten Szterányi József államtitkár képviselte. Megjelent továbbá az értekezleten Nagy Emil függetlenségi párti képviselő, a javaslat előadója is. Az értekezleten megjelentek többek között Wlassics Gyula a közgazdasági bíróság elnöke és Popovics Sándor államtitkár is, azoknivil a párttagok nagyszámban.

Nagy Ferenc megnyitva az értekezletet jelentette, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kimentette magát. Indítványozza, hogy az e hó 24-én Nagyözöfében báró Percny Zsigmond vértanu szobrának telelezéseán a párt képviseltel heyez kosorut a szoborra. Ezután megkezdik a javaslat tárgyalását. A javaslat egyes szakaszait Dr Bernát István olvastá és ismertette. Az egyes paragrafusokról Szterányi József államtitkár és Nagy Emil előadó szolgáltak felvilágosítással. A 8-ik §-nál a bányatörvény kérdéseire vonatkozó hosszabb vita volt, ameyben felszóltak Nagy Emil, Szterányi József, Chorin Ferenc. A vita végén elhatározták, hogy a bányatörvény vonatkozó részletek kidyagásával hozzáruljanak. Ugyanezen szakasz második pontjánál a közgazdasági bizottság javaslatát fogadták el. A következő paragrafusról Marikreit Gyula azt az indítványt tette, hogy a mezőgazdasági szorosan összefüggő iparágak ügyében a segélyezésnél az országos gazdasági egyesület is meghallgatandó legyen. Szterányi József ellenezte az indítványt, mert a véleményező testület ugyis az összes érdekeltekből állítják össze. Az értekezlet az államtitkár álláspontjára helyezkedett. Issekuz Gyző szolalt fel ezután és hosszabb beszédében megindokolta indítványát, hogy a 9. § harmadik bekezdését, melyet közpölességnek tart, hagyják el. Ez a § azt mondja, hogy általánosságban csak oly időben engedélyezhető, midán az illető évre megszavazott költségvetés egy felhalmozási törvény hatályban van. Ezt teljesen indokolhatatlannak tartja. Hosszabb vita indult meg a kérdés tetén, vajjon a kérdést nyit kérdések hagyják fenn, vagy pedig fogadják el Issekuz indítványát. Nagy Ferenc, Szterányi József felszóltása után a párt Issekuz indítványát elfogadta és megbizta Issekuzot, hogy értekezleten a képviselőházban indítványt tegyen. Ugyane szakaszai Szterányi József államtitkár kijelentette, hogy mivel kijelölt tettek a miatt, hogy a törvényjavaslat címze nem fedt annak tartalmát, a cím a hazai ipar fejlesztését tartalmazza, a törvényjavaslat pedig csak a gyárpártot rendelkezik, ezért

EGYETÉRTÉS

— Fodor Károly jubileuma. Fodor Károly ügyvédelmi vívmányaiért ez évben ünnepli meg...

KÜLFÖLD.

A szerb szkoputina ülése. A szkoputina mai ülésében Pasics miniszterelnök...

A néppárt értekezlete. A néppárt ma este folytatásos értekezletet tartott, amelyen az...

Justh Gyula az alkotmánypárt-körben. Justh Gyula, a képviselőház elnöke, szombat este hosszabb ideig tartó időt az országgyűlési...

Simkó József összeférhetlensége. Simkó József képviselő ellen, aki a fővárosi polgári iskolai tanár volt...

Választási mozgalmak. Kubik Béla mezőcsanak és Kelenfalva térségi képviselői...

Rákóczi hamvai.

Hatóságok, egyesületek, magánok egyformán buzgólkodnak Rákóczi és bujdosó társai hamvainak országos ünnepezzé...

Országos történet nagy lelkesedéssel folynak a készülődések. Az ünnepek részveszt az egész nemzet...

A főváros ünnepe. A Rákóczi hamvait hazaszállító különvonatok Budapestre érkezésekor a pályaudvaron a rendelt...

A késmárki temetés. Lőcsén a Thököly temetésére vonatkozólag szomban történt megállapodás...

Rákóczi sátrai Keckesméren. Rákóczi és bujdosó társainak hazatértét Keckesméren város nagyszabású emlékművel készült megemlékezni...

A vidéken. Liptó vármegye törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetemes...

Közövényük kijelentése. Közövényük kijelentése, hogy a magyar nyelvű sajtó...

A francia miniszterelnök. Fallières elnök tegnap Dubost képviselőházi elnökkel...

Az orosz kormány szociális programja. Egy czari ukáz felrendeli, hogy az orosz alattvalók tekintet nélkül származásukra...

— A német császár gróf Beckhez. Gróf Hülsen-Hegeuer német vezérőrnagy, a német császár katonai irodájának főnöke...

UJDONSÁGOK.

— Szalay Péter kitüntetése. A Rómában ez év elején megtartott nemzetközi posztkongresszus alkalmából az olasz király Szalay Péter...

— Az olasz király a milánói magyar kiállításán. Milánóból jelentik, hogy az olasz királyi pár tegnap meglátogatta a kiállítás újá...

— Ottó főhercegről. Ottó főhercegről kedvezőbb hírek érkeznek Bécsből. A tudósítástól látni, hogy szülőföldjén vannak és ha csak állapotra rosszabbra nem fordul...

— Vizsgálat a Napoleon-kövessé ellen. Megírjuk már, hogy hogyan fosztották ki a Napoleon-kövessé Pundt Henrik Pál oberdórfi lakost...

NAGYSÁGOS URAM!

— Katolikus házasság egy zsidókorházzal. A valási úr messzemenek szép példáját adta a pesti izraelita körház intézősége...

— A Lutin katasztrófa. A szerencsétlen tengereszkek, akik a Lutin tenger alatt járó hajóval együtt elsüllyedtek...

— A vilamos vasuti alkalmazottak sztrájkmozgalmak. A közúti vasut és a városi vilamos vasut alkalmazottai ma este 1 órakor...

— A magyar tulipán nevében. A Tulipánkert-Szövetkezet vezetői lelkes hangon felhívják a tagokhoz és az egész magyar közönséghez...

— A magyar tulipán nevében. A Tulipánkert-Szövetkezet vezetői lelkes hangon felhívják a tagokhoz és az egész magyar közönséghez...

— A magyar tulipán nevében. A Tulipánkert-Szövetkezet vezetői lelkes hangon felhívják a tagokhoz és az egész magyar közönséghez...

— A magyar tulipán nevében. A Tulipánkert-Szövetkezet vezetői lelkes hangon felhívják a tagokhoz és az egész magyar közönséghez...

— A magyar tulipán nevében. A Tulipánkert-Szövetkezet vezetői lelkes hangon felhívják a tagokhoz és az egész magyar közönséghez...

— A magyar tulipán nevében. A Tulipánkert-Szövetkezet vezetői lelkes hangon felhívják a tagokhoz és az egész magyar közönséghez...

— A magyar tulipán nevében. A Tulipánkert-Szövetkezet vezetői lelkes hangon felhívják a tagokhoz és az egész magyar közönséghez...

— A magyar tulipán nevében. A Tulipánkert-Szövetkezet vezetői lelkes hangon felhívják a tagokhoz és az egész magyar közönséghez...

Rákosi Jenő alelnök. Gróf Almásy Dénesné, gróf Apponyi Albertné, Bán Dezsőné, gróf Batthyány Lajosné...

— Varrógép a szegényeknek. A II. kerületi előjáróság közhírre teszi, hogy a budapesti II. kerületi általános közjótékonyági egyesület...

— A fűgafelvelők alkonya. Alex Heinze ellenőrként győzelmi napja van, ha nem is Nemetszágban, de legalább Bécsben...

— A fűgafelvelők alkonya. Alex Heinze ellenőrként győzelmi napja van, ha nem is Nemetszágban, de legalább Bécsben...

— A fűgafelvelők alkonya. Alex Heinze ellenőrként győzelmi napja van, ha nem is Nemetszágban, de legalább Bécsben...

— A fűgafelvelők alkonya. Alex Heinze ellenőrként győzelmi napja van, ha nem is Nemetszágban, de legalább Bécsben...

— A fűgafelvelők alkonya. Alex Heinze ellenőrként győzelmi napja van, ha nem is Nemetszágban, de legalább Bécsben...

— A fűgafelvelők alkonya. Alex Heinze ellenőrként győzelmi napja van, ha nem is Nemetszágban, de legalább Bécsben...

— A fűgafelvelők alkonya. Alex Heinze ellenőrként győzelmi napja van, ha nem is Nemetszágban, de legalább Bécsben...

— A fűgafelvelők alkonya. Alex Heinze ellenőrként győzelmi napja van, ha nem is Nemetszágban, de legalább Bécsben...

— A fűgafelvelők alkonya. Alex Heinze ellenőrként győzelmi napja van, ha nem is Nemetszágban, de legalább Bécsben...

— A fűgafelvelők alkonya. Alex Heinze ellenőrként győzelmi napja van, ha nem is Nemetszágban, de legalább Bécsben...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...

— Ferenec József keserűvíz pártján használt szer. A Balassa-féle ugrorkatej. A legújabb szepitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen...



Forman nátha ellen Szelence ára 40 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Hatása meglepő.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM. Szép Ilonka. Bemutató a Királysínházban.

Színház és irodalom. Szép Ilonka. Bemutató a Királysínházban.

Ez a felfogás ugyanis mélyíti el a témát, ha azt is modernségének. Mátyas is egész lelkével bele...

Az operett eseménye nyomon követi a poéma fonálát. Az első felvonás az idill fevonása. A másodikban szemes kép hozza élénk azt a Magyarországot, amely egész vérkeringésében...

Kiváló tulajdonsága ennek az operettnek: a zenéje. Szabados Béla munkája. Komoly igényekkel lép fel ez az operett-zene, anélkül azonban...

— Dicséret illeti a szerzőket, am ért — ha öntudatlanul is — szerepet irnak Pálmay Iliának. Valóban nem illő szerep. Mátyas paján hangulata változása, csapongó zsenialitása és mély érzésvilága — ilyenformán rajzolják a szerzők — egyenesen Pálmay Iliára szabott. Gyönyörű esteje volt ma ennek a művésznőnek. Végigélte az egész szerepét — de nagyon tud élni ez az asszony! — és a komoly, elmélyedő kontorokra a kedély és humor aranyfényét sugározta. Pálmay Iliá végigéli a szerepet, megjárta a legszubbisabb részletekig, komolyan, nagyszerűen, mégsem tragikus nagyvonalúsággal.

Mellette a fiatalág erejével hódított egy-egy ponton Medgyaszay Vilma, aki szépen bele tudott finomulni Székli Ilona alakjának légius vonalába. Harfa-dalát igazán kiváló hatástudással adta elő és végig teljes illuziót nyújtott. A bolond Székli jatszotta kedvesen és meggyőzően. Jó epizódalokokat mutattak be: Rátkai, Z. Molnár és Körmendi. Mátyas arját Harmath Ilona, a színész szimpátiája új tagja, jatszotta. Énekezzék a nagy napszópok és méltán.

Altalán is meg sikerült adhatunk számot. Szerepüket és szerzőket — Szabados különös hangsúlyozásával — sokszor a lámpák elé szöktették.

Dr. Bárdos Artur.

A népszínház ügye.

Egyik lapjaink mai híradása révén estig országos szenzációvá fejlődött fel az az állítólagos aknamunka, melyet a Népszínház bérletének várományosai Vidor Pál tönkretételére legújabbán kieszeltek s melyhez — szintén állítólag — Fedák Sári is megnyerte. A legújabb hírek azt állítják, hogy a népszínházi bizottság Vidor Pált megfosztja igazgatói állásától s a bérletet a Bárd Ferenccs és Testvére cégre s Fedák Sári ruházata át és művezető igazgatóul Vero Györgyöt állítja a műintézet élére. Bárczy István polgármester egy nala járt uszágrónak erre vonatkozólag azt mondotta, hogy ő egyáltalában nem tud a dolgról semmit.

A népszínházi bizottság ma delután ülést tartott és erre Vidor Pált megölték s meghallgatása után egyhangulag kimondták, hogy hitelképességéhez kétey nem férve, senami ok sines a közbe lépésre és arra, hogy őt bérletétől megfosztassák.

Fedák Sárihoz is kérdést intéztünk. A művésznő bámulva kiáltott föl: — Miket irnak rólam össze-vissza! Egy pár napig gyöngyököttem, emiatt nem jartam a próbákra; de ez-azt is nagy kedveléssel tanulom a szerepemet, mert «Rab Mátyas-tól fényes sikert várak és jövő pénteken okvetlenül jatszom a bemutatás előadásán!»

Nincs jogunk fölteni Fedák Sáriról, hogy ugy a maga népszerűsége, mint a közönség józisése ellen most kétszínű taktikával és éppen nem menthető üzleti érdeköl jatszsza ki igazgatóját és épp azt a színházat, amely neki egyik legszubbibb és legmaradabb sikerét s óriási tantiemjeivel a legnagyobb anyagi hasznót megszerzte. Hogy egy uri gondolkodású művésznő, azt az intézetet, amely végüljodította a színház lezaryanyruból időszakait, abban a pillanatban hangja eszerben, a mikor talpra állhatna. Fedák Sári elénk temperamentuma sok bohósra ragadta. A nagy közönség rokonszenvesen értelmezte minden gyerekkesedését és csalótlanságot. A hangulat azonban tústént ellene fordulna, ha rossz tanácsadók sugalmazására hallgatna most mások bukáshoz segédkeztek nyugtana. A kik eddig a leglekezebbben taposolt neki, állának azonnal a legelső piszszögök közé.

A szuverén közönség türelmére na tegye ilyen erős próbákra Fedák Sári, mert sokkal, de sokkal hamarabb elfelejtik, mint a milyen idő alatt az ő mesés szerencsége mellett is megkedveltek.

— Operabán. A «Pillangó kisserzony» élrvtu szerepében ma újabb váltakozó próbákozott: Ambrus Zoltáné személyében. Szamosi Elza és Sándor Erőss ma természetesen csak próbálko-

szóló lehetett szö azok előtt, akik Ambrusnál organumának méreteit ismerik. A próbákkozás azonban nem volt teljesen sikertelen. Külső megjelenésével illuziót keltett, amit azonban routot szemellátható lámpaláza. Nemi külső sikere mindazonáltal volt.

— A Nemzeti Színház ujjaépítése. A bolgyminiszter egy régi tervet váltosit meg: a Nemzeti Színházat ujja alakítja át. A mostani épületet a bérházzal együtt lebontják és a bérház területnek bevonásával építik ujja a Nemzeti Színházat. Az összes bérlesek és tüzeltulajdonosoknak már tegnap felmondták. A leghe-szabb felmondási idő két év. Így hát két év előtt nem kezdik meg az építkezéseket. Hírlik, hogy a belügyi kormány a fővárossal tárgyalásokat fog folytatni, hogy a Nemzeti Színház az építkezés idejében a Népszínházban tartassa meg előadásait.

— Kreszányi Tomszvá-ott. Igen érdekes estélye volt tegnap a tem-svári színházban. A tarsulat «A 47-ik cikk» című francia színművet adta elő s ez alkalommal mutatkozott be a színház új dramai hősnője, Bolgár Olga. Fellepése — Dorat adta — reményteljesen sikeres volt. Nagy mély hangon, felfogásának eredetiséggel, jellemeinek szingyularsággal mindvégig leeljesítette a közönség figyelmét s a hatás, amelytől felelőzet, «A 47-ik cikk» fevonára fokozódott. Kiváló ügytelenséggel szert araktak: T. Csige Bö-ke, Peterdi Etel, Bartos és Réthey.

— Fodor Aranka a Troubadourban. Fodor Aranka másodszor november 4-én lép föl, mint az Operaház vendége s a Troubadourban zenéi Assonánál. A nyeghetésű enekesné eredetileg a Profeta Fildészt választotta be a bemutatás szerepére, de e nő előadás körüli féltékeny akadályok miatt jatszotta el Amneris szerepét.

— Az Ur-ólia Molnár Viktornál. Az Ur-ólia tudományos egyesület küldöttsége ma delbon Klujthy Jenő egyetemi professzor vezetésével tisztelgett Molnár Viktor Közoktatási és lamitkarnál, aki a királyi kúntetés alkalmából hívözött. Az állományuk meleg szavakkal köszöntö meg az Ur-ólia küldöttséget, azonban sokáig elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

— Az Országos Szín-örvénzeti Akadémia névndékei ma este Pálilon «Ahol unakoznak» című híres vígjátékát adták elő az Ur-ólia színházban. E finom hatásokból szött darab előadása a legnehezebb feladatok elé állítja a színészeket: itt ninesek rafinált celszövészek és csizra fordulások, sem a furesz helyzetek banálissai nem jönnek az előadók segítségére a biztos eredményekkel. A komikum a jellemekben van, a szerepeket tehát becsültesen meg kell játszani, különben színtelen zágyváltakák válnak a jelenetek s a közönség soha nem érti, hogy mi tartatta e darabot oly sokak műsoron és ninek köszönheti nagy hírét? Nagy érdeme Császár Imrénak, hogy névndékeivel a szerepeket olyan helyesen eljátszotta. Egyes jelenetek igen ügyesen voltak kidolgozva és betanítva, néha a néző e feledte, hogy kezdök állanak előtte s játékukat egy jól összehangolt színezésárassal előadásnak tekintelte. A bírálat nem indultat ki ebből a szempontból, névndékekkel szemben nem a gáncsolni valót keresi, hanem amit dicsérhet, hogy buzálással szolgáljon és a lapangó tehetségek kifejlését elősegitse. Ilyen tehetség nem egy van a mai szereplők közt. Kelemen Pál (Beltoe), Ihsz Aladar (Roger), Majtényi László (Briais), Gellert János (De Boines) nagyon szép reményekre jogosítanak. A leányok közül igen helyesen jatszott: Harms Ilona (Reville hercegnő), Orlasz Jolan (Vatson Lucy), Molnár Ilona (Ceran grófno) és végül Hósz Ilona, ki mint Villers Susanne természetes játkával és eleven temperamentumával átfordán lekötötte a nézőt a figyelmet. Igen elegáns jelenség volt Benes Ilona, ki néhány értelmesen elmondott szavával és lezetlen szimpáti mozgással kellemes felütést keltet. A közönség jól mulatoit és egész este szót taposolt.

— Mese. Hívós Iván egyike a fiatal zeneszerzők gárdijának legszimpatikusabb tagjának. Minden ü szerzeményét örömmel üdvözli a zenekedvelők közönség. «Két Hippolit» című dallamokban gazdag operetteje óta, hosszú halgatás után, most a «Mese» című bus dallamú lep ísmét nyilvánosság elé. A zongorára írt dalcska a fűbe és szivbe lógja magát edes melodijával és poetikus szövegével, melyet Hívós Robert írt. Az elegáns kiállítás zenemű szerzősége islési szemlajlat Balazs Vera, a nagy tehetségu fiatal művésznő rajzolta. A «Mese» ára 2 korona.

— A szerelmesebb. A párisi Vandevilleben Lucien Besnard «La plus Amoureuse» című pszichológus drámája került bemutatásra és mérsékelt sikert ért el. Az üdön-szában az eddig ismert szerelmi hármass egy új változatson ment át, hogy meg az eddigi színműveken rendszeren két férfi versengjön egy nő kégyerért. Besnard darabja ama kérdést tárgyalja, hogy két nő közül melyik szerelmesebb ugyanabba a férfiba.

TÖRVÉNYSZÉK.

— Megsemmisített mandátum. Dr. Kiszely Kálmán pártváni képviselő mandátumát ma a Kuria első választási tanácsa megsemmisítette. A senmisségi ok az volt, hogy az egyik küldöttségi elnök egy szavazó községből jelölte meg választóját nem engedte lezavazni. Az indokolás szerint a küldöttségi elnök vétett a választási törvény 3. szakaszának 21. pontja ellen, amikor a választás színelvény meg nem jelent Német községi szavazókat fel nem hívta s mikor azok később jelentkeztek, azokat visszautasította s őket a visszautasítottak jegyzékébe vezette be.

— Az erdélyi pénzhamisítók. A kolozsvári törvényszék ma hirdette ki ítéletét az erdélyi pénzhamisító ügyben. A törvényszék Pasztoly Aladar földbírtokost, a penzhamisító banda fejeit három évi feyházzá és öt évi hivatalvesztésre, Balla Józsefet két évi feyházra, Segesvári Ferenccs egy évi és hat hónapi börtönrre, Szabó Gergelyt kilenc hónapi börtönrre, Baufi Todor bat hónapi börtönrre, Baranyai Balást két hónapi börtönrre ítélt. Székely Ferenccs, Mikovszky Károly, Szabó Gergely, Kardos Mózes és Olyán Miklós vádlottakat fögmentette. Az elítéltek Baranyai Balás kivételével fölbesztek. Pasztoly és Balla az ítéletnek jogerőre emelkedéséig vizsgálati fogságban maradtak.

— Őszi tárlat a Szalonban. Csak a hivatalon vendégek erőszakos jogát mondhatunk véleményét a Nemzeti Szalon őszi kiállításáról, melyről többször lüfégesen megírattak veünk, hogy holnap nyílik meg a nagyközönség számára. A Szalon vezetésége az utóbü időben honosította meg azt a kisse gyanus rendszert, hogy őszi és tavaszi kiállítására nem hívja meg a szíjat, vagyis mászóval: a kritikát kikerkeszti.

Szávesen elismerjük, hogy jó oka is van erre. Ez a fűres művészi egyesület ugyanis, aminő szerencsével szervezte a kollekív kiállításokat, olyan nehezen tud egy valamirevaló általános tárlatot összehozni. Okat ennek hírtelenében alig tudtuk adni. De mindenesre kíváncsatosnak tartanók, ha a Szalon a fiatalok között tudna egy erős, modern gárdát szervezni, ahelyett, hogy mindig ugyanazokat a benftenseket porlátná. Persze, az már speciális jelenség, hogy nálunk egy-két siker már öreket és műcsarnoki korifeusokat esmlt a legfiatalabbakkal is és így a Szalon fiataljai azán igazán — fiatalok.

Egyékként azt, hogy a Szalon a saját erkölcs-

segítségének mellőzésével is csinál kiállításokat, kedvező jelenségnek kell tekintenünk. Nyilván a művészi céljaikat szolgálja jobb sikerrel s elvégre ez is valami.

Tikolodása azoiban bennünket még sem tart vissza attól, hogy észre ne vegyük néhány fiatal, aki eddigmennyivel virja művészi álmait, akinek újabb lépésein haladást kövcsatá hatunk. Már a belepésnél nagy veleményünk támad a kiállításról. Igazan na y díszese lehát jó dolgokban, a Szalonnak (2) ha Szentiványi Béla finom harmóniájú paszellejét az estszobába teleptt. Bejebb örömmel vesszük észre Glatter Belát, akinek «Festőköla»-ból nagyon intím részletei sikerült behatárolnia. Merész látásu fiatalember ez, mind-nemzetvonnaa igeretel hordoz. Most még kisse ragadósn és nagyon is okososa dolgozik. Finom, féltékenyzalt női lélek sugározik Kammer Marika eseteje nyomán, azonkívül igazri festőkvaitásokról, erős megrzéséről, úde színtelenségről beszél minden munkaja.

Vörös Ernő plenesre körményesen — nagy kvaitások rajzónek. A kétféle egyes Nagy Vilmos elég bősséggel termeli szalon-terletrőnt, mindig szines, mindig eleven, csak-hogy meg nem elégé rafinált ahhoz, hogy ebben a témában szubtilis mondandóvalkra találjon. Az ugyancsak tehetséges Pálnécs dekoratív irányja jó tulajdonságait nem tudja az olajtchnikában kellőképen érvényesíteni. Jakabovics Ankar szép talentumát méltán feljűk az emudorodásodól; őszibő színtelenséggel most már nem jegen bírnak. Feneleki Molnár (sic!) művészi megjelensége csak egy predikatummál lett gazdagabb; kvaitásokkal aligha. Koményffy Jenő kedvezően tűnik fel apró képeivel.

Vízönt sok, nagyon sok kép van a tárlaton. Bizony retteltesen artalmára van a műváok. Amoly mondom, az úres falak ezekkel sokkal jobban díszitnek. Polidai Kende István, Zsiler János, Widder Félix, új. Illés, Szontagh és S róbí Zs. munkái — szükséges az ilyen proszkpczió — mindenféle névnek csak arthatnak.

A Szalon quasi societaire-je közül: Kacsányi Árdon, Dery Béla és Rubovics Márk szerepeinek a tárlaton.

Had reméljük ezuttal, hogy a Nemzeti Szalon új helyiségei tel teltségeket is fognak látni!

Nem kidobott pénz,

hanem határozottan gyümölcsöző töké az, a mit a Scott-féle Emulsióért kiadunk, mert a jó, erőteljes egészség mindig többbet er a vagyonnál. A Scott-féle Emulsió a legjobb norvégiai gyógyszerkamájolat tartalmazza és kizárólag csakis ezt a minőséget használják a Scott-féle Emulsió készítésére. A magában sajtásásgos Scott-féle készílési eljárás 30 éven át gyűjtölt tapasztalatoknak és tanulmányoknak az eredménye. Ezen szerrendkívül hatásosról hír és ott, ahol betegséget gyógyítani, vagy a betegség pusztító következményeit kell leküzdeni, gyors és biztos sikert ér el. A közönséges esakamájolajjal megkülöztethetőleg sem lehet oly kedvező, biztos eredményeket elérni, mint a Scott-féle Emulsióval.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukakalhat vivó halász” védjegy. Ezen lapra való hívátózással és 75 filléres levélkönyggel be küldése ellenében mintavál bezelmentve szolgál.

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerelőrtár” BUDAPEST, IV., VACZI-UTCA 34 21. Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerertárban. x Ha öszül a haja, használja a Stolla-vizet, Uvegeje 2 korona Zoltán B. gyógyszerertárban Budapest, Szabadság-tér.

— Megsemmisített mandátum. Dr. Kiszely Kálmán pártváni képviselő mandátumát ma a Kuria első választási tanácsa megsemmisítette. A senmisségi ok az volt, hogy az egyik küldöttségi elnök egy szavazó községből jelölte meg választóját nem engedte lezavazni. Az indokolás szerint a küldöttségi elnök vétett a választási törvény 3. szakaszának 21. pontja ellen, amikor a választás színelvény meg nem jelent Német községi szavazókat fel nem hívta s mikor azok később jelentkeztek, azokat visszautasította s őket a visszautasítottak jegyzékébe vezette be.

— Az erdélyi pénzhamisítók. A kolozsvári törvényszék ma hirdette ki ítéletét az erdélyi pénzhamisító ügyben. A törvényszék Pasztoly Aladar földbírtokost, a penzhamisító banda fejeit három évi feyházzá és öt évi hivatalvesztésre, Balla Józsefet két évi feyházra, Segesvári Ferenccs egy évi és hat hónapi börtönrre, Szabó Gergelyt kilenc hónapi börtönrre, Baufi Todor bat hónapi börtönrre, Baranyai Balást két hónapi börtönrre ítélt. Székely Ferenccs, Mikovszky Károly, Szabó Gergely, Kardos Mózes és Olyán Miklós vádlottakat fögmentette. Az elítéltek Baranyai Balás kivételével fölbesztek. Pasztoly és Balla az ítéletnek jogerőre emelkedéséig vizsgálati fogságban maradtak.

A közönség köréből.

Legcsinosabb egyenruhákat valamint legelégánsabb polgári ruhákat késziteneek TILLER MÓR és Tsa cs. és kir. udvari szállitók BUDAP. ST. IV., Váci-utca 35. szm.

Vérgyógyítás. Hemopatia. Uj eredeti gyógyimód, mely nélkülözni színtel alkalmatlan. Dr. Kovács J. Budapest, V., Váci-körút 18. sz. árt.

Hazaitermék! A MOHAI ÁGNES FORRÁS. ELŐRENDÜ TERMÉSZETES SZÉNÁVAS NATRONARTALMÚ ÁSVÁNYVIZ. Főraktár EDESKUTY L. Budapest: Erzsébet-tér 8.

ACETYLENVILÁGÍTÁS. berendezéseket ellátat az Egyesült acetylenvilágítási részv. tars. Budapest, I., Szent János-tér 4.

JUBERT J.E. Pozsony és kir. udvari szállitót Alapítottott 1825.

IDEGENEK UTMUTATÓJA. Ajánlható beszerzési források BUDAPESTEN. Bankok és takarékpénztárak Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részvenytársaság.

Irógépek. Eredeti Remington irógépek az országban harminc évvel ezelőttől kezdve mindenütt megismerkedtek. Első Leánykiképzési Egylet m. sz. Gyermek- és előbítóstitó intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42.

Assicurazioni Generali (Triest) által biztosított... Budapesti, Dorottya-utca 208. sz. az intézet saját házában, Eietbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellátási és leánykiképzési biztosítások.

Főnképészeti czikkok. Nagy és Weinberger látszer és fény képszőlő. Budapest, Károlyi Lajos-utca 19. Alap-ítv. 1874. Házak és telkek. Az ozondus pormentes levegő. Szépitő szerek. Zsiler Johanna 40 éven át kitént.

Postó-ruhák. Az orsz. postókir. ruhák. Bpest VII. Róttentelbe-n. 418. sz. Róttentelbe-n. 418. sz.

Tüdő-melbetegek. Tüdő-melbajoktat (tüdőcsuschurutot verköpet), elsős és második szakban tüdő betegségek előzetes gyógyitási módok. Női gyászruhák. Női gyászruhák 4 óra alatt készit.

Fizsurnyi L. utódl. Janisch János és fia Budapest VII., Jósika-utca 12. sz. Csatornázási vállalat, épület bádogos műhelye és horgany dizitvények gyára.

KÖZGAZDASÁG.

* Nagy a vagonhiány. Hála Istennek van mit szállítani. A kalaszkok jól fizettek s a vasutóköz is jelentkezik. Megindulnak a hosszú szekerország dúsán megrakodva a vasutóköz. Itt azután kezdődik a gazda és a kereskedő kalváriája. Nincs vagon! — ezzel fogadja őt a vasút lezőkben eselben. Mit csináljon a gazda? Vissza csak nem veheti a nagy költségen kiszállított arut a magárába? Orál, ha legalább bizonytalan indísiás időre heraktározhatja gabonáját. Hanem megtehető raklati ismét nem kap. Sok helyen fedél-sín alá kerülnek a zsákok, szabadon kitéve odalt a színek, becsapó esőnek, vagy szikkasztó napfénynek, nem kevésbé a meglopásnak. Igen sok állomáson azonban még fedél-sín sines elegendő s a lerakott zsákokat csak az állólag vízmentes ponyva védi. Így azán romlik a gabona minősége is, ami érzékeny vétsége akár a gazdának, akár a vevőnek. Csak most tűnik ki az, hogy milyen nagy hiáb következtek el gazdánk akkor, mikor az országos sürgöttelt gabona akártárszövetkeztek ügyet elnyagtak a udni. Itt a nagyobb vasuti csomópontokon az ország főbb gabonatörmény vidékein nagyobb gabonaráktárakat lenneek, ugy pl. mint azt Németországban látjuk, akkor a nagy vagonhiány is könnyen elűrhethénk. Ez pedig lézős baja nagy a kereskedőknek, mint a gazdának; éppen ezért ideje lenne, ha végre Miklós Odón oly régóta hangzóztatott ideigvő eszmei megvalósítatának. Másrészt a magyar vasutak is javíthatnak kecsesparjukat; ha nem is éppen a kocsik számarak aránytalan növelésével, mint inkább a rakterület lehető kiterjesztésével. Ebből a szempontból az új vizionális törvények okvetlenül gondolni kell az alapítványok megfelelő voltára is. A vagonhiány miatt egyékként napról-napra több a panasz s a tengeri és repa-kiállítások megkedvesekor valószínűleg meg több lesz. Régebben már a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, a Gyárparosok Országos Szöveltsége, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, utjában pedig az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés sürgették a vagonhiány orvoslását, kérvény a minisztertel a kocsipark szaporítását. Minthogy ez márol-holnapra nem történhet meg, az íletek közik most a Nemzetközi Vaggon-

színházak és mulatságok

Vasárnap, október 21.

M. kir. OPERAHÁZ.

Tannhäuser. 7 órakor.

Regényes opera 3 felvonásban...

KIRÁLY-SZÍNHÁZ.

A kis alamuszi. 3 órakor.

Erdei vad opera 3 felvonásban...

Szép Ilonka.

Daljáték 3 felvonásban...

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A drótosztót. 3 órakor.

A milliárdos kisasszony.

Operetta 3 felvonásban...

Somatose vas-somatose alakjában. (Somatose 99% vasal szerves összeköttetésben) főleg sápkórosoknak orvosilag ajánlv.

Pierret. Kedden november 6-án a Royalteremben. Agost párisi zongoraművész egyetlen hangversenye.

Hotel Viktoria Bécs. IV. Favoritenstrasse 11. Bécs. Telefonszám 796. - Villamos világítás.

Cseh vonós. Hétfőn november 5-én a Royalteremben. négyes I. kamara estélye bérletben.

színházak műsora. Table with columns for M. kir. Operaház, Nemzeti színház, Vigaszínház, Királyi színház, Nepszínház, Magyar színház, Ürömök.

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató. Nagymező-u. 17. szám.

A Csodabarlang

Tündéres vízi jáék, rendező Hagodorn.

ERDÉLYI MINTA-VENDÉGLŐ

Dalszínház utca 8. sz. (Az Opera mellett.)

KARSAI FERI

Női kalap-különböztetők divatjéről. Budapest, Párisi-utca 3.

Wertheimer-Mulató

VIII. Nepszínház-utca 28 szám. Tiszta Kálman-ter sarkán.

Uj! „Yervád Széder estején“

Lengyel Zsidó Operett Társulatnak. Ma este kezd.

PONGYOLÁK

legszébb kivitelben frt 3.50. angol aljak.

HUNNIA fényképészeti műterem.

Budapest, Királyi-körút 6. sz. 6 fénykép 1 frt. 50.

TÁTRA MULATÓ

VII. Királyi utca 77. Fővárosi legelső, legszebb családi variété ma'altéje.

Fészek vendéglő és borozó

VII. Akácfa-u. 7 sz. (Bohém-tanya.)

Rákoczy

Legjobb magyar gyártmányú szivarkák...

Festett goblinek

(mint díjosság egy szőnyegszőnyeg) ugyiszlén többféle elajárlással szabad megvásárolni...

Kiállítás WÖRSCHING N. J. festőnél

Műterem: IX., Soroksári utca 10. II. em.

Szőnyegek, Vaszónárak.

WITTMANN és BAUER V. VACZIKÖRUT 6.

Amerikai rendszerű Hygienikus Központi Légfűtés

egy-családos házak, villák, irodák és üzlethelyiségek...

Hoffmann Miklós magánmérnök

Budapest, VI., Teréz-körút 35. TELEFON 96 96

MANDL-mulató

VII. ker. Királyi utca 39 szám. Ma és naponta.

A Két Korona Szálló

Budapest központján IX., Soroksári-utca 12 (a Kálvin-ter és központi vásárcsarnok közt).

Nemzetközi-Orfeum

Kerepesi-ut 63. A fennyes októberi műsor.

MARASITZ F.

bőrönd és bőru készítő BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 13.

Fontos a takarmányozás terén

a Tattersallban munkákban bemutatott

"KUKORICZASZÁR-TÉPŐ SZERKEZET"

Ásványi szabadalma. A kukorica szárát takarmány-cseletrá előkészíti...

Ingóságokat

butorokat heraklitóruknál kiválasztva azokra előnyös feltételek mellett pénztárgépeket adunk...

Uj! Olvasd! Uj!

Vállalatunknál bárki: pénzkölcsön vagy bármily adósvétel ügyben egy vagyontakarítást megkövetelőben...

TARJÁNA.

angol posztóáruház Budapest, V., József-tér 2.

Szilágyi-féle betéti társaság

BUDAPEST, Rózponti utca: Belváros, Királyi Pál-u. 14./E. I. em 4.

ZÉRO

Szab. hygienikus klozetvatta. Végél. Aranyér.

FOLIES CAPRICE

RÉVAY-UTCA 18. RENDEZŐK: Rott Sándor és Steinhardt Geza.

A jövő zenéje

vagy a FUNKISTAR - Fantasztikus hangok a jövőből.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Az előadás kezdete 9 órakor.

Riviera Buffet

Hajós u. 5. sz. az Opera mellett. Női kiszolgálás. Separék. Kedélyes szórakoztató. Polgári árak.

Harmonium

A jóval jobb zenéje a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják. Az új zongora...

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

Acet-Harmonium

Az új zongora a Harmonium, mert már most is a legelőkelőbb körök szívesen hallgatják.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

ETERNIT PALA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK
HATSCHKE LAJOS
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

Oh bár én is ilyen lehetnék!

Igy kiált fel mindenki az erőtelj, egészségét dűzadó ember láttára.

Az ép, egészséges ember szervezete telve van villamossal, azaz az agy és izom villamos fényben működnek, idegek és izmai erősek és rugalmasak. Villamosított szék, kezesség, szellemes, volia és kedves előzettsége folytan szivesen látja a társas életben, ellenhatatlan vonzó erő egykorol mindenre és a belőle kisugárzó villamos erő derült lenyit vet környezetére. Vajjon van-e ember, aki nem szeretné, ha ő is ilyen lehetne.

A szellemi vagy testi túleröltetés, a gondok, izgalom vagy a természetűdől való visszaélés folytán elgyengült egység, akik már minden fajta kínákozó kezelési módszerrel sikertelenül próbálkoztak meg és most reményvesztetten, tehetetlenül bírók az idegességnek, kimerültségnek, ideges gyomor- és szívgyengeségnek, hát- és keresztáji fájdalomnak, zsibbanás csusznak és löszvénynek kúdmalmának, zsibbanás csusznak és löszvénynek kúdmalmának, visszacserehetik elvesztett erejüket és egészségüket.

Az Elektro-Vitalizer száraz elemekből álló testlételek (száz sz. 31972) segítségével az illadót, erősítő, életöl villamos áramot a legbiztonságosabban vezethetjük az elgyengült idegrendszerbe és a megbetegedett testrészekhez. Kezelése rendkívül egyszerű, alkalmazható pihenés, szülés közben is. Alkalmazás közben a test minden egyes részébe erő és energia halmozódik fel, mely a beteg szervezetét felelénkíti, erősíti és az élet küzdelmeinek elviselésére képesíti.

Ha tehát kimerült, ideges, elgyengült, erőle gyótlan van, ha fáradtságot, frórtátságot érez, látogasson meg bennünket, vagy körje a lapra való hivatkozással „A Modern Villamos Gyógyászatról” írt cikkeztinket.

Alvósi Kiss Ferenc, újságíró. 1906. január 6-án így ír Örömmel értesitem, hogy az „Elektro-Vitalizer” készülék rúm rendkívül hatást gyakorolt. Csak három hét óta használom, de mondhatom, hogy hála tál szívvel kell annak gyóguhatásáról megemlékeznem. Ajánlom is mindenkinek a legmegelőzőbbben hiszen az „idegrendszerem” egészen meg omlott volt és most hál Istennek, teljesen jól érzem magamat. Hívogyan, alvósiom kitűnő, a készülek pompásan működik, nem mulasztatom el, hogy Önnek küldök szívvel elköszönelet mondjak, mert hiszen most ugy érzem magamat, mintha soha beteg nem lettem volna, pedig hát egész vagyont költöttem már különféle orvosokigóra.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet Budapest, IV., Károly-körút 2., fél em. 10.

1900 október.

Felvilágosításul!

„Franck-kávé”
vagy „valódi Franck-kávé”

kávé-pótlék,
mely Franck Henrik Fiai
által találtatott fel és valódi minőségben egyedül azok
gyáraiban állittatik elő, a valóságért és minőségért való
„kezesség” ezéljából a
család tulajdonnevével „Franck”
van ellátva.

Magyar Telepítő és Parcelázó Bank R. T.

Alapítóké 5 millió korona.

Újjonnan szervezett birtokközvetítő osztálya útján birtokok vételét és eladását az ország bármely vidékén a legméltányosabb feltételek mellett közvetíti.

A bank egyben közreműködik az eladások finanszírozásában is kölcsönök konvertálása, másodhelyi hitelek engedélyezése, vételárhatálok leszámítása útján.

Jelenleg a bank útján többek közt a következő birtokok vehetők meg:

Albaújmegye:	900	„	14 Km. urialk parkban, épületekkel	450000	korona
Bihar megye:	100	„	„	„	20000
Békéscsaba:	800	„	„	„	20000
Bérmegye:	600	„	„	„	20000
Borsod-Abaúj-Zemplén Megye:	800	„	„	„	20000
Comenius Megye:	600	„	„	„	20000
Észak-Hatvan Megye:	600	„	„	„	20000
Győr-Ménfőcsanak Megye:	600	„	„	„	20000
Hajdú-Bihar Megye:	600	„	„	„	20000
Hódmezővásárhely Megye:	600	„	„	„	20000
Magyarország:	600	„	„	„	20000
Mezőföld Megye:	600	„	„	„	20000
Miskolc Megye:	600	„	„	„	20000
Nagybánya Megye:	600	„	„	„	20000
Nógrád Megye:	600	„	„	„	20000
Pest Megye:	600	„	„	„	20000
Pécs Megye:	600	„	„	„	20000
Salgótarján Megye:	600	„	„	„	20000
Székesfehérvár Megye:	600	„	„	„	20000
Székesváros Megye:	600	„	„	„	20000
Vas megye:	600	„	„	„	20000

A bank levélteli vagy szóbeli megkeresésre (Budapest, V., Nádor-utca 9.) ezen és más birtokok ügyében készséggel ad részletes utasítást.

GRAND PRIX - PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁS 1900.

KWIZDA FERENCZ JANOS

KWIZDA-féle
korneburgi marhatáppor

Ételtrendi szerlovak, szarvasmarhák számára. A leg-
jobb istállóban 50 év óta használtatik falakvásg
hiany nélkül, rozsa óntámasztól, a leg jobbatára és a
teljesen egészséges fokozásra. Egy doboznak ára
1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

Csakis ezen vedlőgyeget valódi, —
képes árnyakkal ingyen és bár-
minven. Foraktár:
TÖRÖK JÓZSEF
gyógyeztetára,
Budapest, VI., Király-utca 12. és Andrássy-
út 26. szám.

DIESEL-motorral

a tényleges löerő

óránként
csak 1 fill.-be kerül

Felvilágosításul és díjmentes költ-
ségvetéssel készséggel szolgál a
Fegyver- és gépgyár
Részvénytársaság
BUDAPESTEN.

PENZ

3 1/2 — 4 0/10 4 1/10
folyósított kisebb és nagyobb
földbirtokra
az árak 60-80 %-ig
Budapest és környékén lévő
Házak és Telkekre
I. és II. od. helyre.
II. od. helyre 5-10 % melletti
Tiszviselőik és
katonatisztek
száraz kesze nélkül régi tartó-
assalakt kisebb és nagyobb
összegekk konvertálással.
Ujabb módoratu köcsön
adhatósága nélkül is
6 százalékos mellett.
Házassági óvadékra
10-20 %-ig 5-10 %-ig, va.
Személy-hitel
kétlétvénnyel vagy váltással.
Felvilágosítást ingyen nyújt az
Országos Földhitel,
K. Vállalat
adópont-irodája Budapest VII.
Erzsébet-körút 2. szám.
Vidéki képviselők felvételeknek
havonként 200-400 koronai ke-
rethetőség.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legújításosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhero-cséplők,
tízlítő-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
képlők, szecskavágók, repavágók, kukorica-
morszólok, daráló, őrlősmotok, egytámas-
székelékek, 2- és 3-vasú elék és minden
egyéb gazdasági gépek.

6 NAP

alatt

AMERIKÁBA

személyszállítás

Kanadába és Argentiniába

Kérjen utasítást. Levelézolap is elég.

Falk és Tsa

magyar osztálya
Hamburg, Raboisen 30. sz.

LEGJOBB... LEGOLCSÓBB,
PAP... PAP... PAP...

GEDNER JANOS

Ágynemű róz- és vasbutor-pyáron
szőnyeg, függöny, pokróc, tartó stb.
nagy választékban.
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20.

Ágy:
Kétfő-utas 3. és 4.
Arjgyzóket
bárkinak ingyen és bár-
minven külföld.
Még rem feléll árt kúszóitany vagy a púnt visszahéll

Kizárólag csak valódi keleti és

PERZSA SZŐNYEGEK

A legnagyobb választékban! A legolcsóbb szabott árak mellett!

AGOBIAÁN és ADORJÁN Budapest, Váci-utca 36. (Klotild-palota.)

☼ Nagy raktár kiváló szép antik szőnyegekben. ☼ Sem utazóink, sem ügynökeink nincsenek. ☼

Az ismert gyógyvizek között leghatásosabb a
gyomor, máj, vese és bélbajok
ellen speciálkum az emésztési zavarokat megszünteti.

BALDÓCZI Deák-forrás

mely hazánkban egyedüli tetemesebb Glaubersós savanyu-víz.
Megrendelhető Baldóczi-gyógyfürdő
u. p. Szepesváralja.
Magyarországi főraktár és központi iroda
BUDAPEST, Régi posta-utca 10. szám.
TELEFON 79-02. TELEFON 79-02

TANÚGY.

Az egyetem és fakultásai.

Ira: Dr. Bokor József.

Az állatorvosi főiskola ez évi megnyitóján...

A kapcsolatot indoklás érvek közt nem ugyan súlyban...

Meltesebb ennél az érve, hogy az egyetem...

Semkinél sem jut eszébe az érvelés emenetének...

A dolgot mégsem ezek az általános okok döntik el...

Lesz tehát rá mód és alkalom bőven, hogy a főiskolai...

tás közt, épolj meggyőzően fog előtérbe jutni...

A gazdasági főiskola sorsa azonban nem csupán az állatorvosi...

Annak a törekvésnek illusztrálására, mely főiskoláinkat...

A Zivuska által felfestett kép alkalmas lesz arra, hogy az intézetek...

Mindenekelőtt az erdő, az erdő! Semmely városnak...

Mintha díszbeszédet írának Selmeczbányára...

Ezek a gyakorlati okok jussanak előtérbe...

Az állami tanterv és a grammatika.

Különös eszt, de megessék a népiszkolai állami tantervvel...

Mégis, az állami tanterv 80-ik lapján és a következők...

De nekünk az állami tantervnek ide vonatkozó része ellen...

darabja a nyelvnek, a mondattag ellenében vonatkozásokkal...

Mi már éveket ezeltől ugyanazon a helyen küzdöttünk...

Különben is a helyesírás tanításához képest a grammatikának...

Ugyan, ugyan? És miért nem, ha szabad kérdeznem?

Szabó Kálmán.

A tanítók fizetése dolgában beérkező híreket napról-napra...

A tanítási óra megrövidítése. Ezáltal nem az órák...

A kosztos tartás. Egyik vidéki városban az iskola...

Az Egyetertés társzaja.

Az első zsuron.

Ira: Fértesy Gyula.

Mikor a tavalyi tél végén dr. Eröss Gábor ur Berecskötől...

A nyárón erős volt Gábor ur, de most, hogy megkapta...

Es egyszerre elfeledte mindazokat a hatalmas filippikákat...

Ezért határozta el minden második pénteken, hogy...

Berecsné előtte való este a nemzeti színházban volt...

— Látja — mondta Gábor unak — maga férfiak mind...

Durva hasonlatot mondok: maguknál olyan az idealizmus...

— Valóban csak ugynevezett — veti közbe Gábor ur...

— Talán mégis csak vannak kivételek? Nem gondolja...

— Ugyan, ugyan? És miért nem, ha szabad kérdeznem?

— Mert önnek nincs szíve. A lelke üres. — Nem hinném...

— És a szerelem hiányát nem érezte, nem érezte?

— Látom, de nem hiszek ennek az életnek az igazságában.

— Hogy lehet így élni? Anélkül, hogy szerelmes vágyódással...

— Ugyan, ugyan? És miért nem, ha szabad kérdeznem?

— Mert önnek nincs szíve. A lelke üres. — Nem hinném...

— És a szerelem hiányát nem érezte, nem érezte?

— Látom, de nem hiszek ennek az életnek az igazságában.

— Hogy lehet így élni? Anélkül, hogy szerelmes vágyódással...

— Ugyan, ugyan? És miért nem, ha szabad kérdeznem?

— Mert önnek nincs szíve. A lelke üres. — Nem hinném...

— És a szerelem hiányát nem érezte, nem érezte?

— Látom, de nem hiszek ennek az életnek az igazságában.

— Hogy lehet így élni? Anélkül, hogy szerelmes vágyódással...

(atengedni) az öregb tanárok kevés idő múlva 34-35 évesen idősebb tanárok nem is lesznek. Az iskola s a köznevelés ügye elvesztik a felhalmozott tapasztalatot, a megszilárdult jellem, a reális nyugodtság s a tanári tekintély legértékesebb képviselőit, pedig a közép iskolai internátusok vezetésére ezek lennének hivatottak. Azonban a köznevelésügyi tanácsok és tanácsok mindenáron közelebb kell hozni egymáshoz, mindenáron fokozni kell a gimnáziumok nevelő hatását, a tanárok nevelő munkáját, a mi most majdnem semmi. Az önképző körök vezetése, meg az iskolai ismételteltek tartása s munkáinak csak parányi és speciális része és hatásuk gyengének látszik.

Magyar Paedagogia. az ilyen nevű társaság havi folyóirata, XV. évfolyam 8. szám szerk. Kovács János. Igen okos uton jár a paedagogia társaság, midőn felhívja a nagy iskolamestereket, humanistákat emléket. Ezt tette a folyó érta-vaszán is Franklin Benjaminek életjárása felolvasásával (születése kétszáz éves fordulója alkalmából) s a társaság folyóirata legújabb számában közlivel. Az életrajz írójá, Kemény Ferenc, főreális iskolai igazgató, a neki adott szék keretében — nemes egy ív se — vonzó képet alkotott a nagy államférfiról, a nagy tudósiról, a nagy humanistáról, kinek hatását nemcsak hazára, hanem egész világ megejerte, folytatón érzi. Kemény igen hasznos szolgálatot tett tehát a becses tanulmány megírásával, melyből a paedagogia egyik ten-gereit kigyógyáz, a latin nyelv tanításának kérdé-sét mutatja meg Franklin világiasában.

Franklin 28 éves korában fogott az idegen nyelvek tanulásához. A franciázt gyorsan elsá-jiolta, aztán megannyi olaszul s némileg spa-nyolul is. Latinul még gyermekkorában egy éven át tanult, de aztán egészen el-hagyotta ezt a nyelvet. Abban az időben kezdte elolvasni a latin biblia s meggyőződése, hogy ama három román nyelvnek bírtokában jóval többet ért belőle, mint setette, olyannyira, hogy ekkor nagy kedvet kapott a latin folytatására. A maga a következő megjegyzéseket írta ehhez: «Ebből a tapasztalatból azt következtetem, hogy a mi rendes nyelvtanítási eljárásunkban nemi következetlenség uralkodik. Azt ajánlják, hogy kezdjük a latinul, mert ennek elsajátítása után könnyebb lesz azoknak a modern nyelveknek a megtanulása, melyek amaból származtak; hát akkor miért nem kezdjük a göröggel, hogy a latinul is könnyebben megérthessük? Mint-hog pedig sokan vannak, akik a latinul kezdtek, de miután több éven át különös eredmény nélkül foglalkoztak vele, idejüket elpredálták s az amit belőle tanultak, csaknem haszonnalalan rájuk néze — figyelmébe ajánlom azoknak, a kikre az ifjú-ság nevelése s oktatása járul, vajjon nem lett volna jobb, ha a franciázzal kezdtek, az olasz-szal folytatás után s i. t., mert ha ugyaneonnyi idő feladásával ezek után is abbahagyják a nyelvtanulást s csaknem foglalkozásnak a latinul, megis egy-két olyan nyelvet ismerkedtek volna meg, melyek manapság használatban vannak s nekik a mindennapi életben jó szolgálatot tehe-tenek, 1780-ban Franklin tervezetét dolgozta ki egy Philadelphiában felállítandó köznevelési (Academy) számára, mely tényleg csirga lett a mai University of Pennsylvania című egyetemnek. Tartarvára csak az angol vette fel, a latin és görögöt nem; amde az alapítók nem követék tanácsát, ami neki nagyon zokon esett, úgy, hogy 1789-ben teljesítmény beszámolót tett közbe ezzel a címmel: «Ez-reveletem a philadelphiai akadé-mia alapítójának szándékáról.» A sir szelőn, írta ebben, felhasználom az utolsó alkalmat, hogy kötelezettségem teljesítkozzom az akadémia terv-ezével szemben elavított eltérések ellen, hogy legalább unokáink részesei legyenek annak az igazságnak, melyet gyermekkortól meglegadtak. Tudják, hogy mi volt a latin és görög iskolák eredete Európa különböző részein: 3-400 év előtt más nyelven írt könyv nem is volt; min-den, amit könyvekképp lehetett tanulni, latinul v. görögül volt megírva, ennek a két nyelvnek tanítása tehát szükséges volt. A könyvnyomtatás feltalálásával jogukba léptek az anyanyelv és az anyanyelven nyomtatott könyvek. Eleinte változó könyveket, majd a legköltségtöbb tudományokról szólókat írta és nyomtattak anyanyelven, vagy fordították le, olyannyira, hogy erre a célra a latin és a görög tanítása feleslegesé vált. Amint az emberekben valami megmagyarázhatóan gyen-gesség él a régi szokások és erkölcsök iránt, mely

kedvelt lehi ezeknek folytatásában, jóllehet azok a körülmények, melyek szükségessé tették őket, megszűntek. A sok példa közül Franklin a kalá-pot s használatát szemeli ki s sok humorral állítja ellen a süvegeknek az idők és divatok folyamánál változó hasznát. «Ime folytatja Frank-in, hony ember jár-kel Európában, aki apáival együtt süvegét soha viselte másüt, mint hóna-alatt, jóllehet ez a divat semmiképpen nem lát-szik hasznosnak, sőt költséges és örökké kényel-mellen szokásnak bizonyult. Az az intézkedés, hogy az iskolákban valamennyi tanulóval tanul-tassunk görögöt és latinul, bennem olyan benyomást-kelt, mint a modern irodalomnak honaji süvege. Olyan országban mint a miénk, az ezen tanul-mányokra vesztegetett időt sokkal jobban lehetne a tanításra értékesíteni; ime ez volt a phila-delphiáki akadémia első intézőinek véleménye.»

Schmidt Márton a büntetés hatását a gyer-mekre vizsgálja s amellett a sok hasznos dolog-mellett, amelyet elmond, még további vizsgáló-dások megjelölése is utat tört. Két czikk a gyer-meknek sexualis felvilágosításáról szól. Irodá-lom stb.

KÖZIGAZGATÁS.

Az Erzsébet-árvaházról.

— Levél a szerkesztőhöz.

A jegyzők idei közgyűlése végre meg-állapította az új egyesületi alapszabályzatot s ebben benne van az Erzsébet-árvaház szervezetete is.

Az Egyetértés évek óta azt az álláspo-tot foglalta el, hogy ennek az örv-evonának semmi értelme nem lévén, az árvaházat ön-álló szervezettel kellene ellátni, mint külön intézményt életbeleptetni és így lehetővé tenni, hogy az egyesületi élet hullámve-résétől függetlenül fejlődhesen és növe-kedjék.

Fajdalom, a jó tanácsra nem hallgattak akiket a kezdeményező vezetők hatalmi kérdést csináltak ebből is és hogy befolyá-sát biztosítsák az árvaház igazgatására, helyesebben mondva, hogy azt a kezökben tarthassák, tartunk töl: feloldozták annak jövőjét.

A jelek minden tekintetben arra muta-nak, hogy ebből az intézményből a mi ko-runkban nem lesz semmi. Unokáink talán majd hasznát vehetik a század közepén, de hogy a mi árvaik abba bejuthassanak, arról a reményről tegyük le.

Hogy a jegyzők nagy tömege így gondolko-zik, mutatja az eredmény: tíz esztendei vajudas után végre összehoztak 130.000 koronát. Vagyis olyan összeget, ami kevés lenne egy esztendei eredménynek, ha eta-láltak volna a módját, hogy míképpen lehet egy olyan testület számára, mint a közse-gi jegyzők, effele intézményt létesíteni.

Kezdték volna csak azon az alapon, hogy az árvaházat összekapcsolják fi-és leány-nevelő intézettel és mondták volna ki, hogy ilyen olesó internátust az ország nagyobb kulturális központjain egyszerre többet is állítanak, akkor majd kiderült volna, hogy a jegyzők nagy többsége nagyon is meg tudja becsülni az egészséges alkotáásokat és áldozatkészségét is menten bebizonyítja, amint jogos érdekeinek szolgáló intézményt alkotásáról van szó.

Mondták volna ki például, hogy a köve-tkező városokban, ugymint Pozsonyban, Besztercebányán, Kassán, Pápán, Pécsen,

Szegeden, Temesvárt, Nagyváradon, M.-Szi-geten, Kolozsváron és Marosvásárhelyen, vagy akarmely más hasonló színvonalu vá-rokban nevelőintézeteket alapítanak jegy-zők gyermekei számára, ma már a tíz kö-zül legalább is ötöt meg lehetne nyitni. Először is kétségtelen, hogy e városokban ingyentelket lehetne így célra kapni, más-doszor a megyei és állami támogatás sem maradna el. De ami a fődolog: az ilyen kulturközpontok körül fekvő megyék jegy-zői elegendes érdekeltségű sietnének tömör-ülni s ha kellő befolyást biztosítanak nekik a nevelőintézetek vezetésére, megter-mették volna az életbeleptetéshez szük-séges pénzalapot is, ha másként nem: évi tsgási díjakból. Biztosítsuk csak mindegyik-ának, hogy ha gyermeke születésétől kezdve bizonyos összeget havonként pont-szán befizet, akkor a fiát ugyanezzért a díj-ért a közép, polgári, ipari, vagy keresé-delmi iskola elvégzésé ideje alatt eltartják — és akkor rögtön ki fogna tűnni, hogy hogy mi jegyzők csak éppen a kulba nem akarjuk dobálni a pénzünket, míg ellenben, ha valami kézzelfogható előnyt kapunk érte, készek vagyunk a színtől elvonni a falatot s az így megtakarított összeget örömmel adjuk oda gyermekünk jövőjeért.

Ma már arról késő beszélni; a jegyzők árvaházának ügye olyan irányt vett, amely-ről visszatérni többé nem lehet.

Csak egy párhuzamos mozgalom segít-hetne e bajon: ha tudnivalik az egyes vármegyei jegyzőegyesületek a központi árva-házhoz kivi egy-egy nevelőintézeti interná-tum alakításába kezdenének, a fentjelzett alapon.

Ajánlom ezt a módot az összes érdekeltek figyelmébe. Meggyőződésem, hogy csak egyetlen egy kezdőlépésre lenne szükség és utánzóak rögtön akadnának.

Ezzel azért zárom ezeket a sorokat, hogy a vármegyei egyesületek elnökei közül várom egyetlen egynek, a legambiciózusabb-nak a fellépését. Aki meginduljon és meg-szeresze azt a bizonyos ingyen telket. Talán csak egy jó szóba fog kerülni és meg-adják neki.

Akkor aztán a többi magától fog jönni.

Kiváncsi vagyok, ki lesz az az ambizio-zus vidéki egyesületi elnök?

Nagy Imre okleveles jegyző.

Ami veszedelmesebb a kivándorlásnál.

Ismételten olvassuk mozgalmáról, munkálkodásáról, amelyek a kivándorlás okozta elnéptelenedést hazánknak korlátozni és apasztani czélozzák. Megdöbbenve olvassuk az évenként elvesztett százezernyi lelek-számra vonatkozó adatokat és nem jut eszünkbe, hogy nemzetünk testén egy másik-kör is rágódik, mely sokkal nagyobb pusztításokat visel végre és így veszedelmesebb a kivándorlással s az ország elnéptelenedé-sét jssző mérvben fogja maga után vonni.

Bármily kényves természetű az ügy, fog-lalkoznunk kell vele; szembe kell néznünk a veszedelmnek és elsősorú közigazgatási feladatul kell ösmernünk, hogy megküzdjünk vele.

Van rendelet, amely az anyaság elleni

szereknök árusítását tiltja s azért minden kéregetgató, minden drogista, sörkötő-kereskedő és látszólag vigán hirdeti az ezen rendelettel ellátott árukat. Szemérmé-tlenül hirdetik a főváros egyetemely javas-aszonyait, hogy náluk azok a nők, kik rá-szorulnak, tanácsot és segítséget találjanak. A szemérmelenség netovábbja kell egy berlini asszonynak, Kaupa Annának hirdeté-séhez s noha állítólag a postahivatalko ennek az asszonynak a küldeményeit visszatarthatják, vagy kézbesíteni nem kötelesek, mégis márkába nevet az illető hölgy, mert közvetítővel küldeti a megrendelőnek hol-mijait Görzből s a vámon nem veszik észre a kijáratnál. Nincs senki, ki ezen üzlelme-nek véget vethetne? Deiga pénzünk vándorol ki így módon Berlinbe, mert a nép-4-5-szörös árt fizet ezekért a holmikkért. Kiváncsi volnék, hogy a németországi lapok utján csinál-e oly jó üzleteket Kaupa, mint a miénk után.

Oly helyen, hol az övszereket ismerik, határozottan mondhatni, hogy az elnépte-nedés fenyegeti az illető községeket. Oly szomorúak az állapotok különösen a sváb községekben — ugy látszik Pest vármegyé-ben is, amire az ottani alispánnak egy nem rég kiadott rendelete enged következtetni — hogy szinte tanácsatlannul állunk a titkos bűnökkel szemben. Csak aki éveken át érintkezik a néppel, tud meg lassacskan egy-egy halatlan esetet, de akkor sem segíthet a következményein. A 12-ik évkört meghaladt gyermekek — sokszor még azok-nál is fiatalabbak — már szinte rendszeresen járnak a kórházba s meg szegényli az anya, ha leányának nincsen szeretője. És már ebben a korban ki is oktatják csemetéijüket mindennemű következmények megakadályozására.

Törvénnyel kellene az újságok ilyen-nemi hirdetésait elnyomni, ez nem sértene a sajtószabadságot és van rá precedens is, hogy a hirdetések szövegébe a sajtóbíró-ság kivi más hatóság is beleszóllhat.

Mi vidéki orvosok, kik a betegek titkait megóvni tartozunk, tehetetlenül nézzük a dolgok folyását. Nem tehetünk ugyszólván semmit az ilyenekkel szemben. Tan, ha bizonyítékaink, tanuk volnaunk is egyszerű-mászor, hasznatlannul jelenünk föl az ese-tetek. Kuruzsnak sem minősül az s mi hosszú orral kerülünk ki a dolgból. A sze-reknek egyszerűen azt mondák, hogy pénz nem kaptak mire akarta a vevő használni és ezzel vege. Ez elég arra, hogy az úzerkő-dőnek hajaszála se görbüdjön meg.

Szükség volna tehát a körörségi intéz-mény legközelebbi rendezésénél a kuruz-sas alapos definíciójára, amely nem engedi meg, hogy mindenki a legkülönbözőbb mó-don, csak könnyen kábúlhassék, ha ember-ének egészséget alábasó ipart folytat és életét veszejteli elcsupán haszonlesésből.

A tiltott szerek beszerzési forrását azok, kik eddigéig ilyenekhez jutottak, el nem felejtik, de gondoskodni kell róla, hogy legalább a jövőben mentől kevesebben tudják meg. A mostani állapotokon leg-főbb az segíthetne, ha a jelenlétezt ilyen-nemü czekek küldeményeit valamikép el- lehetne kobozni.

Nemzetgazdasági szempontból is rettentő-horderejűek az említett üzelmek, mert a gazdák, ki előre tudja, hogy egy-két gyer-meknél többje nem lesz, nem dolgozik, ha-nem munkára ereje hiánj felébe mivelteti meg földjét s munkabírása improduktív marad.

A kórházi táncmulatságokat pedig ko-rlátozni kell a lehetőségig. Az erkölcsök megővéása s szántalan esetben a gimn-özóra való hajlamosítás elejének vétele fölér az államnak azzal a pár koronával, amelyet fogyasztási adó-többletből a tánc-engedélyekre való bélyegből bevesz. Minden-letető eszközrel kell a községi előjárásá-

rolkat rábírní arra, hogy a gyermekek életkorán vonatkozó rendeleti megszorítá-soknak föltétlenül és minden esetben er-venyt szerezzenek. Mert ahol az ifjuság erkölése meg jó, biztosak lehetünk benne, hogy nem marad az a jelen viszonyok közt.

Dr. Keller Miklós körorvos.

Megüresedett közs. jegyzői állások.

Izsep, községi jegyzői állás, fizetés 1320 ko-rona, szabadlakás, kétnyegd kültelek s az ehez való legelő és erdőfellelőség haszna adamentesen, ingyen íruar, anyakönyvi dologi kiadás, okt. 25. Füzolgab. Mohács.

Eleds, körsjegyzői állás, fizetés 1800 korona, írókartársára 1000 korona, 5 hold föld haszon-velete, okt. 24. Füzolgab. Éesd.

Baracs, körj. állás, fizetés 2300 korona, illet-mények, szabad lakás, 626 négyzetgözi kert, okt. 24. Füzolgab. Adony.

Nagyfalva, körjegyzői állás, fizetés 2150 K illetmények, nov. 6. Füzolgabirodás. Szent Gotthard.

Tiszánána, közs. végrehajtói állás, 800 K évi fizetés, okt. 25. Füzolgab. Tiszafüred.

Havas, segéji állás, fizetés 800 K, okt. 29. Füzolgab. Gyalu.

Kaszalattiz, segéjijegyzői állás, fizetés 1000 K, nov. 4. Füzolgab. Csikszentmárton.

Megüresedett közs. orvosi állások.

Földák, közs. orv. állás, fizetés 1200 K, 300 K lakpénz, nov. 3. Szolgab. Makó.

Szepl-Sat-György, körorvosi állás, fizetés 1200 K, 200 K lakpénz, 400 K utatartalay, okt. 21. Füzolgab. Szepl-Sat-György.

EGYHÁZAK.

A református papok kongresszusa.

A kongresszus eszömeje foglalkoztatja most a református papokat. Erzi ugyanis minden paróhius, hogy valamin kellene tenni a református pápság érdekében, mert az oldott kevehhez hasonló állapot nem kedvez sem a pápságnak, sem az egyetemes egyháznak. Így tervezik, hogy az előközött biizottság mar most közlelebből Hajdu-Böszörmenyben tartsa meg első ülését. A kongresszus eszméjét mi mindig pártoltuk s öhajottuk annak megvalósulását. De amellott mindig figyelmeltettük a református pápságot, hogy a kongresszus eszömeje telete fontos dolog s ha itt ezen a ponton elhibázzák a dolgot, kétségessé teszük az egész kongress-zusnak az eredményét.

Haromféle tervezet is megült fel már az egyházi sajtóban. Az egyik szerint a kongresszus protestáns kongresszus lenne s részt vennének s vehetnének abban a ház-ban eis összes protestáns felekezettel, meg a baptisták és nazarenausok is. Mondantuk sem kell, hogy ez a terv azok feketen fogamozott meg, kik az egyetemes kért nagy egyházra való minden tekintet nélkül csak a pietizmus eleinek hódolnak s azt óhajtá-nak, hogy Magyarországon minden protes-táns ember, tartozzon har atármelyik fele-kezelehez. a megszabott múrákban verie a mellet és hantat hátsón a lejeze. Az ilyen kongresszus tendé a fanatikusok gyűlése lenne, kik nem számolva a mai élet köve-telményével, sem a protestáns egyházak vezereivel, a katolikus egyház körén kívül a protestáns egyházakba is beeseményezteté a «jó eszűkedeleket» gépszíri gyakorlatát. Mondantuk sem kell, hogy az ilyen kongresszusra semmi szükség sincs, mert éppen az ellenkezőjét eredményezné annak, mit a református pápság a kongresszustól vár.

A második terv szerint a kongresszuson csak a református világi emberek és a refor-mátus papok vehetnének részt és kizárol-g egyháztársadalmi kérdésekkel foglalko-
nem tudom elhinni, hogy csak átom volt az egész. H ottam a hangodat, a te igazi hangodat! mond, mond hit . . .
— Átom volt — felelte Clifford épp olyan igazoltan — átom az egész. Azért nem kell annyira megretennem. Nem tudom elviselni, hogy ezt a fajdalmas arzodot lassan. El kell feleltetnem ezt Marianne és hónap kezdjék előlröl az életet. En ilyen-felét sohasem mondtam nekied — Isten neves, sohasem mondtam nekied — csak átom volt — átom volt az egész — és a mit te és amit én láttam.
Szerette volna a nyelvet leharapni, hogy ez az utolsó mondas kiszaladt a száján.
— A te átomod? — kiáltotta az asszony és a hangja a legnagyobb kétségbeesést árulta el.
— Marianne — és a férfi minden erejét összeszedte, hogy saját zűnyedélyességét és egyuttal a feleségét is visszazonítsa — oh Marianne mi nem lehetünk felelősek az álminkért. Hiszen tudod, hogyvan szó-kolt a nyulatan és szeszélyes hangulataink-akl megfórtenni: a való élet valami esékéj, való elenteté az álmönvilágban, amely nines hatalmunkban, a diszonanzsiak egész, óriási zenekartit zudítja felénk. Nem érted te ezt — nem érted ezt?
— Megállodtad — felelte az asszony eszedenen — és mindez oly elevenen él bennem, hogy ketteszakította a gatat és át-esapott az én álmimba is. Lelked leg-mélyén született és a szenvedések hosszú-hosszu évi alatt nagyra nőtt, megdagadt, meg végre tudesapott a partokon. Igen, nekünk már régen, igen regen kellett volna szétvánnunk. De meg most se kösü.
— Meg nem késő, hogy boldogulásunk-hoz megtaljuk az utat. Hadd próbáljunk meg. Ahol mások elvérzetek, ott mi hadd gyözedelmeskedjünk! Hiszen nem a szí-venk közd egymás ellen Marianne, a szí-venk csak jót akarnak egymásnak. A vér-merekletünk az, a mely ellenünk.

(Folytatása következik.)

Oh, miért is vezetik maguk férfiak bele ebbe a csunya játékba a szerelem nevét. Nem illik az óda, ahol csak a maguk hiúságának, még csak nem is a szenvedélyeiknek a kielégeléséről van szó. A f, hogy büszkélkedhessenek egy-egy újabb hódítás-sal. Az indiánusok a legutótt ellenesség fej-lőket óvni diadalni jelöl, önk meg a csók-kok emléket, azóket a csókokéit, amelyeket a szerelem szavával eskirtak ki. — Hazud-nak, mindég hazudnak!
Ezután az első kiabrándulás után letem annak a becsületes embernek a feleségéje, a ki előbb beszélt a házasságról, azután szerelemről. Szerelemről már hiába beszélt! Ak-kor már elvesztettem a benne való hitemet.
— S ha akadna valaki, aki a legstubb és legonzellenesebb szerelemmel közelednék önöz?
— Kikacagnám.
— S ha belátná, hogy az csakugyan igaz szerelemmel szereti?
Az asszony hideg, nyugodt tekintete végig-skölt a fiatalember kipurult arcán és azt mondta:
— Ha hinnék az illetőnek, az nagy baj lenne reá nézve. Mert rajta állnék boszul, azért a máskéit, aki kiötte belölem a sze-relemben való hitet. Olyan sivárrá tenném a lelkét, aminővé az tette az enyémet . . . Csak az a szeresene, hogy nem tudok hinni neki . . . Kibűben, paranosol meg egy eszeze tey? Majd küldök ide, most itt ha-gyom. Így is feltűnik sokat beszélgettük. Tehát viszontlátásra a legközelebbi pen-teken.
És dr. Eröss Gábor urra nézve ismét kezdetét veszi a tavalyi komédia. Ismét fel-tolja tenni magában minden zsúr után, hogy többé nem akarja látni a szírent és a legközelebbi pénteken megint csak behajó-kázik a zsúrra.
És várja, várja a hajótörést a szép szíren szive sziklájánál — várja, hogy előjőjön az az idő, amikor a szép asszony boszút áll rajta, az az eddigi szerelem nélkül való szo-moru életéért.
Hanem aligha várná, ha hálaná azt a

beszégetést, amit a szép asszony folytat egy bizalmas barátjával még akkor este, kevesssel az ő beszélgetésük után.
— Mifele ember ez az Eröss?
— Hülye, gyáva és ostoba, mint a legtöbb férfi, ha szerelmes.
— Azt hittem, hogy szerelmes vagy bé.
— Dehogy, csak ugratom! Gyáva em-berbe nem tudnék szerelmes lenni.
— Hiszen azt beszélt, hogy nagyon is vakmerő és szemtelen a nőikkel szemben.
— Ha velem szemben is az lenne, talán érdeklődném iránta. De így? Eh, eddig mul-lattam rajta, de már kezdem unni.

Katalin.

ANGOL REGÉNY.

Irta: HARRADEN BEATRICE.

Az ajtó felé ment és amint a küszöböt elérte, néhány pillanattig megállt és vissza-zórt a férfiúra.
A férje meg mindig a széknek nekítá-maszkodva állott és testének egész tartása olyan férfiu volt, aki már nem tud ilyen eszesvesztett körülmények között kitartani. Ekkor fogta föl az asszony, hogy most már mindennek vége kettőjük között.
Marianne visszament a szobájába és azon az este nem is mutatkozott többet.
Clifford és fia együtt éltek az azon az este és Mrs. Thornton egyetlen szóval sem említették. Mindketten eszedesen meg-állapodtak abban, hogy az asszonynak veszi igen rossz a kedve, hiszen ez sa-jnálatos módon igen gyakran szokott előfor-dulni.
Clifford egy parti billiárdot játszott a fiával és azzal a laboratorium mellett fekvő sóitkamrába mentek, hogy néhány fény-keplőlvetél hívjanak elő.
Boldognak nem érezték magukat, de mint két betörő, némi megkönnyebbül-ést érezték már annak a puszta tudatában is, hogy együtt lehetnek.

Végre Alan lepihent, atya pedig bezár-kozott laboratóriumában és néhány fejlesz-tési kísérlet alaptételét akarta kidolgozni. De feleségének erőszakos közbe lépése szel-lemének egyensúlyát teljesen fölbillentette s most eredménytelen kísérletezése nagyon elkedvelletette.
Gyakran megessét, hogy Marianne egy herontolt a laboratóriumba, hogy kísérleteit megsemmisítette és ő saját magára haragudo-tt a felében, hogy az ajtó előbb nem zárta be s ezzel nem biztosította magát az ilyen jelenetekről.
Egyideig gondolatának ezáltalán kavaro-dásával küzdött, aztán erővel tépte ki ma-gát kétségbeesésből.
— Már eleget bűnhődtem. Nem tudok és nem akarok többet szenvedni.
Nagy kimerülésben faradtan elaludt és álomlátása volt. Azt álmodta, hogy felesége előtt legütösebb gondolatait is bevallotta. Olyan sokáig szorította őket erővel vissza, hogy most gátt tépve egyszerre törtek elő.
— Soha sem ismerted az éneket — mondtá szenvedélyesen. A lelkeimet, a sze-lelmi erőmet megzavartad és a tehetésémet megsemmisítetted. Ismétlem nekied, hogy tehetségem volt, mielőtt eljöttél volna és eltiportad volna. Hallgass meg. Ha valaha valaki szellemét meggyilkolták, úgy az én vagyok. De most a hallgatószékét már áttörtem és most meg merem mondani nekied, hogy kiesinyes lelkedet, tartalmatlan temperamentumodat megvetem, a te környe-zetet meglojta a lelkeket és sérti és megnondom, hogy vagyodom, hogy ilhegek utána, hogy ebből a hiüncsből megszaba-duk. Könyszerlen voltál hozzám, fekez-hetlen haraggal, szeszélyes, gyöttrő félté-kenséggel. Mert féltékeny voltál a becs-ványamra, a munkámra, féltékeny a bará-taimra is. Mindent nem tudom tovább el-viselni. Az a nap, amikor szétválnak az utaink, az utjazületesem napja lesz. És ez a nap következék be már holnap, már ma, most, most azonnal jöjőn. Nem, ne kezdj el most azonnal szólnálni velem Marianne. Bármis is mondhatná magáról és a fiam-

ról, az én elhatározásomat ezzel nem fogód megváltoztatni Marianne. Sokáig balasztottuk már ezt a leszámolást és az élet legszűbe évei torlanékn. Tizenhat elvesztett év. O ez a reménytelen öáltság, amely semmi jora sem vezethet! Nem, nem, semmifől sem akarok tudomást venni, ennek a vég-telenbe nyújtott kínzásnak semmi értelme nines. El kell és el is fogunk holnap válni. Nem holnap, most, ebben a pillanatban. Végre szabad vagyok, szabad vagyok!
Földreért és látta, hogy eszedes labora-toriumában ül.
Ez csak átom volt. Örülök, még is örülök, hogy csak átom volt. Örülök, hogy mind-azokat a szavakat csak álomban mondtam el, hiszen a fájdalom és a csodálkozás ki-fejezése az arcán életem végös öráóját ki-sírtetene.
Megrázkódott a borzalomtól:
— Rettenetes volt. Szegény Marianne! Szegény Marianne sohase tud meg az igazságot, amely ő! Szegény Marianne. Valahogy másképp kell berendezkednünk — valahogy másképpen!
Előította a tüzet és fölment a szobájába. Felesége szobájának ajtaja ki volt nyitva és hallotta, amint az asszony szónítja a ne-ven:
— Clifford, Clifford!
A férfi megszaporitotta a lépését és Ma-riannét szobája közepén találta fölbotont hajjal, meredt szemmel. Az arcán ugyan-az a fajdalmas csodálkozást látta, amelyet már álmból ismert.
— Szent Isten — kiáltotta Clifford — mi bajod?
— Clifford — zokogott föl az asszony — azt álmodtam, te a szemembe vágtd, hogy győlösz, hogy megretontam az egész éle-tedet. Megsemmisítetted a talentumodat és ami szép és ami jó a lelkedben, a szíve-dben élt, hogy azt kiölteim belőled. Mondt, mondtd most, hogy mindez csak álom volt. Tudom, hogy nem voltunk egymással boldogok, de, de ilyen rettenetesen meg sem törhéntek el a dolog. Oh Clifford, olyan élénk, olyan megrázóan történt mindez,

nának. Ki lenne tehát a tanácskozás tárgyi közül zárva minden alkotmányservezeti kérdés és a hitvitai kérdések sem kerüljenek napirendre. Szóval ennek a kongressusnak köztudomásúan nem lenne, csak arról lehetne ott beszélni, amit az előkészítő bizottság a tárgysorozat rendjébe felvett.

Ez a terv nem egyéb, mint a kongresszus eszméjének agyónapása és az egyházi értekezleteknek nagyobbitott alakban való megisméltése.

Látjuk ugyanis, hogy a megyei és kerületi értekezletekben az intéző körök milyen szépen és észrevétel nélkül emésztették be a kitűrt. A vezetők szépen kidolgozzák a programot. Van abban szabadelvesség, felvilágosítás, értekezés, sőt még egy-két ének-szám is. A szereplők szép sorban felvonulnak, előadók mondókat és a hallgatóság, éppen azért hallgatóság, hogy hallgasson s aztán szép eszében okálva és javulva, mint jött, elhagyja hazát.

Az ilyen eljárás rendeltetésének ma-holnap elfogynak a hallgatói, s a szereplőknek nem lesz ki előtt produkálni magukat. A református papoknak nincs szüksége az ilyen kongresszusra; nincs szükség arra, hogy a fiatal örökös szemléli szűrőpártyájának dekorációját szolgálna, hanem igenis szüksége van arra, hogy a maga bajait megbeszélje és minden körüljárás nélkül napirendre hozhasson olyan dolgokat, melyek az ő érdekeivel szoros összefüggésben állnak.

Ha tehát a kongresszuson megjelenik néhány ex-miniszter és egy tucat mellődsős, semmi nem dolgozó kongresszusra nincs semmi szükség.

A harmadik terv szerint a kongresszuson csak református papok vehetnek részt és ez a kongresszus kizárólag a református papi testülettel, a papság érdekeivel, a papok előhaladásával és anyagi jobbítéval foglalkozna. Ez a kongresszus az, mely megfelel a papság elvárásának és egy ilyen kongresszus előkészítése, összehívása megérdemli a munkát, a fáradságot. Ez nem szeríthető a világi elemet. Hiszen a polgármesterek, jegyzők, orvosok is tartanak kongresszusokat, de kinek jutna eszébe, hogy az ilyen kongresszusok megszervezését a városi, a megyei, vagy az orvosi kórában keresve kenyerüket, sem az orvosok által, sem a jegyzők, vagy polgármesterekkel nem állnak érdekében.

Senki a maga bérért nem tud küzdeni, senki a más baját nem érzi úgy, mint az, aki abban a bajban benne van.

A református papok bajait is csak egyedül a református papok tudhatják s azoknak orvoslásuk ok a legáltalánosabb.

Nincs tehát semmi szükség arra, hogy a református papok kongresszusa a világi és egyházi elem társadalmi uton való gyülekezése legyen, mert ebben az esetben a kongresszus lehet egy demonstráló közgyűlés, de nem lehet egy olyan gyűlések, melyek állandó, maradandó alkotó-erővé válnak.

Mi sokszor elmondtuk már, hogy a református papok legfőbb sebei, hogy előhaladásuk nincs biztosítva, hogy kizárólag a világi elem kezében van a sorsuk, hogy fizetési rendszerük elavult, nem a mai korba való. És ha csak ezt a pár fontos ügyet hozzák napirendre a kongresszuson, már ez is megérdemli a kongresszus-tartást. De ne legyen ezen a kongresszuson szavazati joga se Bessenfeldnek, se Hegedűs Sándornak, se Bámfaynak, se Tiszának, tárgyalják és intézzék el ezeket az ügyeket maguk a református papok legjobb belátásuk szerint, ellenkezőleg meg fogják látni, összeül a kongresszus és a legfontosabb kérdéshez meg hozzát tudnak szólni.

Az egyházi élet bírálata.

A „Dereczeni Egylet” közéleti színterében Bókros Elek rohozó lelkével levelet intézett az Egyletnek egyházi rovatának vezetőjéhez. Az illetőség és tisztesség követeli, hogy a hozzánk intézett levelet válasz nélkül ne hagyjuk. Ez az oka tehát, hogy foglalkozunk egy olyan hírlapi cikkkel, amelyre általában zornálisztikai szempontból feleletet adni nem szoktunk, mert hisz ismert dolog, hogy két különböző irányban haladó emberek úgy is ritkán tudják egymást megérteni és a vita egészen felesleges. Tavol álltunk tehát minden polemia és vitaközösség nem bocsátjuk, de a jelzett cikkben mégis van egy olyan kitétel, amelyet máskülönben is szo nélkül hagyni nem lehet. Azt mondja ugyanis a nevezett lap idezett cikke, hogy az Egyletnek egyházi rovatának vezetője illetébeben ötletes és bírálatban nem elég körültekintő. Ez más szavakkal azt teszi, hogy az Egylet-értés valamí járatlan, egyházi ügyekben tapasztalatlan emberre bízta jelzett rovatának vezetését.

Ez a kijelentés is jogosult, mert jogosult minden bírálat az olyan emberrel szemben, aki a közügyek terére lépett és közügyekben véleményt nyilvánít.

Ezt is szó nélkül kellene tehát tenni, ha szoros összeköttetésben nem lenne magával az ügyvel, mit az Egylet-értés elvitézdeket óta oly nagy erőszakkal karolt fel és apolt saját legjobb meggyőződése szerint. Egy politikai lap azonban a vallási és egyházi ügyekkel csak annyiban foglalkozhatik, amennyiben az politikai irányvonal megegyezik s politikai céljainak akadályára nincs. Mi tehát a református egyházzal is csak mint politikai tényezőről beszélhetünk, s egészen közönyös nekünk, hogy a vallások

élet fejlődésére szervezete és kormányzata milyen hatással van. Mi sohasem a református vallásról, hanem a vallás külső megnyilvánulásáról, az egyházi beszédéről. Ez előttünk a fő dolog, a többi egészen mellékes. És mikor mi látjuk, hogy a református egyház vezetése az újabb időben olyan államférfiak kezébe került, kik távol állnak a függetlenségi eszméktől s vezetésük alatt a közönséges kormányok szerkezetét tolják meg a református papok is; akkor mi nem illetészerűen, hanem csak következetesen és mely sajnálattal mondjuk: ime, politikailag már a református papság is megbízhatatlanná vált. Ez a mi meggyőződésünk, mert a református papi hivatal és a közönséges kormányok szolgálatát mi összerághatnánk nem tartjuk. Vagy református pap valaki és hiven kitart a függetlenségi eszmék mellett, vagy az osztrák érdekeket szolgálja és akkor ne legyen református pap.

A politikai megbízhatatlanság eziméredig reásozálta igen sok református lelket, mikor büszségesen támogatja még a törvénytelen kormányt is az utóbbi választásoknál. Vagy talán szolgálunk nevével is, hogy leomssunk magunkról az illetészerűség vadját? De nem! Ne legyünk kegyetlenek s bocsássunk meg azoknak, kik ellenségként vették.

A szektákkal szemben védelmezzük és védelmezni fogjuk az egyetemes egyházat és sürgetjük annak olyan szervezését, mely egységesnek legjobban és legteljesebben megfelel. És ha mi azt mondjuk: az egyetemes egyház pusztult és e helyére megfogadtunk, akkor ez a kijelentés nem illetészerű, hanem annak komoly alapja van. Megnevezünk mindig azt az egyházat nevezéssel, amely elpusztult, amelyet már ki lehet törölni az egyetemes egyház nevéből. És ezt tesszük nem vallási okokból, hanem politikai meggyőződésből, mert, úgy tudjuk, arra tanított a tapasztalat, hogy a magyar református egyház minden ideiben hatalmas és erős tanácsa volt a magyar alkotmányának és azt akarjuk, hogy az legyen a jövőben is.

A presbitériumi szervezet mellett pedig nem lehet az. Ez nem azt teszi, hogy a világi elemet kiküszöböljük az egyház kormányzásából, sőt inkább annak külső irányítását egészen hajlandók lennünk néli adni, megtartanók azonban a belső kormányzást magának a papi-testületnek, a tanácsbírák, esperesek és püspökök jogkörében, de ezek választásait se bíznák a főgondnokokra és presbitériumokra, melyek — mint a tapasztalat mutatja — a politikai irányító párt befolyása alá kerültek és ott is maradnak évtizedekig. Szóval a régi, Geleji kánonok szellemében való református-alkotmányt az egyházunk, követjük pedig nem illetészerűleg, hanem teljes meggyőződéssel, hiven politikai elveinkhez.

Egyházi rovatunk vezetője huszonöt esztendő óta küzd és meggyőződés mellett; huszonöt esztendő óta írja, predikálja, hogy vegét keil vetni a presbitériumi szervezet pusztító hatalmának. Huszonöt esztendő következetes munka tehát nem lehet illetészerű. De nem lehet tájékozatlan sem, mert nem csak a pap, hanem uszágó munkája is. Az uszágó pedig nappal alszik és éjjel ébren van, de azért éjjel is többet lát, mint más nappal. Amikor tehát odaadja a szektáskodó presbitériumok táborába: Ti farizeus, kápnatatók vagytok! — akkor mondhatna többet is.

Az uszágó ismeri a lelket, esperes és püspök választásának történetét. Tud sok olyan dolgot, mi nem a nyilvánosság számára volt, de azok irányítják véleményét, megértik meggyőződését. Az uszágó nem csak ott van minden kerületi, konventi, zsinati ülésen, hanem azt is tudja, mi történik az ülések között a bizalmas tárgyalásokon.

Az Egylet-értés egyházi rovatát pedig nemcsak pap írja, hanem uszágó is, legyen tehát meggyőződve a nevezett protestáns lap cikkírója, hogy amit mi megírunk, az meg van írva és munkánk nem illetészerű.

Lehet, hogy ez a munka nem tetszik mindenkinek. Hisz a századik ember se szereti a fogát kihúzni, de utóbbra, ha sajog és fáj a fog, mégis csak ki kell azt vetetni. Jól tudjuk, hogy sok kálvinistának sajog és fáj a presbitériumos melegfogának kihúzása, de ha fáj is, mi nem tehetünk róla, azért buzgálják ki, hogy az egyetemes egyháznak ne ártsanak ezek a fogak, melyeknek mörge megöl minden egyházi szervezetet. A foghuzást szenvedő pedig nagy fájdalommal káromolja, de később álja orvosát; így mi is, ha most elítélünk is, a történelem majd igazolni fog bennünket. Ebben a hibben bátor lehetünk meggyőzően, többre a megkezdett uton s harszólnak kitartással a magyar református egyház legnagyobb ellenségeivel, a presbitériumokkal.

A Kálvineum. A Budapesti építendő Kálvineum ügyében kimondta ugyan már több egyházkerület, hogy nem járul hozzá a tervezéshez, hogy a Kálvineumot a budapesti ref. egyház Kálvin-terén építsék fel; ennek dacára az egyház és a főváros tanácsa közli folyik a tárgyalás a Kálvineum ügyében. A budapesti ref. egyház előjárása ugyanis azzal a kérelemmel fordult a főváros tanácsához, hogy miután a Kálvin-teret telken kizárólag csak egyházi és iskolai célokra szolgáló épület emelhető. Az egyháznak e tervbe vételére, valamint a IX. ker. előjárónak arra vonatkozó elismerését, hogy a város építlessen a Kálvin-ter és Ráday- (a régi Soroksári-utca sarkán fekvő telken egy modern bérpalotát, újra szőnyegre hozta a Kálvin-ter. Lónyay- és Ráday-utca) által határolt területnek néhány év előtt pengettel, de kivétel nélkül bizonyított rendezése kérdését. A rendezésre névresz Dancsics Ferenc műszaki tanács

esok két alternatív tervet dolgozott ki. Az egyik radikálisan akarja megoldani a kérdést. A Ráday-utczát 13 öre, az Országn-utczát 8 öre, a Várnáz-kört belkörkölését 16 öi szélesre tervezi. A tér mostani ovalis kiképzését megtartja, de a ref. templom Kálvin-terén homlokzatából má rabolt levág s a templomot másként helyezi el. A másik terv jobban alkalmazkodik a meglévő viszonyokhoz. A Ráday-utczát az is 13 öre szélesíté, de az Országn-utca csak 6 öl lenne, a templom megmaradna a mostani helyén s csak egy szárnyépítéssel bővítenék ki. A középítő-bizottság tárgyalta a terveket s Kun Gyula tanácsos indítványára kimondta, hogy elvben elfogadja az a tervet, a mely a meglévő állapotokhoz alkalmazkodik. Melőtt azonban tovább menének, kérdezték meg a ref. egyház-összeget, hogy a tervezett szabályozás után megmaradt területen meg tudja-e építeni a Kálvineumot. A Ráday-utczát pedig ne szélesítsék ki, mert az utcában nagyon sok új ház van s a szabályozást egy évszázad alatt is alig tudnák végrehajtani.

A debreczeni egyetem. Debreczen város képviselő-testülete a debreczeni ref. egyetem ügyében már régebben egy ötos-bizottságot küldött ki. Ez a bizottság most egy előterjesztést nyújtott be ebben az ügyben a városnak. Az előterjesztés, a mely legközelebb fog a város közgyűlésén tárgyalás alá kerülni, a következő: „Tekintve, hogy egy harmadik egyetem létesítése országosan érzett hiányt pótolna s annak felállítását Debreczenben, az óségi református főiskola után legkönnyebben volna eszközölhető; tekintve, hogy ily jellegű egyetem létesítésére Debreczen város közönsége — leismervén a vele járó nagy művelődési és gazdasági előnyöket — már régóta fogva törekszik és a legnagyobb anyagi áldozatokkal való készűség is kifejezte; tekintve, hogy egy jelenlegi kedvező politikai helyzet, mint Debreczen városának napirendjén levő s megoldandó álló nagyfotosságú gazdasági kérdése a jelen időpontot teszi legalkalmasabbá az egyetem kérdésének megoldására; tekintve, hogy egy harmadik egyetem felállítására más nagy városok, különösen Pozsony, Szeged és Kassa, a legnagyobb eromesegszámmal és adózatokképpel törekednek és ha a harmadik egyetem megalapítását nem sikerül elvégeztetni a városunkban sokkal nagyobb nehézséggel és több anyagi áldozattal, de viszont hevesebb haszonnal lehetne csak felállítani. Debreczen szab. kir. város törvényhatóság bizottsági közgyűlése, minnám a debreczeni ref. főiskolának egyetemmel való átalakítása Debreczen városára egy szellemi, mint anyagi tekintetben elősérény érdeke, elhatározza, hogy azt a legmésőbb menő anyagi áldozatokkal is megvalósítsa, akára és az őből eső lépcső gyanánt Veszprémy Zoltán főispán ur előkétele alatt 24 tagú egyetemi bizottságot küldi ki, azzal a megbízással, hogy magát a tanács kiküldetésével megvizsgálja a felkutatott anyagi lépés érvényességét és részletes munkálattal dolgozzon ki, melyben a megvalósításra szolgáló eljárás, a felállítás egyetem keretei, a költségek s különösen Debreczen város hozzájárulásának mértéke s e költségek fedezésének módokat irant részletes javaslatok foglaltassanak s e munkálattal oly időben legesse be, hogy az a folyó évi deczemberi rendes közgyűlés elé terjeszthető és azon tárgyalható legyen. Debreczen, 1906. okt. 1-én. Szabó Kálmán s. k., Kardos László s. k., Váci János s. k., Reichmann Armin s. k., ifj. Kertész János s. k.

A leánykereskedés.

Milton „Élvezett paradicsomában” két örülőt állított a pokol kapujához: a bűnt és a halált; a legújabb korban a pokol kapui előtt is orváltás lehet, odaálhat a bűn és a halál helyébe a kochel és a prostitúció.

Egy aposztrofa a Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök a romlás, melynek leküzdésére a „Leánykereskedés” eliem magyart egyetel megalkalta.

Veszedelem ránkénje a társadalomnak a leánykereskedés, az üzlet az emberhussal, melynek méretét, elterjedését bővebben fejtegetni felesleges volna. Csak annyit kívánunk elörebocsátani, hogy Magyarország nagyon jelentékeny helyet foglal el azon országok között, melyek nagy szálmányokkal érdekelve vannak és aruk árfolyama meglehetősen magasnak áll. A leküzdés, a harcra meg kell elegendő ekkor a világra át megindult s pedig egy a kormány, mint a társadalom hívatott kigyógyítani e bajból az emberiséget. A törvényhozási intézkedéseknek a külföldi országok már egész sorát tudjuk felmutatni, melyet e téren hoztak. Sőt nálunk is tudatára ébredtek annak, hogy eselekedni keil és legalább az egyik büntető javasatba felveték a következő elvek kimondását:

1. Büntendő a kerítés általában egy évig terjedő fogházzal.
 2. Ha kiskorú nővel, vagy ravasz fondorlattal, vagy üzletszerűen követelték el, ugy öt évig terjedő fogházzal.
 3. Aki tisztességes nőtleméllyel, annak külföldre szállításával kereskedik, 10 évig terjedő fogházzal büntendő.
- A küzdelem fegyvereit egyébként már 2 kongresszus vitatta meg, az egyik Londonban 1899-ben, a másik 1902-ben Frankfurt a M-ben tartották.
- De hivatalos értekezletre is gyűltek a kormány kiküldöttéi 1904-ben Párisban, amikor is egyezményre léptek és a következő fontosabb utasításokat vették tervbe a szerződő felek:

1. Egy hatóság felállítandó, melynek feladata a külföldi leánykereskedésről adatokat gyűjteni.
2. A pályaudvarokon, a kikötőkön felügyelet gyakorolnak, melynek célja, hogy ártalmatlanná tegyék a leánykereskedőket. Utasításokat bocsátanak ki a hivatalnokok számára, melyek utbaigazítják őket, hogy a törvényes határokon belül miként szerzhethetnek tudomást az egyes olyan esetekről, melyek alkalmasak arra, hogy gyanúsított egyén és annak üzelméi nyomára jutlessen a hatóság. Az egyezmény többi pontjaiban pedig a szerencsétlen nőneket nyújtandó segélyről, hazaszállításuk módjáról történi intézkedés.

A kormányok kezdeményező lépései felkeltették a társadalom szunnyadó lelkiismeretét is. Angliában a National Vigilance Association, mely működését korábban kezdette meg, 7 nyelven e cizimel „Barátságos figyelmeztetés” hazájukat elhagyó fiatal nők részére, a világ legtovábbi zugában is felhívást bocsátott közre, melyben a fölföldre jutott nőket tanácsal segíti abban, hogy a lelekkufárok karmai közül miként menekülhetnek.

Polyó hó 22-én ismét Párisban lesz a 3-ik kongresszus a leánykereskedés ellen. A kormány képviselőiben dr. Vámbéry Rusztem és gróf Vay Péter fognak azon megjelenni, akik immár abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy magukkal vihetik a hirt és elmondhatják a többi nemzetek képviselőinek, hogy a nemes és szép mozgalom a magyar társadalmat is megragadta és hogy megalakult a „Leánykereskedés elleni magyar egyetel.”

Hazánkban ugyanis mostanig méltán érthette a véd, hogy a mozgalommal keveset törődött, holtól nagyon érdekelve voltunk szegyszemre a külföldi exportban. A londoni kongresszus alkalmával ugyanis mi is bizottságot alkottunk a leánykereskedés leküzdésére. Ennek nevesebb elnöki voltak, de a politikai elfoglaltság miatt egyre-másra mondtak le az elnökségről. A londoni „Vigilance Association” titkára, Alex William Coote értesülvén e közönyt, Budapestre jött és itt a mit hó elején felvilágosítást tartott a leánykereskedés elleni küzdelemről. Ennek hatása alatt elhatározták, hogy egyeteltest alakítsanak.

Ezen egyesület, melynek alapszabályait mai napon fogadta el az aktuális közgyűlés, reménytel veszi fel a küzdelem zászlaját és társadalmi intézményeink sorában előkelő helyet foglalhat el.

Az aszpiciumek kitűnő voltáról meggyőző az a tény, hogy a mai napon az ekezzavú Prohászka püspök avatálta az elnöki tisztet.

Megnyitó beszédből kemejlük a következők:

A prostitúció nemzeti gazdasági nyomorból, léhaságból, élvirágából, közgazdasági, mérhetetlen ványagságból keletkezik. De ha szerencsésen akarnak a kérdésbe markolni, helyes diagnózt találni, ugy azt kel mondanunk, hogy ez mindenekelőtt etikai kérdés. Első sorban a férfivilágot kell segíteni, nehogy a nemi viszonyban az államember világra silyedjen, mert minden férfi, aki azt mondja, hogy lehetetlen a tiszt élet, az kund-sajfa a leánykereskedésnek.

Elsimerem, hogy a leánykereskedésnek gyökere a gazdasági nyomorba nyúlnak vissza, de helytelen fellegős az, amit s historikus materializmus vall, hogy minden a kapitalizmus rovására írandó, mert a nemekek nem a termelés hívtá déle.

Majd így folytatja.

A társadalomnak, a jogászoknak, a rendőröknek legalább akadályozniuk kell a romlást, hogy a parázmködésből üzlet ne legyen. A család szerzés reformálódik kell, hogy — tisztelt kivételnek — a család-szerzők üzleleit ne emberhús deszárszekének léhesseken minősíteni.

A rendőrség csak elemi őrhelye a küzdelemnek, magának a társadalomnak kell kiépíteni a munkát. A leányvédelem terén elismerés illeti öz. gróf Pálffy Pálát, ki a patronageokban fejt ki működését, továbbá a Lorántffy Zsuzsanna protekciós egyetelt.

A zsidó társadalom egyik-másik egyetelt is lelet ezen küzdelemben angazsálta és ha összefognánk, ki lehet építeni a védelem munkáját.

A bukkot, szerencsétlenül járt nőt segíteni kell, tiszteln kel benne is az anyát. Csak nyomorító erkölcs az, mely megszedül az erkölcsiséggel előtt és az igaz erkölcs, mely lehalol a bukkot nőző és fellemel.

Az erkölcsi érzék vezetését mellett kell tehát a kiközöselt lelkároli, mert van egy óriási világ, alová s-ök nem érnék, ez az erkölcs világa, itt a pap, a tanító, a vezető; álljunk be mindnyájan a munkába és megvagyunk győződve, hogy a társadalomban majd csak megragad a lelkiismeret.

Ne féljünk a pruderiától, sem a gunyosolótól, csak egy követelményünk legyen és ez az, hogy ne tapadjon a tilkos viszonyok gyszépsége ehhez az élethez. Buzunk zászlóink dudarában.

Dr. Léval Tibor.

Dívatlevél.

Csalóka, meleg fennvel környékhez benélnet a nap, de teljes családost nem tud előidézni. Ezen októberi ragyogás mögött ott leselkedik egy komor, mozdorva alak: az ősz. Mintha a hullott lombbal tele avar felől szerte szállna az enyészet lehellete, ebben a nagy napütésben is elfog bennünket olykor a ddergés. Bármennyire ragaszzkodunk a nyár minden keltekezéshez, a könnyű, túlságosan világos ruhát már nem kedveljük.

Önkéntelen megérezzük, hogy az időhoz mérten kel öltöznünk. Nem tulkomoron, de bizonyos komoly jelleg szükséges, hogy azt mondjuk: Az alkalomnak megfelelően vagyok öltözve. Legelőször valami meleg, időszerű kabátot kívánunk, mely megvédjen az első hidegtől és a vele járó meghűléstől. Testünk ilyenkor kétszeresen érzékeny és annál jobban kell óvakodnunk, minél inkább esábit bennünket gondatlanság az odakintün tündöklő, ősi napsugár.

Általában azt látjuk, hogy a külön telt kabátok divatja letűnt és nem is fog egyelőre visszatérni. Mintha nem tudnák elégedánsnak, ha színe a kabátától elüti. Ezért leginkább a tulajdon szővetből szabják mind a kettőt, kivételt legfeljebb a szörme- és bársonykabátok terén tesznek, mert ezek nagyon kedveltek. Szépke is és a tél jellegnek rendkívül megfelelő. A prém ára a nagy fagyosztás következtében jelentékenyen emelkedni fog és így mindig többben

lesznek ráutalva a szőrméutáztokra és a bársonyoknak, plüssöknek nagy választékára.

Viszont áll az is, hogy a prémkabátok — ha kétszer annyiba kerülnek is — kétszeresen tartósak. Mindig újból áll lehet őket alakítani és különböző más formában is felhasználhatunk őket, esetleg díszre. A fekete asztrakán például nem túl drága, az esőt és nedvséget pompásan kájjlja. A perza szörme éppoly tartós, de sokkal drágább és a divat jelenleg erősen jelöli egész kabátok és bolero, valamint karmantyuk, nyakkabvtők és gallérok anyagául. A scalskin-nek több hasonmását ajánlják, de ezek nem tartósak, mert a nedvséget csak kevésbé állják. Valódi scalskin, chinchilla, cziboly és hölgyményét pedig olyan drágák, hogy ezt a fenyezést csak a nagy budgetvel rendelkezők engedhetik meg maguknak. Legfeljebb egy gallért, nyakkabvtőt vagy karmantyt vesz belőle a közepes osztály asszonya.

A fehér asztrakán már jóval elősebb és nagyon csinos dísz kerül ölébe, valamint az újdonságszámba menő czobolyutáztaktokból. Azonfelül ne feledkezünk meg arról sem, hogy a posztóbból és bársonyból készült kabátok is lehetnek nagyon csinosak és zisesek. Csak éppen a kivétel helyes módját kell alkalmazni.

A kabátokhoz természetesen bluzókat viselünk, kivétel csak ott látunk, ahol határozottan érvényt akarnak szerezni a bluzellenes iránynak. Ezt a törekvést már ismertetelünk, de mindannyiszor kudarcot vallott ama rendületlen ragaszkodás, mely a nő k bluz iránt immár évek óta viseltetnek. Tény azonban, hogy a divat ma sokkal több derekal kieséztített ruhát mutat be, mint az előző éveken. Mert hiszen volt idő a közelmúltban, amikor már csak a kítógató és estélyruhák voltak teljesen egyforma szővetből szabhva. Nem hiszünk, hogy ez a törekvés általános változást idézzen elő a divat világában. Asszonyaink sokkal inkább ragaszzkodnak az általuk annyira kedvelt bluzhoz, hogy az ilyen szabállyal őket töle elrészteni egykönnyen nem lehet.

Azt hiszem, kevés természetes ragaszkodást látunk ennél. Különösen télen tapasztaljuk, hogy a bluz nem egy, hanem több ruhát pótol. Nappal sötét vagy egyszerű bluzt viselünk a kabátos utcai ruhához. Az aly és kabát este is megmarad, csak világos selyembőlúttink hozzá és kész a zsur-öltöget. Itt igazán tisztára az illető nő öltözettségétől fog, mennyire tudja változtatni tenni öltözékét — éppen az anyyira megtámadott bluz révén.

Nagyon kedveltek lesznek a tél folyamán a fekete selymruhák, melyeket már nyáron is sürin láttunk. Készítik őket röviden, utcazi viselettel, valamint uszalyalval, mikor csak a szalonok parkettjén van helyük. Egy megfelelően elkészített selymruha mindig elegáns, sok mindenféle alkalommal megfelel. Különösen szépek a most annyira kedvelt csipkeszettel, kiválóan fehér csipkével díszítve látjuk a legszebb példákat.

Itt mindenki olyan fenyezést fejteth ki, amilyent neki tetszik. Alkalmazhat valódi csipkét, ha egy vagyont akar ráköltetni és elkészítheti ruháját olcsó utazattal, melynek költsége — a mostani fejlett műipar segítségével — legkevesébe sem áll aranyban a hatalmas. E csipkékből gallokat, betéteket és vállrészeket készítenek minden alakban és kivételben. Beleöltik habos tüllebe vagy moliba, olykor magukban is alkalmazzák.

Nagyon jelölt a feltűnőbb díszek is, de ezek csak egyesek tetszésére számíthatnak. Általános elterjedést nem jósolunk nekik. Az arany- és ezüstcsipkéket, melyeket tónpa fenyyvel — antik dolgokhoz hasonlóan — hoznak forgalomba. Az aczelnak is helyet adunk itt, de a legkedveltebb mégis a fehér csipke marad. Alkalmi ruhák kivételével nem igen fogják a fényes díszeket alkalmazni. De mindenesetre örömmel kell őket a divat terén üdvözölnünk, mert hiszen az aranycsipke régi, kedves dísz a magyar asszonyoknak.

s. b.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

70. számú játszma.

Játszóttak Budapestén, az Erzsébetvárosi Sakkkörben 1906. szeptember 23.

Négyes-husárjáraték.

Világos:	Sötét:
Abonyi István.	Futó L.
1. e2—e4	c7—e5
2. Hg1—f3	Hb8—c6
3. Hb1—c3	Hg8—f6
4. Ff1—b5	Ff8—b4

Ha sötét el akarja kerülni az egyhangy, jól ismert folytatásokat, ugy e helyen igen jól játszható a Blackburnetől eredő 4 . . . Hc6—d4.

5. 0—0 0—0
6. d2—d3 d7—d6
Ajánlatosabb előbb 6 . . . Fb4×c3 és csak 7. b2×c3 után d7—d6. A 3.c3 huszár a királyszárnyra való átjátszással most előnyösen jön játékba.

7. Fb5×c6
Egy időben igen szokásos volt 7. Fc1—g5, melyre azonban sötét 7 . . . Fb4×c3 8. b2×c3, Vd8—c7-tel igen jól védekezhetik.

Világos erre már jobb játékok kap. Egyeszerűbb, ameddig csak lehet, világos lépései utánozni, például: 7 . . . Fb4×c3 8. Fc6×b7, Fc3×b2 9. Fb7×a8 (figyelmet érdemel 9. Ba1—b1, mint Marco és Zinkl között történt egy játszmában), Fb2×a1 10. Fc1—c3, Fc8—c6 11. Vd1×a1, Vd8×a8 12. c2—c4, c7—c6 sb. teljesen egyenlő játékok.

8. Hc3—e2 Bf8—c8
A következő lépéssel kapcsolatban a legjobb, melyet először Zukertort játszott az 1882. bécsi versenyen. Az ostendei versenyen Janowski má

röczy ellen 8... Fb4-c5-vel folytatva, mely azonban nem bizonyult jónak.

Ezen állásban az említett versenyen Zakerlert ellen Mason 10. Fc1-g5-vel és Weiss 10. e2-c3-ai folytatással.

Fülszögletes a látszólagos gyalogvesztés nem áll, mivel 11. e4-d5, c6-d6 után 12. Hb3-c5 nem történelmi 12... Fb4-d6 13. f2-f4, Hb6-g4 miatt jobb volt 10... Fc8-g4, kapcsolatosan h7-h6 és esetleg Kg8-h7-vel.

Hibás számítás, melyről sötét elvonja tisztjét a királysárgy védelmétől. Sötétnek nem szabadna elállni a futár utját, hogy akadályozhassa Hg3-f5-t.

12. Hg3-f5 Fd6-c5
A futár jobban állna f8-on.
13. Hb3-h4 Hd7-f8
14. Vc2-g4 Hb8-g6
15. Fc1-e3 d5-d4

Ismét jobb volt 15... Fc8-f8, melyről sötét elejét vehette volna minden további kompromisszónak, mivel arra fenyeget a h4 huszár csatolása.

16. Fc3-g5 Vd8-d7
Most kiténik sötét egész eddigi játékának hibás volta. Világos minden tisztjével a sötét királysárgyán van és a sötét tiszték tavol vannak a királysárgy védelmétől. A tett lépésnél jobb, nek látszik 16... f7-f6, péld. 17. Fg5-d2, Fc8-f5 18. Hb4-f5, Fc5-f8 stb. és sötét nem áll rosszul; vagy 17. Hb4-f5, h7-g6 18. Fg5-h6, Fc8-f5 19. h4-c3, g6-g5.

17. Vg4-g3 Fc5-f8
Most már késő!
18. f2-f4

Világos e mellett ezéjé, megnyitja az f6 vonalat s most döntő támadást mérhet a sötét királysárgy ellen.

18... f7-f6
Ez csak az esetben volt jó, mikor még a vezérszárnyon volt az 16 mező.

19. Fg3-g6!
Korrekt állás, mely világos javára dönti el a játszmat. A futár kovácsban 18... h7-h6 esetén is 16-ra került volna.

19... g7-g6
Valamivel jobb volt 19... e5-f4.
20. Hb4-g6 Fb8-g7

Természetesen 20... h7-g6 nem történelmi 21. Vg3-g6, Kg8-h8 (21... Fb8-g7-nyer 22. Hb5-g7, Vd7-g7 23. Vg6-c6), Bf1-f2 stb. miatt.

21... h6-h5 22. Bf1-f2
A hadalás igen érdekes; a világos huszár több lépésen keresztül utasban áll és nem ülhet a rohamos vérsé miatt.

22. Bf1-f2
Világos itt már kikérezte volna 22. Hb6-c7-t, hogy vezére és gyaloga maradjon a sötét két futára ellen. 22. Hb6-c7-t ugyanis csak 23... Vd7-g7 következhettek, miután 23... Bc8-c7-re következnek 23. Hb6-h7, Kg8-h8 24. Bf1-f2, Fg7-g8 25. Vg6-g7 és matt. A tett lépés azonban értékezősebb a végzetek elkerülésére gyorsabb hozzászere vezet.

22... Fc8-g6
Nincs jobb; világos a támadást kitűnően vezette.

23. Bf1-f2 Bc8-e6
Sötétnek már nincs semmi védelme E csinos játszma is fényesen bizonyítja, hogy a világos hibák vezette a fiatal gardának valóban egyik legteljesítősebb játéka, ki fejlődésével szép reményekre jogosít. — Világos öt lépéses mattot jelentett!

24. Hb5-h6! Fg7-g6
25. Hg6-e8 Kg8-h8
26. Bb3-b7 Bc8-f8
27. Bf1-f2 Fb6-f8
28. Vg3-g7 és matt.

Sakkhírek.

A Budapesti Sakk-kör versenye. Multi számban már megemlékeztünk azon verseny-10, melyet a Budapesti Sakk-kör tervez. Bővebb ismertetéssel most meg a következőket jelenthetjük: A versenyen részt vehetnek a kör tagjai, továbbá a körön kívül álló sakkok, vagyis nem tagok is. A résztvevők száma 14. A nevezéseket — a nagyobb számú jelentkezők esetében — egy bizottság vizsgálja felül. Jelenkezési határidő november 1-i, kivételes esetben legkésőbb november 5-ig. A verseny kezdete november 16-án, és egy forduló. Ha a résztvevők száma nem haladja meg a 14-et, a verseny kétfordulós. Versenynapok: vasárnap, kedd, csütörtök és szombat. Jelenkezési: vasárnap délután, a többi napokon délután 5 óráig este 10 óráig. A játékok német akadémiai szabályokra, a kezdéssel egy órával halasztás engedtetik, de a további elmaradások az órák 6 óráig megindítottak. Egy fordulamban 4 óráj játék kötelező, oránként 15 lépés. A be nem jelezett játszmák a következő szombatnapon folytatandók. A következő hat díj van kitűzve: 150, 100, 60, 40, 30 és 20 korona és egy szeptéjű. A versenyzők télet nem fizetnek, ellenben a verseny kezdete előtt minden játékosnak 10 korona bántépézt kell letenni, mely a verseny végéig érvényes marad.

A komáromi sakkör negyedik elnöke, Steiner Miklós győztesnek nagy büszségeg így a sakkélet fellendítésére és terjedésére törekedik a komáromi sakkokör tiszteletére. Steiner Miklós különben október 4-én tartott egy 30 éves teahozott Budapestben, mely alkalommal kivül meg Debreczenből Kóví Lajos bankigazgató, dr. Holländer Dezső és Aron Jenő földbírókcsak ült meg a nevezetes évfordulón.

Dr. Laszker és Marshall között — mint értesítünk — január hó közepén match kezdődik. Tet minikét részről 2000 dollar, melyet gyűjtés után reméltek összehozni.

Lovelyes versenyét játszik a berlini sakk-társaság a rigai sakkörrel. A játékvezető bizottságban vannak Berlin részéről: Schalopp, Caro, dr. Laszker B., Bardeleben és Post.

Berlinben meg e hónapban a berlini bajnok-sárgat match fog folytatni Post és Cohn E., a jelenlegi bajnok között.

Bukarestben is kezdődik a román sakkokör tiszteletére. A kiállítás alkalmából most tartó meg 2-es román nemzeti sakk-kongresszust, melyvel egyidejűleg katasztrófai verseny is rendeztek. Az első osztályban játszanak dr. Adolf, Armand, Gudju, Heriard, Horath, Paulty és Stern.

Szatmárcsán-előadások. E hó elején Schliecher mester, az ottendő verseny győztese körútaszon volt kisebb német városokban és mindentől szimulán előadásokat tartott. Így Greizban 21 ellenfelet játszott, 17 nyert, 2 vesztett és 2 remis eredménytel. Öhrdurban 18 játszma közül — mely egy és háromnegyed óráig tartott — 17 játszmát nyert és 1 lett remis.

Kielsen Colin E. játszott szimulált, 15 nyert, 1 vesztett és 1 remis eredménytel.

Sakk-tizenetek.

B. Győző. Szekesfehervár. Köszönettel magkapitán még a múlt héten.

N. Sándor. Budapest. A Budapesti Sakk-körben az évi legyőző díj 30 korona. Itt nincs is ott ismerős, az a felvevőnél nem akadály. Csak a költségessége akadályozta.

G. Gyula. Fegyvernek. Nincs rá példa, hogy valaki téjét visszaadja, ha a versenytől kilép. A téjét nem szokás visszatenni és meg az esetben is ezéaz, ha a versenyt megem kezdte volna.

F. Béla. Nagyszombat. A viágymesteri cím jelenlegi bíróságok dr. Lasker Emanuel. Steinits legyőzősével nyerte el 1894-ben. A sötét Steinits volt.

SPORT.

Bécsi versenyek.

Negyedik nap.

A bécsi versenyek negyedik napjának sportjelentőség tekintetében kiemelkedő mozzanata a veretlen Gretchen és Justice mérkőzése volt, amelyet általában meglepetésre Justice nyert meg, sokkal könnyebben stílusban, mint a meynyit a neki leadott öt kiló megért.

Szavazásos eredménye volt az Államdíjnak is, melyben a nagy favorit Magerl versenykőzben leort.

Egyáltalán a mai nap a fogadóközönség fekete napja volt, amennyiben a favoritok minden futamban lemaradtak.

A többi versenyeket illetőleg az eredményre utalunk.

A versenyek részletes eredménye a következők:

I. Eladó gátverseny. Handicap. Díj 3000 korona. Tav. 2400 méter. 1. Reeves M. 36 pk Duach? (Seideman) 2. Matzsch H. 36 sm Zsándár (Sinn) 3. Geist G. 56 sber Nikita (Gompóra). Futottak még: Corea (Dillon), Katona (Rosack), Testa (Huxtable), Alakos (Healy). Bizosan egy hosszal nyerve, leghosszal harmadik. Tot.: 10: 73, 20: 32, 29, 59.

II. Nyeretlen kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Tav. 900 méter. 1. Mr. Redgry sm Ilfracombe (Kemény) 2. Egyedi L. pk Tolana (Lewis) 3. Crf Trauttmansdorff L. pm Ma uca (Pis). Bizosan két hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10: 18.

III. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Tav. 1600 méter. 1. Baró Born F. 66 sber Viribus mitis (Janek) 2. Matzsch H. 46 pk Jeanette (Heidi) 3. Meichl T. 46 pk Foglaltó (Southey). Futottak még: Quinto Ioro (Sharples), Epantze (Lewis), Marius (Birkenruth), Irgy (Krouzil). Könnyen másfél hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10: 27, 20: 28, 121, 49.

IV. Államdíj. Díj 5000 korona. Tav. 2800 méter. 1. Mauner V. 36 pk Kara Mustafa (Birkenruth) 2. Baró Schosberger L. 36 sm Orphein (Pis). Futott két hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10: 29.

V. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Tav. 1300 méter. 1. Gróf Festetics T. stpk Justice (Janek) 2. Baró Schosberger L. pk Gretchen (R kabay) 3. Mr. Siltan sm Jorio (Martinkovich). Könnyen két és fél hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10: 31.

VI. Haromévesek akadályverseny-handicapja. Díj 4000 korona. Tav. 3200 méter. 1. Herzeg Palfy M. sm Jägerndorf (Huxtable) 2. Schindler L. pm Pistol (Sinn) 3. Mr. Winner pm Hognye (Dillon). Futottak még: Postás (Gompóra), Malafala (Hornik), Tutbury (Shejbal). Bizosan két hosszal nyerve, leghosszal harmadik. Tot.: 10: 30, 29, 29, 25.

VII. Eladó kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Tav. 1000 méter. 1. Mr. Field stpk Boszorkány (Janek) 2. Baró Herzeg M. pk Pityu (Heidi) 3. Gróf Trauttmansdorff L. pk Fria (Pis). Futottak még: Panasz (Fries), Hat in schon (Sharples), Orignell (Huxtable), Radix (Southey), Seemymphe (Krouzil), Sódar (Martinkovich), Marquee (Birkenruth), Gyan (R kabay), Geb acht (Carlsake), Dubarry (Lewis), Pirók II. (Werne), Mndhiaba (Gottwaldy). Bizosan egy hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10: 142, 20: 87, 51, 102.

Otödik nap.

Ausztriai-díj.

Versenyzemünk egyik legértékesebb díja, a 100.000 koronával dotált Ausztriai-díj holnap, vasárnap kerül lefutásra a Freudenában. A díj, melyet 1890-ben alapítottak, kezdetben nagyon szerény keretű között mozgott s öszdjárazása mindössze 10.000 koronára rugott; csakhamar azonban monstre-tutassá nőtte ki magát s mint ilyen szerepelt most is versenypropecczióknban. Az értékes díjért az idén a következő lovak indulnak:

- Rother Stadl lov. Janek
Styrian * Rickaby
Lova Lester * Hundson (?)
Elezvir * Huxtable
Titina * Carlsake
Baron Kiki * Wanne
Negativus * Krouzil
Bisamberg * Southey
Come in time * Birkenruth
*Mendyörgös * Lewis

Az idén ketvéseink és versenyben nincsenek a legjobban képviselve, miután az évjártat legjobb lova, Gretchen e díjra nem lett kötelező, azonkívül Tabornok és Elmoré sem futhatnak s így a jobb klasszist csak Styrian képviseli. A men kétségkívül az atlag fölött áll, összformán azonban távol állanak attól, hogy egy Elezvir, vagy egy Rother Stadl megverhessen.

Ami a hároméveseket illeti, első helyen kétségtelenül Elezvir áll, mely az idén csak a Derbyben futott formáján alul, míg többi versenyei igen jó képességről tesznek bizonyosságot.

A St. Legerben Elezvir hosszú ideig vezérelt volt Morpethre, az Erzsébet királyné-díjban pedig meg is verte a Derby-nyerőt. Ezen formák alapján, azt hisszük, hogy nem csalódnunk, ha az első csélyt

Elezvir-nek

adjuk, míg másodsorban Rother Stadlban bizunk Styrian előtt.

A többi versenyeket illetőleg tipjeinkre utalunk.

Jelöljünk az egyes versenyekre a következők:

- I. Horvay-Havotta
II. Matzsch-Baarta
III. Vads-Bosotte
IV. Elezvir-Rother Stadl-Syrian
V. Wajperi-Elavigo
VI. Nagosomay-George Karbert
Vü. Brozer-Panara.

A budapesti ügató-meeting.

Negyedik nap.

A s'kerében gazdag őszi ügatómeeting holnap éri el tetőpontját, a menyniben ezen a napon kerül lefutásra a 10.600 koronra öszdjáraztat Rungaria-díj, melyben jobb hároméves és idősebb ügatóink mérkőz össze erejüket.

A díja kötelezően van többek között a kettős Derby-győztes Levente is, mely azonban olyan háromévesrel szemben mint Dóra és a négyéves Carrie Simmons sikertelenül veszi fel a küzdelmet.

Érdekes verseny lesz még a kettesfogatok részére kiírt Királydíj, melyre tizenhét aláírás adtak le, melyben báró Sennyey I. és Kohner W. fogata küzdhetnek az első-segért.

A negyedik nap máskülönbén ismét első-rangu sportot ígér, amennyiben a leadott nevezéseket tekintve, szép mezonöyökben és érdekes finishekben lesz alkalmunk gyönyörködni.

Jelöljünk az egyes versenyekre a következők:

- I. Abonnent-Dlogones
II. Tutti Frutti-Szuka
III. Dora-Carrie Simmons
IV. Aca-Nitonce
V. Ideal-Ara
VI. Sennyey I-fogat-Kohner-fogat.

Aradi versenyek.

Első nap.

Arad és vidéknek egész intelligenciája jelenlétében futottak le a megnyitó nap versenyei.

A versenyek, melyek elég érdekesek voltak, nem mutak el minden incidens nélkül. Az Eladóversenyben Thibet lovasa óvást adott be a nyerő Tonosi ellen, mely azonban eddig még eldöntetlen.

A napot záró akadályversenyben pedig Kacerzányi és Nevelten elbuktak, mely szerencsére nem járt semmi komolyabb következményrel.

A versenyek részletes eredménye a következők:

I. Félévesek gátversenye. Díj 800 korona. Tav. 3300 méter. Nagy százasos Olyan kincs (Eliz) első, Baró Balci líres (Czárán Z.) maso dik. Több lo nem futott. Könnyen nyerve Totalizátor 10: 15.

II. Sofronyal-díj. Díj 1500 korona. Tav. 2400 méter. Schey Galmiche (Czárán Z.) első, Stagselmschid Fackmachein (Krause) második, Markovits Va bene (Sibrik) harmadik. Futottak még: Pavillon és Alsözalgja. Könnyen egy hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. Totalizátor 10: 20.

III. Csóka-díj. Gátverseny. Díj 2000 korona. Tav. 2800 méter. Rohoney Lam-Lam (Wodaner) első, Koller Witeczka (Tulajdonos) második, Sbrik Ilyle (Czárán Z.) harmadik. Futottak még: Jaguar, Kukoricza Janosi és Gyöngy-tyuk. Küzdelem után fél hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Totalizátor 10: 49.

IV. Eladóverseny. Díj 1200 korona. Tav. 1600 méter. Markovits Tonosi (Nagy) első, Sibrik Thibet (Kovpitsky) második, Horváth Kabat (Csikvári) harmadik. Futottak még: Ortelago, Koller. Küzdelem után fél hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. A győztes ellen beadott óvás érvénytelenül meg eldöntetlen. Totalizátor 10: 90.

V. Hadsereg gátversenye. Díj 1400 korona. Tav. 2400 méter. Nagy százasos Bieta (Eliz) első, Merweld Jutalom (Gróf Vay) második, Koller Panecz (Tulajdonos) harmadik. Futott még: Malador. Könnyen két hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. Totalizátor 10: 19.

VI. Mácsai-díj. Akadályverseny. Díj 1500 korona. Tav. 4000 méter. Saprós mimes Girc-Gury (Krause) első, Reviczky Gerle (Thonka) második, Jakobovics Nevelten (Gegures) harmadik. Futottak még: Kacerzányi és Nevelten, melyek elbuktak. Feltartva öt hosszal nyerve, rossz harmadik. Totalizátor 10: 43.

A vasárnap sporteseményei.

A testgyakorló szövetségek ádáz tusájának megteremtő már gyümölcsei is. Minő-égükre természetesen nem egyformák ezek: a rőthadók és fergesek azok, melyek a hét folyamán választási költségök és elvtelen vezető emberek nyilatkozataiban mutatkoztak, nemes gyümölcsei az ünneppanok versenyekben és mérkőzésekben nyilvánulnak.

A választási költségök a Budapesti Egyetemi Athletikai Club e heti közgyűlésén szerepeltek először a magyar sport terén.

A Beac idei ifjúsági vezetősége elvették, erős-szakoskódó egyenektől állott, akik válságos helyzetbe sodortak a klubot azzal, hogy közönséges esközösi lettek a Tornaszövetség hatalmi mámorának.

Az egyetemi ifjúság nagy többsége nem lévén melege-dve ezzel a számalmas szerepléssel, az eddigi ifjúsági elnökkel szemben Kelenen Kornél léptette fel.

A közgyűlést nem tarthatták meg, mert a Dik-nér-párt felbujtatóit elemei az elnöki emelvényen ösztö azavazolapokat öszetlepék, mire a Beac közziszeletének övendő napgyedemű elnöke, dr. Klaphaty Jenő egyetemi tanár bezárta az ülést.

A botrányt okozó párt idegen egyesületek tagjai által gyűjtött választási pénzekkel dolgozott, ezen a pénzen gyűjtötte az új tagokat, ennek köszönhetőe volna esetleges győzelmet és az egyetemi atletikai klub jövőben az anyagok utján

A Tornaszövetség teljes lekötelezettje lett volna a Teraszövetség pénzszolgálat elvégzésére.

Hogy a Tornaszövetség vezetőinek nagy többsége nem élve vezérlék, hanem, ki tudja, mi-csofia érdekek, annak újabb bizonyítékát a pozsonyi vezérőrfelnak a Nemzeti Sport-ban közreadott két év előtti cikkje szolgáltatja.

Ebben egyedül helyes iránynak az Athletaszövetség jelenlegi állásponjtát tartja, mely ellen most kézzel-lábbal kapalózik. Szerencse, hogy az ilyen sportemberek szavára komoly elemek súlyt nem helyeznek.

Altérve a vasárnap sportjára, örömmel jegyezzük fel mint atetikai és labdarugó sportnak hatalmas virágzását jelző azon körülményt, hogy ezen a napon két országos atletikai, egy uszó és egy birkozóverseny rendeznek a MASz. és a fővárosban, két foatos mérkőzést, a MLSz. fenntartósága alatt.

A vasárnap részletes sportprogramját a következőkben adjuk:

A kassai atletikai viadal.

Arad, Debreczen, Temesvár és Kassa atletikái a Kassai Athletikai Club országos viadalán lesz alkalom ismét öszeméni erejüket a főváros legjobbjával. A viadal fontosabb számai: Kassa szab. kir város bajnoksága tavoligrásban, 1000 méteres staféta síkfutas és magasugrás ötös csapatok részére.

Országúti futóverseny.

A Budapesti Athletikai Club 10 kilométeres országúti futóversenyt vasárnap délelőtt 9 órakor tartja meg a Fehérvári-úton. A verseny startja a Beac pályája mellett lesz.

Nemzetközi uszóverseny.

A Balaton Uszó Egyesületnek vasárnap este 6 órakor tartandó uszóversenye 10 egyesület 80 versenyzővel 136 nevezést adott le. Ezek a számok kommentár nélkül is fényes sikerre nyújtanak kilátást. A 16 számból álló program juniorlegűt és handicap-versenyekre oly nagyszámú nevezést történt, hogy a versenyek elő-uzásúit szombat este kellett megtartani. A fozsámokra kisebb számmal neveztek, a minék oka abban rejlik, hogy 1-2 uszónk most oly kiváló formában van, hogy senki se veheti fel velök a versenyt. Az öszetett főverseny Bruckner és Zacheri párharca lesz, a melluszásban végre találkoznak Váci, Baronyi és Metzger, hogy eldöltsék, ki jelenleg legjobb meluszónk.

Országos birkozóverseny.

A professzionatus birkozók üzletszerű és csak ritkán komoly mérkőzése után holnap amareur birkozók komoly küzdelmének lesz színtere az átkertei czirkusz-párhuz. A Magyar Testgyakorló Körre rendezésében tartandó birkozóverseny sportbeli sikere már elve bizonyítva van Összesen 28 nevezés érkezett be az ország különféle részéből. Nevezéseket leadtak: a MAC, BTC, Postások, MUE, KAÖE, Turekvás és Debreczeni Torna-Egyesület, Pancsova Vívó-Egyesület, valamint a rendező-egyesület. A nagyszámú nevezések folytán szűkessébe vait selegtező mérkőzések az állatkerti czirkuszban délelőtt 10 órakor, a közép-és dómterekenközök este 6 órakor kezdődnek. A három uszóesport győztesét és helyezettjét jóvá vasárnap az usztrakok legkiավóbb birkozával mérkőznek Bécsben.

Wiener Sportvereingung mérkőzése.

A Csömörk-úti pályán holnap délután fel 4 órakor rendezik érdekesnek ígérkező nemzetközi mérkőzést a Budapesti Torna Club és a Wiener Sportvereingung csapatai között. A bécsi csapat a következő öszállásban fog szerepelni: Donhardt-Gross, Fekete-Berán, Mastalka, Nafe-Schmiegner, Merz, Aspek, Neubauer, Ebrok. A BTC csapata ez lesz: Izso-Sarközy, Fehery-Szamos, Szalay, Ksfalludj-Dudus, Balázs II, Ilajos, Horvath, O.áh. Előzőleg a Monori Sport-Club játszik a BTC második csapatával, míg a piros-fehérek B csapata a Pozsonyi Torna-Egyesülettel matallel Pozsonyban.

Bajnoki mérkőzések.

I. osztályú bajnokságok: Az Amerikai uti pályán a BAK-FTC mérkőzés igen szép küzdelemt ígér, mely a FTC győzelmét fogja eredményezni.

A Sorokszói uti pályán a Föv. TC mérkőzik a Typographával.

A népszéki pályán a MTK-UTE match élvezetes játék után a MTK győzelmere nyul ki-falást.

A II. osztályú bajnokság: Az Új. Turekvás a TLE-el a Margitszigeti Sporttelepen; a III. ker. TVE a Köbányai FE-vel a Határ-utcai pályán; az URK a Józsefvárosi SC-al a URK pályán mérkőzik.

A Postások népies gyakorlatai.

A Tornaszövetség új versenyszabályai még nem készültek el, így hát a Postások vasárnapi viadalát, melyet a Beac új vezetőségének jóvoltából esetleg a bajnoksági egyetemi pályán tart meg, a szövetségi szabályok rende-kezéséhez képest és intenzióinak megfelelőleg népies gyakoratoknak kell elneveznünk. A konkurencia nagy fezz ezen a nap-ünnepevény, melyre a népszéki katonaság és postások 78 képviselője 144 nevezést adott le. A nemplulatság után társas vacsora lesz a postások kasznójában (VII. Kerpesi-ut 30), melyen a Tornaszövetség titkara fontos, súlyos és alapos kijelentéseket vag a jelenlevők fejezzék.

Az agancs-kiállítás bírálata a mai napon tartották meg.

A bírálást vezérelte gróf Szechenyi Béla koronázó elnöke alatt, gróf Esterházy Béla és báró Trauttenberg Frigyes bíráló-bizottsági tagok közreműködésével. A nyit területtől Szarvasagancsok csoportja az idén igen kiváló lévén, épp ezért most nem mint eddig tz, hanem husz darab agancsot helyezett a bíróságra, a melyekben a remek helyi kollekczió 10 darabbal kapott helyet. A bírálást részletes eredménye egyébiránt a következők: Szarvasagancsok nyit területről: Első díjat nyert: Frigyes főherceg 32-esé, második díjat Frigyes főherceg 18-asa, harmadik díjat Gest Gaspár 14-esé, negyedik díjat gróf Mailath László 18-asa, ötödik díjat gróf Mailath László 16-osa, hatodik díjat Frigyes főherceg 18-asa, hetedik díjat Dreher Jenő 10-esé, nyolcadik díjat Frigyes főherceg 14-esé, kilencedik díjat gróf Vajkly Hubert 10-esé, tizedik díjat Petényi Vendi 14-esé, tizenegyedik díjat gróf Szechenyi Béla 16-asa, tizenkettedik díjat Frigyes főherceg 20-asa, tizenharmadik díjat gróf

Pestetich Tiszlói 20-asa, tizennegyedik díjat Frigyes főherceg 16-asa, tizenötödik díj: Frigyes főherceg 16-osa, tizenhatodik díjat Frigyes főherceg 16-osa, tizenhétedik díjat Frigyes főherceg 16-osa, tizennyolcadik díjat erof Apponyi Géza 14-esé, tizenkilencedik díjat Frigyes főherceg 14-esé, huszadik díjat Szász Coburg G. Fülöp herceg 16-osa. Vadaskerti szarvasagancsok: I. díjat gróf Draskovitch Dénes 16-osa, II. díjat ifj. gróf Draskovitch Iván 14-esé, III. díjat gróf Draskovitch Dénes 18-asa. Dámapiátók: I. díjat gróf Károlyi Imre, II. díjat Szász Coburg Góthai Fülöp herceg, III. díjat Szász Coburg Góthai József, II. díjat gróf Szechenyi Béla, III. díjat gróf Almásy Imre. Zergekápók: I. díjat báró Bornemissza Elemér, II. díjat Kállay Béla, III. díjat báró Nopcsa Ferenc. Az érdekes kiállítás e hó 20-ikán nyílik meg a Royal-nagyszálló egyik kiatermében s nyitva marad e hó 25-ikéig bezárólag reggeli 9 órától délutáni 5 óráig. Belepti díj 2 korona.

Popper Ede (Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 8. szám. Telefon: 84-97.) elfogad fix-és start-odds fogadásokat a bécsi versenyekre délután fél 2 óráig.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

Polgári demokrata községi párt. Jelentős fordulat állott be a főváros községi életében. A főváros négy legnagyobb kerülete, az V, VI, VII. és VIII. kerületek ma este értekezletet tartottak, amelyen kimondták az egyesítést. Az új párt, amelynek Márkus József főrendiházi tag, volt főpolgármester lesz az elnöke, holnap teszi közzé programját, amely a régi demokrata-programm alapján áll. Az új párt ezime: Polgári demokrata községi párt lesz.

Törvény a mértékhatárolásról. A főváros vezetői nagyon meglepte a mértékhatárolás államotásáról szóló törvényjavaslat. A főváros már évek óta sürgette a mértékhatárolás országos rendezését s a kormány most elveszi a

okulás erősebb eladási hajlamot eredményezett, míg a malom tartózkodók voltak és csak csekély bevétel maradt, az árnyalat csökkeni lett és az árak 20 fillér vesztettek. Az útlejt későbbi folyamán a hangulat ugyan valamivel barátságosabb jellege öltött, amekkor azonban, hogy ez az árak alakulást kedvezőbb módon befolyásolta, vagy a forgalmat elrettentette volna. Az összefoglaló ca. 130.000 mérőmértéket tesz ki.

Rozs is csak mérsékelt volt forgalomban. A búzarákkal egyetemesen rozis is csökkenő volt, a hangulat hátravetett maradt és az árak 5-10 fillérrel voltak csökkenők. A vételek főleg a helyi agyazás vett részt, az export részére az érdekelté esemény volt és határvidék szállítási is gyengébb volt a forgalom. Budapesti paritásra 6.15-6.25 koronáig jegyzünk, míg helyben 6.35-6.45 koronáig fizettek 3 lóra.

Arpa (takarmány- és hánolási célokra) nánt a kereslet is héten gyengébb volt és a vevők csak olcsóbb áron kívánják vásárolni. A kínált arpa azonban gyenge maradt és a tulajdonosok így engedelmeyekre nem voltak rábíráhatók. Budapesti paritásra 6.40-6.60 koronáig jegyzünk, szeszegők megfelelő mennyiségeket néhány fillérrel többet is fizettek. Könyán 6.60-6.75 koronáig volt elérhető. Malta és sorpára állomásoln atvéve ugy a helyi földi fogyasztás, mint az export részéről is jó érdeklődéssel találkozott és ha a forgalom melegek maradt is, ez csak a gyenge kínálatnak tudható be. Az árak jörfaltartak és jó minőségű tisztavideki áru 6.—7.—, felvidéki mercantil áru 6.80-7.25, jobk és finom áru 6.50 koronáig jegyez.

Zab mérsékelt volt ugyan kínálva, de a kereslet is szűk keretben maradt. A hangulat kedvetlen esendes és az árak inkább olcsóbbak voltak, míg később a megszilárdult határvidégyezések hullása alatt a kezdetben csökkenés ismet potórtató volt. Az árak így változtaknak és 7.—7.30 koronáig között jegyeznek helyben atvéve.

Tengeri jó kereslettel találkozott, mg a helybeli raktárkészletek megcsappanak. Az árak így általában emelkedtek és ca. 15-20 fillérrel drágultak. Kocsba léve helyben 6.72 és fel koronáig fizettek. Uj tengeri is még csak gyengén van kínálva és ugyancsak szilárdabb. Budapesti paritásra októberi szállításra 4.60-4.65 koronáig fizettek, míg a 1. hónapokra szoló ajánlatokért ca. 20 fillérrel a májusi határvidégyezésen alul elérhető és ugyancsak budapesti paritásra.

Vetőmagvak. (Mauthner Odón tudósítása.) Az ősi vetőmagviszesség már jóformán teljesen fedezve van és így a kereskedők és pazdák részéről a loheremag és luczernamag árak iránt most gyakran mutatkozó érdeklődés inkább arra szolgol, hogy saját termésket akkori értékesíthetőségére legjobbat szerezzessék, minthogy a jövő tavasz szűkségletet már most beszerez. Vöröshere (Löhere). A 160b termelőkörből általában kedvező hírek érkeznek és minden valószínűség szerint annak idején, ha a szükséglet fedezésének tényleg s ideje beérkezett, ezen szükséglet a jelenlegi áraknál jóval alac onyhabban lesz beszerezhető. A minőségek nálunk átlag jók. sőt részben nagyon szeppek, kivételt azon áru képez, mely művelés tartalmán, csak Franciaországban ajánlanak barna, silány minőségű loheret. A piac hangulata meglehetősen lanyha. Luczerna. A múlt heti jegyzések változatlannal megmaradtak és főleg legszebbek árának volt ének keresete. Takarmányvetőmag. A beérkezett tudósítások szerint az árak, melyek már hanyatlásnak indultak, az utolsó hetekben volt kedvezőlen időjárás következtében ismét igen megszilárdultak. Fűvetegyek. Az árak nemleg gyengültek. A többi megfélékben a helyi héten változás nem fordult elő. Jegyzések nyersáruért 100 kilonként Budapest: Löhere prima minőség 105-120, luczerna prima minőség 110-126, bitorhere 30-32, fehéreher 100-110, nyulszapka 100-110.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József nagykereskedő jelentése.) A hetivásáron széna és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladatok: középmínőségű jobb és elsőrendű széna 240-280, mulnar 320-360, alomszalma 165, zsupszalma 195, szécska 225.— fillérért per 50 kilo fuvaronként hazhoz szállítva. Préselt széna 240-280 korona, préselt szalma 140-160 korona 50 kilonként, a jözsefvárosi pályaudvaron.

Petroleum. A Kőolajiparógyár-részvénytársaság gyártmányainak árjegyzése nagyban eladókán a következő: Fiumei kristály-kőolaj 43.50 korona, fumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 40.50 korona, fumei Standard-White kőolaj (kétszillagos) 38.75 korona. (Az árak 100 kilogramm tisztasulért tényleges göngysulnyal, hordószul Budapestre bérmentve szállítva értendők.) Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Ásványkőolajok. A Kőolajiparógyár-részvénytársaság kőolajgyártmányainak árjegyzési nagyban eladókán a következők: Fiumei 0. számú tisztítottolaj 20 korona, fumei 1. számú orsóolaj 30 korona, fumei 2. számú könnyű gépolaj 34.— korona, fumei 3. számú nehéz gépolaj 40.— korona, fumei 4. számú vulkán (henger) olaj 20 korona, fumei 5. számú fénytelen olaj 24 korona, fumei 6. számú kiváló nehéz gépolaj 42.— korona, hengerolaj, sötét 68.— korona, 00 jegyű hengerolaj, világos 73.— korona. (100 kg. tisztasulért, hordószul, valódi göngysulnyal, Budapestre szállítva.)

Sertésüzlet Budapest-Köbánya, 1906 október 19-én. Az útlejt kellemesebb volt. Heti átlagára magyar válogatott áru 370-380 kilogramm m héz 120-122 fillér, 280-300 kilogramm nehéz 124-126 f. Öreg 300 kilonál nehezebb — 1. Szerb — — — f., tiszta kilonként, páronként 45 kgr. életsúlyevonással és 4 szállalékos engedélyvel szoldásos. — *Eleség-árak:* tengeri 14.— K. arpa, 14.— K. Köbányán átlag. *Helyi-árak:* mály: okt. 12-én maradt 370.5 f. darab, ehhez felhajtás: Belföldről 1627 drb., Szerbiából — drb., Eryeb állományból — drb., összesen 38705 drb. — *Hajítás:* budapesti fogyasztásra (J-X. kerület.) 611 drb., belföldre 978 darab, Beesbe 249 darab; Osztrák tartományokba 407 darab. A szappangyártás le dolgoztatott: 4 darab —, összesen 2249 drb., maradt 36496 darab. — A részvény-szállásokban a szerbiai sertésekkel együtt 13488 drb van elhelyezve. Az egészség és transzport-szállásokban maradt — — — darab — ehhez felhajtás Szerbiából — — — darab, összesen — drb., elhajtás — darab, maradt — darab és pedig — szerb. Az egészség szemléletét január 1-estől máig 357 darab a fogyasztás alul kivonatot és technikai ezek-okra feldolgoztatott.

Bécsi vásár: okt. 16-án. Felhajtás 12164 darab sertés; kóztik 5562 drb. süllo, Az útlejt jobb volt. Nehéz 105-110 f., közepnehez 102-105 f., süllo 90-114 f. száz kilogrammonként elvevénlyban. *Drezdai vásár:* — — — darab volt — — — darab vidéki sertés, melyek — — — mérkán keltek; eleven suly.

Berlini vásár: okt. 13-án. Felhajtás: 12226 darab sertés. Az útlejt esend volt. Finom busos 68-63, átlagos 67-65. silányabb 63-66, szalonna sertés — — — mrt.

FELHIVÁS

tisztelt olvasóinkhoz

Az alantí rovatban felsoroluk mindazokat a magyar kereskedőket, akik magyar árukat hoznak a piacra, akik magyar árukat adnak el és akiknek, ha küszöböt átlépjük, magyar kereskedő boltjában vagyunk.

Hazafias lelkesedéssel ajánjuk t. olvasóinknak ezen magyar beszerzési forrásokat és felszólítunk minden magyar érzésű embert, hogy a magyarság mostani nagy idejében a magyar kereskedőket támogassa.

Bachruoh A. es. és kir. udvari és kamarai szállító. Gyár és gyári forráktár: IV., Királyi Pál-utca 13. Főüzlet: IV., Váci-utca 4. Készít finom kivitelű ékszer- és ezüstárakat. Eladás nagyban és kicsinyben, szigorúan szabott árak mellett.

Tiller Mór és Társa. es. és kir. udvari szállító központi áruház. Hazánk legnagyobb egyenruha-telepe, Budapest, IV. Váci utca 35. Telefon: 678. Legelőszámba tiszt, önkéntes és mindenféle egyenruhák, ur polgári ruhák és mindenféle liberáik, léleses, remek kiltáslasban, jutányos árak mellett. Reszletes árjegyzék kívánatra bérmentve.

Fábr J. és Társa műtővs, ékszer arany-, ezüstáru, érmek és jelvények raktára Budapest, IV., Ferenciek-tere 2. szám.

Haas Fülöp és fia szőnyeg- és bitor-szővet-gyárosok. Főüzlet: Budapest, V., Gizella-ter 1. Előüzlet: IV., Kossuth Lajos-u. 20. sz.

Magyar általános villamosági iparvállalat. Budapest, IV., Hajó-utca 16. sz. Szilágyi Mihály mészaki irodája. Telefon 7-78. Versenyképes világtöltetek és elektrotechnikai czikketekben, eszlárak villany és legészvilágításhoz bronzból, kovacsolt vasból domborítva, minden kivitelben. Szakszerű tervek és költségvetések készítése villamos világítási berendezésre. Árjegyzék bérmentve.

Epstein Mór Budapest, VI., Andrássy-ut 40. Telefon: 26-67. Hírneves „Kobrak” czipő-különlegességek, urak, hölgyek és gyermekek részére, remek és kitűnő minőségű kivitelben. Alkalmi és szinpadi czipők ds választékban. Mérték szerinti megrendelések gyorsan készülnek.

Seffer Antal torna, sporteszközök és kötéláru-telepe, kátrányozott hálók függelyes szemekkel nagyban eladása. Árjegyzék díjmentesen. Budapest, IV., Károly-utca, börtszám 12.

Kollarits József és fiai kelengye-áruház az „Ypsilanti”-hoz Budapest, IV., Váci-utca 32. sz.

Holzer Simon. Női felöltök. Augustza kir. hercegnő szállítója. Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9. sz.

Első magyar üvegyár r-t. Kristály asztali üvegekészletek, mindennemű eszlait, préselt és közönséges öblös üvegyárak nagy gyári raktára Budapest, V., Gizella-ter 1. (Hans-palota.)

Gelb M. és Fia. es. és kir. udvari kárpitosok és díszítők, Budapest, VI., Teréz-kört 46.

Tündérlak” állandó játékiállítás. Alapítató 1861. Rothauser M. Ignác és fia Budapest, VI., Deák-ter 6. (Anker-udvar. Király-utca sarkán.) Ajánlják dusan felszerelt raktárakat diszmű-, bronza, fa, bőr, plüss, pipere, játék-, alapca- és china-eziszt árusban, melyek háztartási, alkalmi és nász-ajándékokra alkalmasak, bántulatos öleső áron.

Redlich I. Lipót Andrássy-ut 58. Kizárólag magyar gyártmányú gyermekruhák és lehermenetek áruház. Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Kiss Ignác és társa angol ur szabók. Nagy választék bel- és külföldi kelmékben. Ezöltt Budapest, VI., Andrássy-ut 42. Jelenleg Gyár-utca 13. szám.

Fischer Emil, porcelán- és majolika gyáros, Budapest, IV., Bécsi-utca Magyar porcelán és majolika, dísz- és használati tárgyak.

Bence és Társa Budapest, Váci-utca 2. szám. „Kobrak” czipő-különlegességek francia, angol és német kivitelben urak, hölgyek és gyermekek részére. Tennis- és sport-czipők nagy választékban. Mérték szerinti megrendelések elfogadlatnak.

Turul Alkoholmentes Italgvár Részvénytársaság Budapest, VI., Lehel-utca 8. Ajánlja alkoholmentes magyar italait.

Fleissig Sándor bankháza, Erzsébet-kört 2. Elfogad közse- megbízásokat. Foglalkoztat sorsjegyzérsítással foglalkozni akaró kifügástalan uriembereket, Fleissig Sándor bankháza minden irányban mintabanküzlet a magyar pénzüpiacnak.

Agrária magyar gépforgalmi r-t. Váci-utca 2. Ezen vállalat, működési irányát tekintve, megerdemli az osztalan pártfogást és bizalmat. Az „Agrária” kukoricaszárítógépe egyedül a maga nemében. Az „Agraria” által forgalombba hozott gépek mindenütt elismerésben részesültek.

Kohn Ede és Társa utoda ékszeráru kereskedők Budapest, IV. ker., Város-ház-utca 6. sz. Dus választék használát és új ékszerekből, régi arany és ezüst tárgyakban szoid árak mellett. Veszünk használt ékszereket.

Kern Róbert vasnagykereskedése Budapest, Iroda V., Lipót-kört 24. szám, raktár V., Váci-ut 20. szám. Dus raktár minden fajta legészszesövekből és öszszekítő darabokból, katesövekből, forresövekből, furösövekből, fütöhengerek, szensavtarlalyok, csökögyök, öntött vascsövek, szivattyúk, kutak kifolyó állványok. Nagy dns választéku raktár mindenféle hengerelt rud- és idomvasból, hengerelt vasrendszerekből és U-vasakból. Vaslemezok, légszesz, gőz- és vízvezeték szerelvények teljes választéka. Szerszámgyár, esavarmenel-vágók, új javított rendszári gyorsfúrós és köszőrülö gépek. Különlegesség: Csigaforok.

Háziipari Cikkek Arucsarnoka Budapest V. Vadász-utca 7. Izabella főhercegnő ö. és kir. fensége magyar védő-egyelvel működő pozsonyi háziipar-egylet készítményei, orszeneházi, felsővidéki és temesi hímzések, kalotaszegi varrottások, torontáli szőnyegek, népies köedény- és agyag-árak.

Szikviagyár berendezések bor- és sörkíméro és szensavfúrdó készületek, hitó és jegyártó gépek különösen kispárosok czeljára: hűtőházak, pincefelszerelési czikkék és stanolipapok a legelőnyösebb feltételek mellett **Dr. Wagner és Társa** egyesült gyárak m. b. t. cégnek Budapest, IX., Tinodv-utca 3. sz. Prospektus és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Melling Zsigmond keféruagyára Budapest, VI., Varsenyöz-utca 43. Telefon: 12-28. Mindennemű keféaru mészaki, ipari és gazdasági czéla. Aczélkefék.

Keféaru, háztisztító szerek, fésűk, pipere és illatszerek stb. eladása V., Fúrdó-u. 7. Vil., Erzsébet-kört 36. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hatsék Nándor optikus Budapest, csak Károly-kört 6. sz. bárki megözöndethet, hogy orrszlitétök és pápaszemek saját műhelyben orvosi előrás szerint 2 koronáért feltüsmérésen készíttetnek.

Fényképeket mesés öleső áron készít a jöhrnévű Haberfeld Károly fényképezési műterme. 12 drb vitzkép 4 kor., 12 drb kabinet 8 kor., csoport v. gyermek felvételnél áremek nincs. Műtermek: Budapest, IV., Eskü-6 K., Kizyó-utca 5. (Klotild palota) és kerepesi-ut 4. sz.

Fényképezési műterem gyári áron: készit 12 vitzképet 1 ft 50 kr., 12 kabinetképet 4 ft, makarképek 5 ftért Herz H. fényképezési műterme Budapest, Kerepesi-ut 16. sz.

Magyar élelmiszert szállító részvénytársaság, Budapest, V. Nagykorona-u. 17. sz.

Szt. Margitszigeti Gyógyfúrdó Budapestben. 43° C. kenes hévforrás, Thermal-, iszap-, villamos fény-, mestersegész-szensavas-, forrólégfúrdók, a legmodernebb berendezett vizgyógyintézet bejárók részére is, jutányos árak, gondos kiszolgálás. — Sved gyógytorna-terem. — Napfúrdó. — Dr. Bulling-féle beleözgyógyim öd. — Fango-gyógyimöd. — Csuz, köszvény, ischias, izületi bántalmak, emésztszervi bajok, szivbetegség, vesebántalmak, verszegényesség, ideggyengesség ellen. — 150 hold árnyékos park. 250 szoba teljesen újonnan átépítet és legnagyobb komforttal berendezett két szállodában. Folytonos összeköttetés a fővárossal hajón és villamos vasuton

Téli fúrdókúra a Szt Lukácsfüdőben. Természetes foró-meleg, kenes források. Iszapfúrdók, iszapborogatások, mindennemű thermális fúrdók, vizgyógykezelés, masszázs, Lakás és gondos ellátás, Csuz, köszvény, ideg-, hórbajok gyógykezelése és a téli fúrdókúra felöl kimerítő prospektust küldt ingyen a **Szt Lukács fúrdó igazgatója** Budapest-Budán.

Magyar géparuak minta gyára: **Elő magyar gazdasági gépgyár** beszerzési gégyára és vasöntödéje Budapest, Váci-utca 19. sz. Gyártmányai legjobbak, legszilárdabbak versenyen felül állók.

Blauer Viktor műbutor-asztalos, V. Teréz-kört 29. sz. Állandó kiállítás saját készítményű butorokból. Tervezetekkel, ingyen

Herbst Samu reprodukáló műintézete Budapest, VII., Miksa-utca 8. Készit: antotypia, phototypia, chromotypia 3 színben fénynyomat (Lichtdruck), dombor-maratás photolithografikai czélokra, horgany- és rézeszlóda. Üzletek: Paris, rue d'Ang-hien 21. London, 146 Strand.

Gara Géza és Társa drogéria a hatvuhoz, VIII. ker., József-kört 78. sz. Telefon: 88-83. Róvarpor, kámför, naf, talin, molyszesz, leghatásosabbnak elis mert és intézetek átal a nított polska-irtó szer kizárólagos lerakata. Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

Siklós Rezső orvosi műszerész Budapest, VI., Laudon-utca 2. Dus raktár sérvkötök, haskötök és mindenféle betegölpolási czikketek, férfi és női övszerekből. Lelkiszmeretes és díszkrét kiszolgálás. Felviágosítással készséggel szolgál.

Goldberger Sám. F. és fia részvénytársaság Budapest.

Spitz Bernát es. és kir. udvari szabó Fúrdó-utca 9. es Erzsébet-ter 1. sz. sarokházban. Telefon: 38-97. Legfinomabb egyenruhák, Legfinomabb angoldivatruhák. Angol felfúrháberlet. Árjegyzék és runaberleti prospektus kívánatra azonnal küldetik.

Bárdi József Budapest, VI., Gyár-utca 10. sz. Automobill-részek, acetylén-lámpák, kerekpár és varrógép alkatrészek nagykereskedése.

Kristály viz, szensavval telített ásvány- víz hasznos ital étvágyszavarnakl és emésztsi nehézségeknel. A legszilább és legerősebb szensav-asztali és borvz. Hatálos szomszillapító. — Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás — Ker-zen árjegyzék. — Szensavtelítés-nékiültítés is rendezhető, mely hasonló nyel-hesége folytán pótolja a francia Evian és St. Galmier vizeket. Ezernel 13bb kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904 St. Louis Grand prix. Külföldi utazáson ker-zen mindenütt Szt. Lukácsfúrdó Kristály-Ásványvizet! Szt. Lukácsfúrdó Kut-vállalat Budán.

Xyris (Sasillom) parfüm 1 üveg 4-50. Xyris arczek nosa a legbiztosabb szer szepöl, májfoltok és borátkák ellen, 1 tegegy 1 korona. Xyris Ponder 1 doboz 120 fillér. Eau de Cologne magy- kary kölni viz 1 kis üveg 70 fillér, 3 kis üveg 180 fillér, 1 közép üveg 1 korona, 3 közép üveg 280 fillér, 1 nagy üveg 2 korona, 3 nagy üveg 560 fillér. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Lux Mihály drogua, vegy- és illatszér-üzlete Budapest, Muzeum-kört 7.

Szenásy Béla papíramü-telepe és rajzeszköz-gyára Budapest, IV., Molnár-utca 35. Levélapapírüzlet: IV., Ferenciek-tere 9. Gyárt: Iskolaíró- és rajzfizeteltel, rajztömböket, vialattömböket, körzőket, rajzeszközöket, üzleti könyveket. Szabadalmazott „Árpád” rajzeszközök gyártása.

Ingyenes utasítás minden fajta rum-, törköly-, szilviorium- és legfinomabb, likörök hídget uton való előállításához Kadja: Watterlich A. Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. Alapítatótt 1869. Telefon 10-58.

Kovács I. u. fogműterme Budapest, Károly-kört 9. II. 18. Fogak és teljes fogorok 3 óra alatt 2 fittől feljebb fúrdalommentesen a gyökér eltávolítása nélkül beilleszttetnek. Található 8-6-gg.

Hungaria mütrgya, kensav és vegyi-úpar részv-társ. Budapest, V., Fúrdó-utca 8. sz.

Lefkovics Adolf VII., Wesselényi-u. 51 fúthető fúrdóadák körmelegítő kalýhával, kátdk 12 kor-tól feljebb. Jegszekre-nyek és háztartási czikkék nagy választékban. Elvállal vidéken szivattyú és házi vízvezeték berendezési munkákat.

Bleier Izó áruház a „Gólyához” Budapest, VII., Nagymező-utca 12 szám (Szerecsen-utca sarkán). Felúttent kéttó öleső árak urak, női divat, lehermenü és női ruhakelmékben. Vidékre után- vettél. Nem tetszőrt a pénzt visszafizetia czeq.

Kohn A. M. (görpálya osztály) Budapest, V., Váci-ut 16. A andóan nagy készlet keskenyvágyú mezei vasutakhoz szűkségteltő anyagokban, u. m. sinok, kap, csoló szerek, mozdonyok, billenő kocsifordítókorongok, stb. részint ur-, részint használt állapotban legjutányosabb árak mellett, esetleg kölcsönberletben is.

Akinek találománya van, az forduljon **Török Laszlo okl. gépészemnök, hites szabadalmi ügyvivő** (Budapest, VI., Teréz-kört 1.e. Telefon 87-02). ki a szabadalmak, védjegyek és mintaköltalmak ügyeit a világ minden államában a legszakészerűbben intezi el.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamosági részvénytársaság. Igazgató-ság: Budapest, V., Lipót-kört 5. Telefonszám: 211 és 212. Távíratcím: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készit: villamos világítási és erővitelti központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb czikketeket. **Különlegesek:** felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fúrdógépek, villamos berendezések mezögazdasági és ipari czélokra.

Fay Antal, butorgyári raktára, Budapest, IV., Ujvilág-utca 6. sz. Oriási választék modern asztalos és kárpitos, butorokban, Bernstein Sándor tervei szerint.

Janovits Szvetozár és Társa szarvasmarha- és sertésbizonyosítók. Rögtöni leszmólas alapján elfogadnak bizományi áru, valamint vásárolnak szarvasmarhát és sertéseket uradalmaktól. Levél és sürgönycím: Budapest, Kinizsy-utca 23. Telefon 90-57.

Zongorák és harmonikumok saját u. sz. jöhrnévű bel- és külföldi készítmények legjutányosabban vásárolhatók Eder Antal Gyula zongora gyáros és lírás, esk. szakértőnel, Váci-utca 28. a városüzternél 60 év óta mint legszilább magyarhonl czeq elismerve. Árjegyzék díjmentesen.

Nemzeti szálloda. Budapest, VII., Nép-színház és Csokonay-u. sarkán. Egervári G. vezetésé alati egész újonnan átalakított és újból burorvza, villanyvilágítás-sal ellátva. Omnibusz a vasúttól és vissza. A közép ur osztály részére a legjutányosabb árak mellett, előzékeny kiszolgalással.

Müller Testvérek vegyszertágyára Budapest, Soyom-u. 13. sz.

Nagy Pál rézműves mester Epest, V., Váci-utca 64. Szesz, cognac, likör és borseprő leparoló készületek, vörössze-csövek és vaskarmak gyártása. Mindenemű gyári berendezés és felszerelés. Szálloda, vendéglői vörösszedény, mosó- és takarektúzhely-üstök és fúrdó-berendezések készítése.

Habits Antal Erzsébet-kört 42/a. A czimbalom-vasárlok mielőtt bárhol czimbalmot vennének, kérjenek árjegyzéket a czimbalom-készítés szakértőjétől, ki a legjobb s világhírű szab. czimbalomokat készit. Számos elsőrendű kitüntetés és elismerés legjobb és szakészeri munkáért.

Gungara fényképezési társaság Budapest IV., Károly-kört 24. Műterméből szállítunk művésizes kivitelű 12 vitz-képet 1.30 forint, 12 cabinet-képet 2.90 forint. Gyermekek és csoport felveteleknél legelőszöb kü ünéges árak.

Elsőrendű Magyar Fúrdóhely Cirk-venicza legkütőbb modern új szállodája Miramare. Legjobb magyar konyha. Rendes polgári árak. Pontos kiszolgálás

10 koronától feljebb remek kivitelű sarkövek kaphatók Löwy József sírkövi gyári raktárában Budán, II., Fő-utca 88. Pally-ter mellett.

Petrovics Mladen szerb királyi udvari szállító. Epest. Körönarhezer-u. 3. I. em. Telefon 136. A főváros legelőszöbber ferli divat szalonja. Saját készítményű tiszt, önkéntesi egyenruhák valamint ur és magyar díszruhák. Honvedtszati dolmányok előáras készítője. Mintak elsőrendű szövet-sklöl bérmentve. Szabászat saját költség-vel vidékre is kiküldi.

Az arcz ápólok szerek legkiválóbbika az *Iren crem* ára 150. *Iren pudre* ára 2. *Iren szappan* ára 70 fill. Angol és francia illatszerek, kölni viz 3 üveg 2 korona háztartási és ipari czikkék. *Árendássy Imre* „csilág drogeriaja” Budapest, VII., Kerepesi-ut 40.

Katzer-féle molykár ellen védő és raktározó részvénytársaság, Budapest, VI., Öt-utca 44. saját háza. Igazgató: Katzer József szentmester. Készit mindennemű szües, díszimű és divat munka; a legfinomabb szües- és szörmeáruból al-landomtóra raktár.

Szekely erdőipar részv. társ. Buda-pest, Eötvös-u. 47. sz.

Matza J. füző készítő Budapest, IV., Köröherczeg-u. 9. Ajánlom a tisztelt hölgy-közönség figyelmébe a lezuabb *saját készítményű* francia és angol szabasu füzömet, továbbá pongolya, emöl, gummi-füzöket, haskötök, melltartók, egyenes-tartó, mellezők, Dara házi-mellény, gummi-harisnya és Diana-gy különlegességeimet. Megrendeléseket gyorsan készit el. Tisztisat és javitó elfogadok. Képes árjegyzékem bérmentve.

Rivóli fényképezési és festészeti mű-terem, Budapest, Kerepesi-ut 30. sz. Csakis elsőrendű, modern irányú munka, fénykép-nagytások, valamint festmények művészes kivitelben. Vidéki megrendelések a leggyorsabban eszközölttetnek.

Államilag kitüntett **vas és fém butorok** legnagyobb választékban **Hegedűs A. és Társa** (ezöltt Dr. Dósa és Társa) vas és fémbutor gyárában Budapest, V., József-ter 10. sz. Telefon: 91-35.

A „Borászati Lapok” nemcsak Magyarországon, de egész Európa legardagabb tartalmu és legjobb szerkesztési és borászati szakájja, mely minden szakkérdésre kimerítő választ ad; Minden szeszletti és borászati újdonságra felhívja a figyelmet és kitartással küzd a szőlőművelők anyagi érdekeiért. Etenként két



TÉLI KABÁT

Ültöny nadrág gyermekruha minden tiszta gyapjúból. Vadász-kabát Városi- és utazó bunda csakis valódi szőrmevel bélelve, óriási választékban.

KOHN HELLMANN ÉS FIAI

az ANGOL SZABÓ-hoz. BUDAPEST, 12. IV. Károly-körút.

Southern (pince) elkülönített osztály leszállított olcsó és megbízható árakkal. Kívánatra képes árjelzést barmenne küldünk.

Régi ezüst tárgyakat veszek és eladok. Mindennemű arany- és ékszerárut is, valamint régiségeket, drágaköveket, ezüst evőeszközöket: Fűcsú utóda, Váci-utca 19. I. emelet 5. szám.

Urak négy árba. Hölgyek négy árba.

„Sans souci“... Reiser, Harisbazar.

Felülművelatlan, szennyezés, legújabb higién. övszer. — 20000 óronodt annak, aki nekem bebizonyítja, hogy jobb övszer létezik.

Ingyen 6 kap egy tányéros mérleget, ha nem mulasztja el ezen bámulatos előző karisbadi porcelán edényeket beszerzeni... E két készlet ára csak 3 forint 95 krajczár.

Rendkívüli kedvezményben Takács Ferencz

részese mind a vevő vagy megrendelő üveg-, porcelán-, kámpa-, zománccsészény, nasszajdék és dísztárgyak iránti üzletében. Budapest, Baross-ter 4. Kerépes-utca végén. Központi pályaudvar közvetlen közelében.

Alattadon 15-20 waggon ár van kiállítva, melyet pariban veszel meg és bámulatos olcsó áron adok el és minden verőm kap.

Table with 4 columns: ingyen dísztárgyat ajándékok, ingyen ládát, ingyen csomagolást, ingyen vasúti szállítást. Bámulatos olcsó árakim: 6 személetes finom porcelán ebédlő készlet...

Butor Ehhrentre és Fuchs testvérekkel Budapest, VI. Teréz-körút 3. Rezes árjegyzék ingyen. TELEFON 88-69.

Hirdetmény.

Az alulírott forgalmi igazgatóság ezennel közhíré teszi, hogy folyó hó 25-én csütörtökön délelőtt 9 órakor a Lánchíd alatti zárt rakodón a kiváltatlan és felesleges áruk az üzletszabályzat 61. §-a értelmében nyilvános árverés útján el fognak adni.

Budapest, 1906. október hó 20-án. A magyarországi forgalmi igazgatóság.

DR. ZIFFER gleichenbergi fordítottos antieptikus Tüdő-sója eddig legjobbnak bizonyult nyálkoldó hurterleves. belégzési szer.

Szerszámgépek

Fordítható gyalpadok, fűrőgépek, gösgépek, gözka- zánok, lokomobílok, göz- és vízvezetékű csövek, lakatos- és kovácsműszerek, malomberendezések, transmissziók, ágy- és szijkorongok stb. használt, de jó állapotban kapható.

Grünwald Adolf

BUDAPESTEN, V. ker., Korall-u. 5. sz. Teljes gyári és malomberendezések, benzín- és gőzmotorokat, lokomobílokat (álló gözgépeket) a legmagasabb áron vásárolok.

KÁLYHÁT és KEMENCZÉT HEIM H. csész. és kir. udv. szállító. BUDAPEST, Thonet udvar.

MEIDINGER-OFEN H. HEIM. Prospektus és kotta postai úton 40 forintért. Eredetiben kaphatók csak fenti helyen vagy Beos, I., Schwarzenbergstrasse 8.

CSILLÁROK

Hirsch és Kupkay-nál Budapest, IV. ker., Károlyi-ter 7.

6 évi jótállással. KRÁK arany ezüst láncok ÉKSZEREK RESZLET RIZETES RE KÖCH ÉS DIAMANTAL SZÉLŐI PÁRTOS LAJOS BUDAPEST ERZSÉBET-KÖRÜT.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései. 1906. október 20.

A) Árutőzsde. Gabonaművek. — Arak készpénzben 100 kilogrammonként.

a) Készárú.

Table with columns: Buza, 76, 77, 78, 79, 80, 81. Rows include Tiszvári, Fejérmegye, Pestváci, Békési, Szarmazás, nem és minőség, Arfolyam.

Table with columns: Szarmazás, nem és minőség, Arfolyam. Rows include RPA, KÖLES, ZAB, TENGHERI, REPCZE.

B) Különböző termények (készárú).

Table with columns: Szarmazás, nem és minőség, Arfolyam. Rows include 100 kilogrammonként, 100 kilogrammonként, 100 kilogrammonként, HEREMAG.

B) Értéktőzsde.

Table with columns: Mennyiség, ÉRTÉKPAPIROK, Utolsó ár, Utolsó ár. Rows include I. ALLAMADÓSSÁG, II. Más közölkösetek, III. Z. jogtulak közölkösetek.

ERTEKPAPIROK

Large table with multiple columns: ERTEKPAPIROK, Utolsó ár, Utolsó ár. Rows include I. Előbbi költvények, II. Előbbi költvények, III. Előbbi költvények, IV. Előbbi költvények.

ERTEKPAPIROK

Table with multiple columns: ERTEKPAPIROK, Utolsó ár, Utolsó ár. Rows include VI. Takarékpénztárak részvényei, VII. Biztosító társaságok részvényei, VIII. Gőzmozgató részvényei, IX. Bányák és téglagyárak részvényei, X. Vasúti és gőggyárak részvényei, XI. Kőnyomók részvényei, XII. Különböző vállalatok részvényei, XIII. Köszkedési vállalatok, XIV. Sorjegyek, XV. Pénzmenek, XVI. Váltak arfolyama (litra).

AMERCUR legmegbízhatóbb értesítéseket nyújt a tőzsde eseményeiről. — Előfizetési ára: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Váci-utca 37. (Merkur-palota) Egész évre 4 korona. Kérjen mutatónyvszámot!

KIS HIRDETESEK

TELEFON 706. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válasza szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldöik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

TELEFON 706

Pénzszekrények használtak és újak, reál-... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró-iskola...

Fénykép-készítékek objektívok, ceruzák, ceruzák... HATSCHKEK EMIL...

Világírók. Az új típusú lámpák... Enykes kanari madaraim a tekintetben...

Polgári iskolai magánviszóra felvételre, felszámolás... Dembinszki-utca 11. 15.

Pénz. Kérem a hirdetés rovataiban minden... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Közbányán, a gyárak közelében 400 négyzet méternyi terület... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Ideges, vagy gyomorgörcsöt szenvedő gyermekek számára... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Beraktározó és előlegező vállalat Beraktározó... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Háló- és ebéd-előlegező, csillárok, rézárak, szőnyegek... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butor. Urasági lakberendezések... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Zalogcédlákat, brilliansokat, ószirokat... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butorhitel. Ut rendszerű Butorhitel... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Boroshordók legnagyobb választékban... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Polgári iskolai realiskolai és gimnáziumi viztek... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Eladó falusi urház Adonyban... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Zalogcédlákat, brilliansokat, ószirokat... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

The Berlitz School nyelviskola, Erzsébet-körút 15... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butor. Urasági lakberendezések... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Zalogcédlákat, brilliansokat, ószirokat... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butorhitel. Ut rendszerű Butorhitel... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Boroshordók legnagyobb választékban... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Polgári iskolai realiskolai és gimnáziumi viztek... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Eladó falusi urház Adonyban... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Gymnáziumi reál, kereskedelmi, polgári... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Előkezesítő tanfolyam építő, közműves, kőfaragó... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butor. Urasági lakberendezések... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Zalogcédlákat, brilliansokat, ószirokat... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butorhitel. Ut rendszerű Butorhitel... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Boroshordók legnagyobb választékban... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Polgári iskolai realiskolai és gimnáziumi viztek... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Eladó falusi urház Adonyban... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Köveleléseket a saját költségemen behajtok... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Írógépek, sokszorosítók használtak és újak... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Úzletszerző urak sorozatok részleteit... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Alkalmi zongoravétel rövid Bösendorfer-Erhard... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Ajtók és ablakok régi és új vasrudnyok... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Kelemen Mór, építész, vállalkozó... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butor. Urasági lakberendezések... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Zalogcédlákat, brilliansokat, ószirokat... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Úzletszerző urak sorozatok részleteit... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Alkalmi zongoravétel rövid Bösendorfer-Erhard... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Ajtók és ablakok régi és új vasrudnyok... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Kelemen Mór, építész, vállalkozó... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butor. Urasági lakberendezések... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Zalogcédlákat, brilliansokat, ószirokat... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butorhitel. Ut rendszerű Butorhitel... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Boroshordók legnagyobb választékban... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Gyorsíró! Gépirás! Magyar és német kereskedelmi... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Urasági butorokat adok, veszek teljes lakberendezéseket... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Pénzkölcsönt budapesti és környékbeli... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Sanon kapszulák 8 kúria, 10 napra, 3 napra... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Ajtók, ablakok, vasrudnyok, vasrudnyok... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Leifkovits Jakabnál, Budapest, Csáky-utca 26... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butorok. Lakberendezések, szalonberendezések... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

LEGENDAS IDŐK LEGENDAS HÓSE... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Urasági butorokat adok, veszek teljes lakberendezéseket... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Pénzkölcsönt budapesti és környékbeli... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Sanon kapszulák 8 kúria, 10 napra, 3 napra... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Ajtók, ablakok, vasrudnyok, vasrudnyok... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Leifkovits Jakabnál, Budapest, Csáky-utca 26... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butorok. Lakberendezések, szalonberendezések... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

LEGENDAS IDŐK LEGENDAS HÓSE... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Urasági butorokat adok, veszek teljes lakberendezéseket... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Pénzkölcsönt budapesti és környékbeli... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Sanon kapszulák 8 kúria, 10 napra, 3 napra... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Ajtók, ablakok, vasrudnyok, vasrudnyok... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Leifkovits Jakabnál, Budapest, Csáky-utca 26... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butorok. Lakberendezések, szalonberendezések... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

LEGENDAS IDŐK LEGENDAS HÓSE... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

terföltöny vagy télikabát mérték szerint remek szabásban... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Tiszta felvágatlan makulatura papiros oleson elado... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Ajtók, Ablakok, vasrudnyok, vasrudnyok... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

HERZ EMMA aranyhímző mérterem... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

INGYEN! Sérvkötő, műanyag, műanyag... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Butorok. Lakberendezések, szalonberendezések... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

LEGENDAS IDŐK LEGENDAS HÓSE... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

VENTRIKULIN. Léghőmérő, anemométer, anemométer... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Házimunka-kötőgép-társaság. Keresetek mindkét nemű szomszédok... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Első Alföldi Cognacgyár Részv. társ. és Szeszfinomítógyár Kecskeméten. Ajánlja... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Jéglikőr. 48-as likőr. Porth-Artur-késérő, Porth-Royal-rum... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Ugorkatej. A Balassa-féle világhírű, valódi angol... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

A KÖNYVPIACZRÓL! A magyar irodalomban eddig páratlanul álló diszmu: az „Erzsébet Királyné Album”... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

DIGESTOL GLÜCK. A legkifejezettebb, emésztőpórá az emésztést elősegíti... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Védjétek lábaitokat! Tnyaksem, nedves, hideg, hideg... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Olvassa el mindenki! aki valamely nemzeti betegségben szenved... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Dr. KAJDACSY. v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Védjétek lábaitokat! Tnyaksem, nedves, hideg, hideg... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Olvassa el mindenki! aki valamely nemzeti betegségben szenved... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Dr. KAJDACSY. v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Védjétek lábaitokat! Tnyaksem, nedves, hideg, hideg... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Olvassa el mindenki! aki valamely nemzeti betegségben szenved... Kérem a hirdetés rovataiban minden...

Dr. KAJDACSY. v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos... Kérem a hirdetés rovataiban minden...